

TER ADVISERING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Agro- en Natuurkennis

Auteur

10.2.e

@minez.nl

Datum

15 december 2017

Kenmerk

DGAN-ANK / 17203779

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Parafenroute

Paraaf	Paraaf	Paraaf
10.2.e	10.2.e	10.2.e
N&B	PAV	ANK
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf

BBR-paraaf

Aanleiding

Op 16 november heeft u de Tweede Kamer een rapport gestuurd van het Rathenau Instituut over de mogelijkheden van een dialoog tussen wetenschap en praktijk over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid (Kamerstuk 33037 nr. 231). In de begeleidende brief heeft u gemeld een verkenning te organiseren, waarin wordt onderzocht of er bij alle partijen voldoende basis is voor een dialoog.

Op 27 november hebben de belangrijkste critici op de wetenschappelijke onderbouwing per brief gemeld niet aan deze verkenning mee te willen doen of onder zeer strikte voorwaarden.

Advies

U wordt geadviseerd te kiezen voor optie 3 om nog één poging te doen om de groep van het rapport "Ammoniak in Nederland", Stichting Mesdagfonds en V-focus uit te nodigen voor een verkenning van de dialoog. Conform deze inzet zal op de brief van de groep worden gereageerd.

Als de bovengenoemde groep hier niet op ingaat, dan wordt u geadviseerd af te zien van de dialoog. Er is dan blijkbaar geen basis om tot wederzijds begrip te komen.

Kernpunten

- Op uw brief aan de Tweede Kamer zijn de volgende reacties binnengekomen:
 - Een gezamenlijke reactie van de auteurs van het rapport Ammoniak in Nederland, het Mesdagfonds (10.2.e) en

Ontvangen BBR

- V-focus (10.2.e). Dit is de groep die de discussie over wetenschappelijke onderbouwing de laatste jaren heeft gevoed. Deze groep geeft aan dat het rapport van het Rathenau Instituut te weinig ingaat op de inhoudelijke argumenten die zij hebben aangedragen. Tevens geven zij aan niet mee te willen doen aan de groepssessie die u heeft gemeld te willen organiseren.
- De Vereniging voor Behoud van Boer en Milieu (VBBM) heeft teleurgesteld gereageerd niet te zijn gehoord voor het rapport van Rathenau Instituut en geeft aan erg graag deel te nemen aan de verkenning van een dialoog.
 - Een burgerreactie met een negatieve visie op de onderbouwing van het ammoniakbeleid
- Aangezien de belangrijkste critici hebben aangegeven niet bij een groepssessie aanwezig te willen zijn, is het niet meer vanzelfsprekend om als vervolgstap een bijeenkomst te organiseren. Er zijn drie mogelijkheden voor het vervolg:
 - *Optie 1: Volgens de oorspronkelijke opzet verkennende bijeenkomsten organiseren om te kijken of en onder welke voorwaarde een dialoog mogelijk is. De belangrijkste critici doen daar dan niet aan mee.*
De kosten van deze optie zullen ongeveer yyyy bedragen.
Voordeel is dat er waarschijnlijk vrij snel tot consensus gekomen zal worden en dat een dialoog snel tot wederzijds begrip zal leiden. Groot nadeel is echter dat V-focus en 10.2.e vanaf de zijlijn kritiek zullen blijven spuien, waardoor het risico groot is dat het netto effect van de dialoog gering is.
 - *Optie 2: Afzien van een dialoog omdat er geen minimale basis blijkt te zijn om een dialoog te kunnen voeren*
Aan deze optie zijn geen kosten verbonden.
Voordeel van deze optie is dat er geen ingewikkeld en qua resultaat onzeker proces georganiseerd hoeft te worden. Bovendien is deze optie de goedkoopste. Nadeel is dat de indruk kan ontstaan dat u de reactie van de groep aangrijpt om de discussie uit de weg te gaan.
 - *Optie 3: Nog één poging wagen om de groep van critici toch aan de verkennende bijeenkomst deel te laten nemen*
De critici geven aan dat volgens hen de voorwaarden voor de dialoog niet goed zijn. Juist in een verkennende bijeenkomst kan over de voorwaarden worden gesproken waaronder een dialoog plaatst vindt.
De kosten voor deze optie bedragen ongeveer zzzz
Voordeel van deze optie is dat u laat zien het belangrijk te vinden om transparant te zijn over de uitgangspunten van uw beleid en het voor alle partijen duidelijk wordt als de critici in de verkenning onredelijke voorwaarden verbindt aan het houden van een dialoog.

Het nadeel is dat het erg moeilijk zal zijn om met de critici tot
overeenstemming te komen over de voorwaarden van een dialoog.

- Aangezien optie 3 tot de meeste transparantie in het proces leidt
wordt u geadviseerd te kiezen voor optie 3.

Toelichting

Deze zelfde groep van critici probeert ook de wetenschappelijke onderbouwing
van het fosfaatbeleid, methaanemissies van melkvee en de maatregelen voor de
kaderrichtlijn water ter discussie te stellen. Vooralsnog is het impact op deze
onderwerpen kleiner.

Het draagvlak van de groep van critici is niet erg groot meer. (nog telefoontje
nodig met 10.2.e)

RE: nota ammonaikdialoog

2

10.2.e

ma 18-12-2017 10:52

Inbox

Aan 10.2.e @minez.nl>;

Ok, ik dacht eerst maar even met PAV, DAD en N&B? ook gezien politieke context?

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 december 2017 10:04
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: nota ammonaikdialoog

Prima om deze lijn te volgen. Dan beantwoord ik mail van V-focus ook in deze lijn.
Wie zal ik voor het vervolgoverleg uitnodigen? Ik stel voor 10.2.e, jij en ik, RIVM en WR in deze fase niet lijkt me, wel misschien 10.2.e en iemand van team mest.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 december 2017 9:30
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: nota ammonaikdialoog

Hoi 10.2.e,

Dank! Het lijkt me goed om binnenkort even met de betrokkenen om de tafel te gaan zitten om te bezien hoe we hiermee verder willen.

Mi ontkomen we er niet aan om dit te organiseren, is immers toegezegd en dan wordt ook maar duidelijk dat V-focus niet komt opdagen, als ze dat al doen, want dan kunnen ze meteen inpakken.

Neem jij svp initiatief?

Groeten 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 15 december 2017 16:17
Aan: 10.2.e
Onderwerp: nota ammonaikdialoog

Het wordt weer eens tijd voor een volgende stap.
Wat gaan we doen met de toegezegde verkennende bijeenkomst.

V-focus heeft een reactie gestuurd, waarin ze aangeven niet aan een verkennende bijeenkomst dele te willen nemen. Dat is erg verleidelijk om het hele circus maar meteen af te blazen. Ik wil echter toch voorstellen om eerst nog ene poging te wagen bij V-focus. Het moet uitermate helder zijn dat zij dit niet willen. En als dat zo is, tja dan kan het natuurlijk niet, maar heeft het niet aan de minister gelegen.

Ik heb een conceptnota bijgevoegd. (ik weet alleen niet zeker of we dit wel aan de minister moeten voorleggen)
Ik wil nog met rathenau kijken wat de kosten van de verschillende opties zijn en nog met 10.2.e bellen in hoeverre er binnen het Mesdagfonds wel draagvlak is voor deze brief van V-focus (medeondertekend door Mesdagfonds)

10.2.e

RE: vervolgstappen ammoniakdialoog

3

10.2.e @rathenau.nl>

ma 18-12-2017 11:53

Inbox

10.2.e @minez.nl>;

Ha 10.2.e,

Toch alvast een vraag ter opheldering van jullie verzoek. Jullie maken een onderscheid tussen één of meerdere startbijeenkomsten en "de dialoog zelf". Ik neem aan dat met dit laatste het verdere dialoogtraject ná de startbijeenkomst(en) wordt bedoeld. Klopt dat?

Ik weet niet of we veel kunnen zeggen over de kosten daarvan. Veel zal immers afhangen van de uitkomsten van de startbijeenkomst(en). Kun je daar nog iets meer over zeggen?

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 18 december 2017 11:05

Aan: 10.2.e @minez.nl>

Onderwerp: RE: vervolgstappen ammoniakdialoog

Ha 10.2.e,

Zoals net telefonisch besproken: we zullen in week 2 van 2018 een schatting geven van de orde grootte van het benodigde budget.

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minez.nl]

Verzonden: maandag 18 december 2017 9:20

Aan: 10.2.e @rathenau.nl>

Onderwerp: RE: vervolgstappen ammoniakdialoog

10.2.e,

Gezien de reactie van V-focus, dat zij niet mee willen doen met een verkennende bijeenkomst voor de dialoog, wil ik de minister drie opties voorleggen:

1. Verkennende bijeenkomst organiseren zoals we vooraf bedacht hadden;
2. De poging tot een dialoog staken
3. Met een schriftelijke reactie van de minister op de mail van V-focus nog een laatste poging wagen.

Deze nota haalt dit jaar de minister niet meer. Het wordt dus volgend jaar voordat er meer duidelijkheid is.

Verder is er voor een vervolgtraject extra budget nodig. De situatie wat dit betreft is als volgt: de minister heeft vervolgtraject toegezegd en wij hebben geen vrij budget meer. Er zullen dus prioriteiten gesteld moeten worden.

Voor het stellen van deze prioriteiten is het dan wel handig om een orde van grootte van de kosten te kennen. Kun jij een schatting maken van de kosten van:

1. Verkennende bijeenkomst (variant 1 bijeenkomst)
2. Verkennende bijeenkomst (diverse bijeenkomsten)
3. Dialoog zelf (minimale uitvoering)
4. Dialoog (opgetuigde versie)

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 11 december 2017 12:28

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: vervolgstappen ammoniakdialoog

Geert,

Ik probeer deze week een plannetje te maken.

10.2.e

Van: 10.2.e@rathenau.nl]

Verzonden: maandag 11 december 2017 12:07

Aan: 10.2.e

Onderwerp: vervolgstappen ammoniakdialoog

Beste 10.2.e,

Is er al iets meer bekend over vervolgstappen in het ammoniakdossier?

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 27 november 2017 10:57

Aan: 10.2.e@minez.nl>

cc: 10.2.e@rathenau.nl>; 10.2.e@rathenau.nl>

Onderwerp: RE: Brief verkenning ammoniakdialoog

Beste 10.2.e

Ik stel voor dat we op korte termijn overleggen over de aanpak van het vervolg. Het lijkt ons dat LNV het initiatief moet nemen voor het vervolgtraject. Maar, zoals al eerder aangegeven, spelen wij daar graag een rol in.

Met groet,

10.2.e

+ 31 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

Van: 10.2.e@minez.nl]

Verzonden: vrijdag 24 november 2017 3:30

Aan: 10.2.e@rathenau.nl>

Onderwerp: FW: Brief verkenning ammoniakdialoog

10.2.e,

Er is belangstelling voor jullie rapport en vooral voor het vervolg daarop.

10.2.e

Van: 10.2.e@VNG.NL]

Verzonden: vrijdag 24 november 2017 7:56

Aan: 10.2.e

Onderwerp: Brief verkenning ammoniakdialoog

Beste 10.2.e

Via 10.2.e vernam ik dat jij mij wellicht verder kunt helpen met de volgende vraag.

Uit de brief van 16 november aan de Kamer over het rapport [onderzoek Rathenau Instituut naar mogelijkheden ammoniakdialoog](#) geeft minister Schouten aan een verkenning naar een ammoniakdialoog te starten.

Mijn vraag: worden gemeenten hier ook bij betrokken en zo ja, op welke manier?
Er heeft zich al een gemeente bij mij aangemeld die hier graag over wil meedenken.

Alvast dank voor je reactie.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

M 06 10.2.e

nl.linkedin.com 10.2.e

www.vng.nl

Van: 10.2.e@minez.nl]

Verzonden: donderdag 23 november 2017 21:55

Aan: 10.2.e@VNG.NL>

CC: 10.2.e@minez.nl>

Onderwerp: RE: Ammoniakdialoog

Dag 10.2.e

Je kunt het beste even contact opnemen met mijn collega 10.2.e van de directie Agro en Natuurkennis (zie cc).

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

10.2.e

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AW Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

T: 10.2.e

M: 06 10.2.e

E: 10.2.e @minez.nl

www.rijksoverheid.nl/lnv

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De auteurs van "A volatile discourse -reviewing aspects of ammonial emissions, models and atmospheric concentrations in The Netherlands" en Ammoniak in Nederland"

De Stichting Mesdagfonds
V-focus (vakblad dierlijke sectoren)
Binnenhaven 1
6709 PD Wageningen

Directoraat-generaal Agro en Natuur

Directie Agro- en Natuurkennis

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/inv

Behandeld door

10.2.e

@minez.nl

Datum 16 JANUARI 2018

Betreft afmelding deelname groepssessie(s) t.b.v. Het Ammoniakdossier

Geachte mevrouw 10.2.e,

In uw brief van 27 november 2017 geeft u aan niet deel te zullen nemen aan de verkennende startbijeenkomst voor een dialoog over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Als reden voor de afmelding geeft u aan dat u een gesprek over de feiten wilt voeren en niet over onderliggende waarden en dat alle feiten naar uw mening niet in het rapport van het Rathenau Instituut zijn vermeld.

Ter toelichting op het rapport van het Rathenau Instituut breng ik graag het volgende onder uw aandacht. Het toenmalige ministerie van Economische Zaken heeft het Rathenau Instituut opdracht gegeven de mogelijkheden te verkennen voor een dialoog met betrokken partijen over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Het Rathenau heeft in deze verkenning geconcludeerd dat het in deze discussie niet alleen over feiten gaat, maar ook over meespelende waarden en belangen. Volgens het Rathenau Instituut moet de dialoog over feiten, belangen en waarden gaan.

In uw brief geeft u ook aan alleen bereid te zijn tot een gesprek als de juiste onderwerpen op tafel liggen en deze met de juiste personen worden besproken. De verkennende startbijeenkomst heeft juist als doel om gezamenlijk over vorm en inhoud van de dialoog te besluiten. Ik hoop dat u daarom bereid bent uw afmelding voor de startbijeenkomst te herzien en alsnog op een komende uitnodiging van mij in zal gaan. Ik zou dat zeer waarderen en zie uit naar een brede dialoog.

De Minister van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit,
namens deze;

10.2.e

RE: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

5

10.2.e

di 23-1-2018 17:10

Inbox

Aan 10.2.e@minez.nl>; 10.2.e@minez.nl>;

CC 10.2.e@minez.nl>; 10.2.e@minez.nl>;

Ca. 25k

Van: 10.2.e**Verzonden:** dinsdag 23 januari 2018 17:10**Aan:** 10.2.e**CC:** 10.2.e**Onderwerp:** RE: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

Dat lijkt me dan de route, zoals ook bij oploopje gedeeld. Als NB geen geld heeft moet het per nota (via 10.2.e) naar 10.2.e. Om hoeveel geld gaat het? Ws peanuts, dan is het weer aan ons 'of we het risico willen lopen', kan dan bij advies (a la ondersteuning bioeconomy 10.2.e).

10.2.e

Van: 10.2.e**Verzonden:** dinsdag 23 januari 2018 15:57**Aan:** 10.2.e**Onderwerp:** RE: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

10.2.e

In de bespreking met 10.2.e kwam naar voren dat N&B deze sessie graag breder wil aanvliegen, dus ook naar de praktische kanten kijken van het beleid, waarop een deel van de onvrede en dus het ondergraven van de wetenschappelijke fundamenteën is gebaseerd. Oftewel, wellicht even kijken of N&B dan ook niet deze sessie zou kunnen betalen?

Groeten 10.2.e

Van: 10.2.e**Verzonden:** dinsdag 23 januari 2018 14:52**Aan:** 10.2.e**CC:** 10.2.e**Onderwerp:** RE: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

Tja,

Dit is dus de organisatie van de dialoog die de minister heeft toegezegd.

Fiche hiervoor hebben jullie van de week besproken met als conclusie dat er geen geld is.

Enige andere directie, die betrokkenheid heeft is N&B. Alhoewel dit wel echt een ANK-ding is, zou dit aan N&B gevraagd kunnen worden.

Anders aan 10.2.e voorleggen.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 23 januari 2018 14:47
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

Klopt, dat geeft ons een 'onrechtmatigheid' tot op het niveau van de 10.2.e Moet je niet willen dus graag rechtzetten en via de juiste weg (als er tenminste geld is, is dit eerder akkoord bevonden?)

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 23 januari 2018 14:27
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

Zelf offerte aanvragen mag echt niet.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 23 jan. 2018 om 14:22 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Idd.

Is er een fiche. Is er akkoord 10.2.e? Waar wordt het uit betaald?

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 23 jan. 2018 om 14:16 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

10.2.e en 10.2.e,

Ik denk dat wij eerst officieel om een offerte moeten vragen en dat Rathenau vervolgens het kenmerk van dat verzoek in hun offerte moeten opnemen.

Klopt dat?

10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl]
Verzonden: dinsdag 23 januari 2018 14:05
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

Ha 10.2.e,

Moet er nog een kenmerk van jullie op onze offerte worden vermeld? Volgens mij was dat de vorige keer wel de bedoeling, en hebben we dat ook gedaan.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 23 januari 2018 1:12
Aan: 10.2.e @minez.nl>

cc: 10.2.e@minez.nl>

Onderwerp: RE: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

Ha 10.2.e en 10.2.e

Dank voor jullie positieve reactie. Ik zal de offerte definitief maken. Ik zal de nieuwe door jullie genoemde namen toevoegen aan de groslijst, en stel voor om pas als we echt van start gaan, tot een definitieve keuze te komen.

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e@minez.nl]

Verzonden: maandag 22 januari 2018 2:13

Aan: 10.2.e@rathenau.nl>

cc: 10.2.e@minez.nl>

Onderwerp: RE: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

10.2.e

Hartelijk dank voor je snelle actie. 10.2.e en ik hebben er vanmiddag even naar gekeken. De offerte ziet er al goed uit. Prima om dat zo om te zetten in een definitieve offerte.

Misschien nog wel goed om in de eerste bijeenkomst ook de vraag te stellen of de doelstellingen van het beleid worden gedeeld. Dat kan vervolgens openingen bieden voor een discussie hoe je deze kunt bereiken.

We hebben ook het namenlijstje bekeken. We kwamen tot de volgende namen:

Bedrijfsleven

- NZO (vanuit de keten)
- 1 persoon namens LTO Nederland
- NH3-coalitie
- VBBM

Natuur en Milieu

- Stichting Natuur en Milieu
- Werkgroep Stichting Behoud de Peel

Kennis

- V-focus/Ammoniak in Nederland/Mesdag
- RIVM
- WUR

Overheid

- LNV
- VNG (10.2.e)

Relatieve buitenstaanders

- 10.2.e
- CLM
- 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e@rathenau.nl]

Verzonden: woensdag 17 januari 2018 17:15

Aan: 10.2.e

Onderwerp: conceptversie offerte startbijeenkomsten ammoniakdialoog

Beste 10.2.e,

In vervolg op ons overleg van 11 januari jongstleden tref je in de bijlage een CONCEPT offerte aan voor de organisatie van twee startbijeenkomsten in het kader van de ammoniakdialoog.

Graag horen we eventueel commentaar voordat we een definitieve versie indienen.

Met groet,

10.2.e

+ 31 10.2.e | www.rathenau.nl

<image001.jpg>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

1. Titel: organisatie startbijeenkomst ammoniakdialoog

2. Aanmelder van ANK: 10.2.e

Reeds nagevraagd: het betreft een opdracht

3. Welk beleidsprobleem is hiermee gediend:

Er zit al jarenlang een kloof tussen de wetenschappers die verantwoordelijk zijn voor de onderbouwing van het ammoniakbeleid en een groep boeren. Het ammoniakbeleid is gebaseerd op wetenschappelijke onderbouwing. Twijfel daaraan raakt aan de geloofwaardigheid van het evidence based kennisbeleid. In de brief over het ammoniakonderzoek die 27 oktober 2016 naar de Kamer is verzonden, kondigde de toenmalige staatssecretaris aan dat hij een gesprek tussen wetenschap en praktijk zal organiseren. Dat heeft geleid tot het voorstudie "Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie", dat het Rathenau-instituut in opdracht van ANK heeft opgesteld. De minister heeft het rapport 16 november 2017 aangeboden aan de Tweede Kamer. In de begeleidende brief TK 33037 nr. 231 meldt de minister: "Het Rathenau Instituut adviseert om een verkennende startbijeenkomst te organiseren met de diverse betrokken partijen, waarin gezamenlijk wordt besloten over vorm en inhoud van een vervolgtraject. Ik neem dit advies over en zal een verkenning organiseren, waarin wordt onderzocht of er bij alle partijen voldoende basis is voor een dialoog".

De startbijeenkomst is de invulling van deze toezegging.

4. Aard van de kennisbehoefte en beoogd product:

Organisatie van startbijeenkomst en verslaglegging daarvan.

5. Financieel beslag (incl. BTW):

Omschrijving	Totaal	Bijdrage uit-voerder	Derden	Bijdrage ANK
	€ 10.1.c	€	€	€ 10.1.c

6. Beoogde opdrachtnemer(s):

Rathenau-instituut

7. Peildata:

Verwachte start van de opdracht*)

15-02-2018

Verwachte afronding (datum waarop prestatie moet zijn geleverd)

01-06 2018

Verwacht moment subsidievaststelling/eindafrekening

15-06 2018

*) als de startdatum, zonder nadere afspraken, niet wordt gehaald en/of het (onderstaande) kasritme verandert, vervallen de toegezegde rechten. En dient de aanvraag opnieuw te worden ingebracht.

8. Verwacht kasritme:

	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
EZ-bijdrage (via ANK)	€ 10.1.c	€	€	€	€	€ 10.1.c
ANK-aandeel in bijdrage	€ 10.1.c	€	€	€	€	€ 10.1.c

9. Akkoord MT-lid:

Naam:

Paraaf:

10.2.e

Per mail akkoord

10. Eventuele nadere toelichting:

Er is geen budget in de Open Programmering. Niettemin is hier sprake van een harde toezegging van de minister aan de TK. Wellicht kan geanticipeerd worden op meevallers in de loop van het jaar bijvoorbeeld door het benodig-

de budget nu bij N&B te lenen en dit weer aan N&B terug te betalen zodra wij weer budget hebben. N&B kan dit dan verrekenen

10.1.c

RE: Fiche 075 ammoniakdialoog

7

10.2.e

do 8-2-2018 09:54

Inbox

Aan 10.2.e @minez.nl>;

OK, dan kan ik er dinsdag mee verder (vrijdag regulier verlof en maandag incidenteel verlof).

Directie Agro- en Natuurkennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Postbus 20401 | NL-2500 EK Den Haag | T 10.2.e

Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag.

Aanwezig: maandag t/m donderdag (woensdag bij RVO-Utrecht, Croeselaan 15).

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 8 februari 2018 9:53

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: Fiche 075 ammoniakdialoog

10.2.e

Ik heb het in de planning van morgen gezet.

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 8 februari 2018 9:41

Aan: 10.2.e

Onderwerp: FW: Fiche 075 ammoniakdialoog

Hallo 10.2.e,

Zie bijgaande concepttekst voor het offertezoek aan het Rathenau Instituut. Graag checken en aanvullen.

Ter informatie ook het offertezoek aan het Rathenau Instituut van december 2016 bijgevoegd. Wellicht kun je daar ook nog uit putten.

We zullen ook een FROL moeten invullen. Wil je de geel gemarkeerde onderdelen in-/aanvullen?

Dank en groetjes,

10.2.e

Directie Agro- en Natuurkennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Postbus 20401 | NL-2500 EK Den Haag | 10.2.e

Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag.

Aanwezig: maandag t/m donderdag (woensdag bij RVO-Utrecht, Croeselaan 15).

Van: 10.2.e

Verzonden: dinsdag 6 februari 2018 7:57

Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Fiche 075 ammoniakdialoog

10.2.e: wil jij € 10.1.c,- reserveren in de OP?

10.2.e wil jij het hard copy fiche laten ondertekenen door 10.2.e en het inleveren bij 10.2.e zodat zij de opdrachtverlening in gang kan zetten?

Bedankt,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 6 februari 2018 7:51
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Fiche 075 ammoniakdialoog

Eens met deze lijn.

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 5 februari 2018 15:43
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Fiche 075 ammoniakdialoog

10.2.e, wat mij betreft akkoord, weet dus dat dit ons tekort weer wat zal doen toenemen maar we kunnen er niet onderuit. Zojuist ook weer een brief ontvangen van:

- De auteurs van 'A volatile discourse - reviewing aspects of ammoniak emissions, models and atmospheric concentrations in The Netherlands' en 'Ammoniak in Nederland';
- De Stichting Mesdag Zuivelfonds;
- V-focus (vakblad dierlijke sectoren).

Met mededeling dat ze definitief niet naar de ammoniakdialoog gaan (vanwege naar hun idee geen juiste wetenschappelijke onderbouwing). Brief is voor behandeling onderweg naar 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 5 februari 2018 14:27
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Fiche 075 ammoniakdialoog

10.2.e

Hierbij een fiche voor de inschakeling van het Ratenau-instituut. Ik heb het met 10.2.e doorgesproken. De aanvraag is gebaseerd op een concrete toezegging van de minister aan de Tweede Kamer, afgelopen november. Ik ga er daarom van uit dat wij hier niet onderuit kunnen.

Het is een zaak van ANK, omdat het de geloofwaardigheid van ons kennisbeleid betreft. Het ammoniakbeleid is gebaseerd op onderzoek. Als het onderzoek betwijfeld wordt, vervalt de geloofwaardigheid van het principe van evidence based policy.

Mijn advies is daarom om deze aanvraag goed te keuren, in de verwachting dat er in de loop der jaar ruimte zal ontstaan door onderprogrammering – zoals te doen gebruikelijk is.

30-7-2021

E-mail - 10.2.e @minlnv.nl

Wil je het doorsturen naar 10.2.e, als jij akkoord bent?

Bedankt,

10.2.e

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Rathenau Instituut

10.2.e

Anna van Saksenlaan 51
2593 HW DEN HAAG

E-mail: 10.2.e @rathenau.nl

Datum 14-02-2018

Betreft Offerte aanvraag voor Organisatie Startbijeenkomst Ammoniakdialoog,
Registratienummer B73201802131217

Hiermee vraag ik u een offerte uit te brengen voor de organisatie van de startbijeenkomst Ammoniakdialoog incl. verslaglegging, voorjaar 2018.

Aanleiding

Er zit al jarenlang een kloof tussen de wetenschappers die verantwoordelijk zijn voor de onderbouwing van het ammoniakbeleid en een groep boeren. Het ammoniakbeleid is gebaseerd op wetenschappelijke onderbouwing. Twijfel daaraan raakt aan de geloofwaardigheid van het evidence based kennisbeleid. In de brief over het ammoniakonderzoek die op 27 oktober 2016 naar de Tweede Kamer is verzonden, kondigde de toenmalige staatssecretaris aan dat hij een gesprek tussen wetenschap en praktijk zal organiseren. Dat heeft geleid tot de verkenning "Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie", dat het Rathenau Instituut in opdracht van ANK voorjaar 2017 heeft opgesteld.

De minister van LNV heeft het rapport 16 november 2017 aangeboden aan de Tweede Kamer.

In de begeleidende brief TK 33037 nr. 231 meldt de minister: "Het Rathenau Instituut adviseert om een verkennende startbijeenkomst te organiseren met de diverse betrokken partijen, waarin gezamenlijk wordt besloten over vorm en inhoud van een vervolgtraject. Ik neem dit advies over en zal een verkenning organiseren, waarin wordt onderzocht of er bij alle partijen voldoende basis is voor een dialoog".

De te organiseren startbijeenkomst is de invulling van deze toezegging.

Beschrijving van de opdracht

Het organiseren van een startbijeenkomst Ammoniakdialoog om te toetsen of er bij alle partijen voldoende basis is voor een dialoog en om te besluiten over vorm en inhoud van de dialoog.

Activiteitenplan

Het gaat om de volgende werkzaamheden:

- Inhoudelijke voorbereiding eerste bijeenkomst op basis van beperkte desk research en eventueel enkele telefonische gesprekken, gericht op het afgelopen half jaar verschenen literatuur en (regionale) beleidsontwikkelingen.

Directie Bedrijfsvoering

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/inv

Behandeld door

10.2.e

10.2.e

F

10.2.e minez.n

Ons kenmerk

PSG-DB / 18027273

Bijlage(n)

- Voorbereiding eerste bijeenkomst: opstellen gespreksagenda, kiezen van definitieve vorm bijeenkomst, selectie en uitnodiging deelnemers, regelen van neutrale locatie. Hierover vindt overleg plaats met de opdrachtgever.
- Modereren en verslaglegging van eerste bijeenkomst. Gezien de complexiteit en de gevoeligheid van het onderwerp wordt gewerkt met twee moderatoren.
- Analyse en rapportage van de opbrengst van eerste bijeenkomst. Hierover vindt overleg plaats met de opdrachtgever.
- Voorbereiding tweede bijeenkomst: opstellen gespreksagenda, kiezen van definitieve vorm bijeenkomst, selectie en uitnodiging deelnemers, regelen van neutrale locatie. Hierover vindt overleg plaats met de opdrachtgever.
- Modereren en verslaglegging van tweede bijeenkomst. Omdat de deelnemers in drie groepen uiteengaan, wordt gewerkt met drie moderatoren en drie verslagleggers.
- Eindrapportage, met aanbevelingen voor vorm en inhoud van de vervolgdialoog.

Beoogd resultaat

- rapport over de resultaten van de twee bijeenkomsten
- advies over vervolgtraject.

Uitvoeringsperiode/Leverdatum

De opdracht zal aanvangen direct na gunning en zal worden verstrekt voor een periode tot en met 1 juni 2018.

Eisen

Naast de hierboven gestelde eisen, worden aan de levering de volgende eisen gesteld.

- De maximum totaalprijs is niet hoger dan 10.1.c
- Gedurende de looptijd van de opdracht is er regelmatig overleg/contact met de inhoudelijk verantwoordelijke beleidsmedewerker, de heer 10.2.e van de directie Agro- en Natuurkennis.

Het niet voldoen aan een of meer eisen, betekent dat uw offerte terzijde wordt gelegd en niet voor gunning in aanmerking komt.

Inhoud van de offerte

Ik verzoek u om in de offerte de volgende onderwerpen op te nemen:

- Een raming van het aantal uren met bijbehorende totaalprijs (exclusief en inclusief BTW) voor uitvoering van de opdracht. U zult vergoed worden voor de werkelijk gemaakte uren tot ten hoogste deze maximumtotaalprijs. Incl. opgave van eventuele reis- en onkosten.
- Een beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden en de manier waarop die worden uitgevoerd.
- Stappenplan/tijdpad voor de periode van de opdracht.

Ik verzoek u in uw offerte opgave te doen van de gegevens van de facturerende partij. Deze gegevens dienen minimaal te bevatten: NAW volgens KvK, KvK nummer, Vestigingsnummer, IBAN rekeningnummer en BTW nummer.

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit stimuleert het actief openbaar maken van onderzoeksrapporten. Dit houdt in dat alle externe onderzoeksrapporten aangevraagd onder de Rijksinkoopvoorwaarden ARVODI 2016, in principe binnen 28 dagen na afronding, in aanmerking komen voor actieve openbaarmaking. Indien er bijvoorbeeld een beleidsreactie nodig is, kan gekozen worden voor een later publicatiemoment. Rapporten worden niet openbaar gemaakt wanneer de uitzonderingsgronden van de WOB zich tegen openbaarmaking verzetten. De onderzoeksrapporten worden gepubliceerd op Rijksoverheid.nl.

Met ingang van 1 januari 2017 zijn leveranciers van het Rijk verplicht facturen elektronisch te verzenden. Dit kan op vier verschillende manieren:

- Factuurportaal van de Rijksoverheid
- Koppeling met Digipoort
- E-factureren vanuit uw (boekhoud)softwarepakket via Simplerinvoicing
- E-factureren via een dienstverlener

Voor meer informatie: zie de bijlage 'Elektronisch factureren aan de rijksoverheid'.

Van toepassing zijnde voorwaarden

Bij het indienen van uw offerte gaat u akkoord met de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten 2016 (ARVODI-2016).

Op de overeen te komen opdracht zijn de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten 2016 (ARVODI-2016) van toepassing. De ARVODI-2016 kunnen via

<https://zoek.officiëlebeelden.nl/stcr-2016-51478.html> worden geraadpleegd.

Eventueel door u of door uw brancheorganisatie gehanteerde algemene of bijzondere voorwaarden zijn uitdrukkelijk van deze opdracht uitgesloten.

Uw offerte dient in de Nederlandse taal te zijn opgesteld. Uw offerte dient dertig dagen geldig te zijn na de hieronder vermelde uiterlijke ontvangstdatum van uw offerte. Uw offerte moet voldoen aan alles wat in de offerteaanvraag is verzocht. Aan dit offerteverzoek kunt u geen rechten ontleen op vergoeding van offertekosten of op het verkrijgen van de opdracht.

Uw offerte in pdf formaat dient o.v.v. bovenstaand kenmerk uiterlijk

d.d. 21-02-2018 ontvangen te zijn op het e-mail adres

10.2.e @minez.nl. Mocht u van de offerteaanvraag geen gebruik wensen te maken, dan verzoek ik u om dit zo snel mogelijk met een motivering aan mij te laten weten.

Directie Bedrijfsvoering

Ons kenmerk
PSG-DB / 18027273

De datum van indienen, dient als een fataal moment te worden beschouwd. Het risico van vertraging tijdens de postverzending of door onjuiste of onvolledige adressering is voor u.

Offertes en stukken die niet op genoemde datum in het bezit van het InkooppleinB73 zijn, worden van de beoordeling uitgesloten.

Communicatie

Alle communicatie met betrekking tot dit offertetraject dient te verlopen via de contactpersoon (e-mail 10.2.e@minez.nl) die deze offerteaanvraag heeft behandeld, zie contactgegevens in de colofon.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

TER ADVISERING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Agro- en Natuurkennis

Auteur

10.2.e

@minez.nl

Datum

15 februari 2018

Kenmerk

DGAN-ANK / 18029365

BHM: 18029373

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

start dialoog wetenschappelijke onderbouwing
ammoniakbeleid

Parafenroute

10.2.e **N&B**

10.2.e

10.2.e **ANK**

10.2.e

BBR

Alison Middleton

Aanleiding

In reactie op een verkennend rapport van het Rathenau Instituut naar de mogelijkheden van een dialoog over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid heeft u de Kamer laten weten eerst een verkennende startbijeenkomst te laten organiseren (TK 33037 nr. 231). Het Rathenau Instituut heeft voor de organisatie van deze startbijeenkomst een offerte uitgebracht.

Advies

U kunt akkoord gaan met de offerte en daarmee met de start van de dialoog. De dialoog zal starten met twee bijeenkomsten, waarin het commitment van alle partijen wordt gepolst en besloten wordt over vorm en inhoud van de verdere dialoog.

Kernpunten

- In een poging om uit de discussie over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid te komen heeft staatssecretaris van Dam op 27 oktober 2016 een dialoog (TK 33037 nr. 182) tussen wetenschap en sector aangekondigd.
- In opdracht van het ministerie van LNV heeft het Rathenau Instituut de mogelijkheden van een dergelijke dialoog verkend. Op basis van deze verkenning adviseert het Rathenau Instituut een dialoog te starten. U heeft het rapport met dit advies op 16 november 2017 naar de Tweede Kamer gestuurd (TK 33037 nr. 231).

Ontvangen BBR

- In voorbereidende gesprekken geeft het Rathenau Instituut aan dat een voorwaarde voor een echte dialoog is, dat alle partijen zich hieraan committeren, ook de overheid. Dat betekent dat het ook gevolgen kan hebben voor het ammoniakbeleid. Deze voorwaarde kan consequenties hebben:
 - o Veel bezwaren tegen het huidige beleid zijn gericht op de verplichte middelvoorschriften. Bij de vorming van het ammoniakbeleid ging de voorkeur ook uit naar doelvoorschriften. Hiervoor werden indertijd geen mogelijkheden gezien. Mocht uit de dialoog blijken dat er toch mogelijkheden zijn, dan is dat voor LNV ook winst. Dan kunnen mogelijk een aantal middelvoorschriften worden vervangen door doelvoorschriften.
 - o Het aanpassen van de doelstellingen ligt echter lastiger. Deze doelstellingen zijn grotendeels internationaal vastgelegd en raken ook aan de natuurdoelstellingen en de volksgezondheid. Een aanpassing van de doelstelling zal allereerst goed gemotiveerd moeten worden en kan alleen als hierdoor geen andere doelstellingen of Europese verplichtingen in het geding komen.
- De voornaamste critici op de onderbouwing van het ammoniakbeleid, te weten de auteurs van het rapport Ammoniak en Nederland, V-focus en het Mesdagfonds hebben, ook na enig aandringen van LNV, aangegeven niet bij de startbijeenkomst van de dialoog aanwezig te zullen zijn. Zij vinden dat de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid moet worden aangepast en zien niets in een dialoog daarover.
- De weigering van de critici is geen reden om de startbijeenkomst van de dialoog niet door te laten gaan. De weigering van hen om te komen maakt dan voor iedereen duidelijk dat de critici geen gesprek aan willen gaan.

Achtergrond

- Er staat (nog steeds) een AO PAS gepland voor 13 maart. De planning is om de eerste startbijeenkomst van de dialoog kort na het AO, dus dit voorjaar, te houden, zodat voor vragen over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid naar deze startbijeenkomst verwezen kan worden.
- De vaste commissie voor LNV van de Tweede Kamer heeft schriftelijke vragen gesteld aan de staatssecretaris IenW over de aanpassingen ten aanzien van de stalbeoordeling door de Technische adviescommissie Regeling ammoniak en veehouderij. Een aantal vragen hebben ook betrekking op de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. De antwoorden van de staatssecretaris van I&W zullen ter accordering aan u worden voorgelegd.

Offerte

Organisatie startbijeenkomst ammoniakdialoog

Kenmerk PSG-DB / 18027273

Offertenummer 410-5056

Den Haag, 20 februari 2018

Rathenau Instituut

Onderzoek & Dialoog | Wetenschap, Technologie en Innovatie

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding	3
2.	Aanpak	3
3.	Opzet bijeenkomsten.....	4
4.	Activiteiten.....	6
5.	Team en expertise	7
6.	Begroting	7
7.	Planning	8
8.	Kwaliteitscontrole en procesmanagement.....	8
9.	Publicatie resultaten.....	8
10.	Algemene en personele gegevens.....	9
11.	Overige bepalingen.....	9
10.1	Uitvoering van de opdracht.....	10
10.2	Rechten op resultaten	10
10.3	Geheimhouding	10
10.4	Overmacht	10
10.5	Ontbinding en opzegging	11
10.6	Geschillen en toepasselijk recht.....	11
12.	Facturering en betaling.....	11
13.	Geldigheid en acceptatie	12
Bijlage 1: Literatuur.....		13
Bijlage 2: Het Rathenau Instituut.....		14
10.2.e		15

1. Aanleiding

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft het Rathenau Instituut verzocht een offerte uit te brengen voor de organisatie van twee bijeenkomsten, als start van een dialoogtraject met maatschappelijke partijen (stakeholders) en deskundigen over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid in de landbouw. Het doel van het dialoogtraject is herstel van vertrouwen van de diverse partijen in het beleid. Deze offerte zet uiteen hoe het Rathenau Instituut de opdracht wil uitvoeren.

De offerte sluit aan bij de resultaten van een eerdere opdracht van het toenmalige ministerie van Economische Zaken, waarin het Rathenau Instituut is verzocht de mogelijkheden te onderzoeken van een dialoog met stakeholders en deskundigen over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid in de landbouw. De resultaten van dit onderzoek zijn beschreven in het rapport *Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie* (De Vriend & Munnichs, 2017). De minister van LNV heeft dit rapport op 16 november 2017 aangeboden aan de Tweede Kamer. In de begeleidende brief aan de Tweede Kamer laat de minister weten een verkennende startbijeenkomst te zullen organiseren over een vervolgtraject. Deze offerte is daarvan een uitvloeisel.

Het Rathenau Instituut is verzocht:

- twee bijeenkomsten met stakeholders en deskundigen te organiseren waarin gezamenlijk wordt besloten over vorm en inhoud van een dialoogtraject met als doel herstel van vertrouwen van de diverse partijen in het beleid;
- te rapporteren over de resultaten van de twee bijeenkomsten.

2. Aanpak

Voor de aanpak van de twee startbijeenkomsten zijn de volgende overwegingen van belang. Hiervoor maken we gebruik van de bevindingen zoals gerapporteerd in *Het ammoniakdossier* als ook van eerdere bevindingen van het Rathenau Instituut met stakeholderprocessen (Munnichs et al., 2014; 2016)

Voor het welslagen van het dialoogtraject is een zorgvuldig vormgegeven proces van groot belang. Herstel van vertrouwen vereist dat er bij de diverse betrokken partijen wederzijds begrip ontstaat voor elkaars opvattingen en posities. Het is daarbij cruciaal dat de deelnemers vertrouwen hebben in het proces. Daarvoor is het nodig hen te betrekken in de agendasetting en in de vormgeving ervan. Hierbij willen we opmerken dat succes op voorhand niet verzekerd is, en dat tijdens de twee bijeenkomsten zal moeten blijken of de deelnemers daadwerkelijk overeenstemming kunnen bereiken over vorm en inhoud van een vervolgtraject.

Een dialoogtraject met als doel herstel van vertrouwen heeft alleen kans van slagen als sprake is van een open agenda. Het dialoogtraject kan ertoe leiden dat de uitgangspunten die aan het beleid ten grondslag liggen en de daaruit voortvloeiende beleidsmaatregelen op meer begrip en draagvlak van de betrokken partijen kunnen rekenen. Maar het kan ook leiden tot bijstelling of aanpassing van bestaande of voorgenomen beleidsmaatregelen. Alleen onder de voorwaarde van een open agenda kan van kritische groepen worden verwacht dat ze bereid zijn om op constructieve wijze in de dialoog te investeren.

Tenslotte willen we erop wijzen dat de bijeenkomsten niet alleen gericht moeten zijn op de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid en de verschillende opvattingen van wetenschappers en stakeholders over relevante feiten. Nog een keer uitleggen hoe de

wetenschappelijke onderbouwing van het beleid eruitziet, zal niet afdoende zijn om de kritische partijen te overtuigen van de deugdelijkheid van het gevoerde beleid. Niet alleen spelen daarvoor te veel wetenschappelijke onzekerheden een rol, ook spelen diverse waarden en belangen in de discussie mee. Verder wetenschappelijk onderzoek zou weliswaar een bijdrage kunnen leveren aan een uitweg uit de controverse, maar nieuwe wetenschappelijke inzichten zullen in onze ogen niet volstaan als enig antwoord op de ontstane controverse. Dit stemt overeen met eerdere bevindingen van het Rathenau Instituut in een studie naar publieke controversen rond *evidence based policy* (Blankesteijn et al., 2014).

3. Opzet bijeenkomsten

Twee bijeenkomsten

We kiezen bewust voor een aanpak met twee bijeenkomsten. Tijdens de eerste bijeenkomst willen we de deelnemers maximaal ruimte geven om de eigen opvattingen en wensen ten aanzien van vorm en inhoud van het dialoogtraject naar voren te brengen. De deelnemers moeten van elkaar horen waaraan zij belang hechten, en waarom. Ook moet de bijeenkomst duidelijk maken waaruit de belangrijkste punten van overeenstemming en verschillen van mening bestaan. Daarbij zal het rapport *Het ammoniakdossier* als uitgangsmateriaal worden gebruikt.

Tijdens de tweede bijeenkomst willen we op basis van de bevindingen van de eerste bijeenkomst tot afspraken komen over een stappenplan voor het vervolgtraject, waarbij maximaal tegemoet wordt gekomen aan de wensen van de diverse partijen.

Deze aanpak met twee bijeenkomsten biedt als belangrijk voordeel dat de deelnemers de tijd hebben om de inzichten en ervaringen die ze tijdens de eerste bijeenkomst hebben opgedaan, te laten bezinken en desgewenst terug te koppelen met hun achterban, zodat ze beter voorbereid kunnen deelnemen aan de tweede bijeenkomst.

Gespreksagenda eerste bijeenkomst

Tijdens de eerste bijeenkomst willen we de volgende vragen aan de orden stellen:

- Worden de doelstellingen van het ammoniakbeleid gedeeld?
- Over welke wetenschappelijke opvattingen die van belang zijn voor het ammoniakbeleid bestaat overeenstemming?
- Over welke wetenschappelijke opvattingen die van belang zijn voor het ammoniakbeleid bestaan meningsverschillen?
- Welke rol spelen wetenschappelijke onzekerheden in de meningsverschillen?
- Wat is er voor nodig om de verschillen in wetenschappelijke opvattingen te overbruggen?
- Welke andere factoren spelen een rol in het draagvlak voor ammoniakemissie-beperkende maatregelen? Denk bijvoorbeeld aan bedrijfseconomische belangen van veehouders, de aansluiting van beleidsmaatregelen bij veehouderijpraktijken of de borging van natuurbelangen.
- Wat is er voor nodig om deze factoren binnen het beleid voldoende recht te doen?
- Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de tweede bijeenkomst?

Voorafgaand aan de bijeenkomst zal de gespreksagenda verder worden uitgewerkt.

Deelnemers eerste bijeenkomst

De eerste bijeenkomst zal hoofdzakelijk plenair worden gehouden, zodat de deelnemers maximaal van elkaar kunnen horen wat hun opvattingen en wensen zijn, en elkaar daarop kunnen bevragen. Om iedereen voldoende ruimte te bieden voor een eigen inbreng, willen we in totaal circa twaalf deskundigen en stakeholders aan de bijeenkomst laten deelnemen, waaronder één à twee relatieve

buitenstaanders. Onze ervaring leert dat de inbreng van relatieve buitenstaanders van belang is voor een goede gespreksdynamiek.

Voor de deelnemers aan de bijeenkomst denken we aan de volgende personen en organisaties. Ze vormen een groslijst, waaruit in overleg met de opdrachtgever een definitieve selectie zal worden gemaakt.

Primaire sector

- LTO Noord
- ZLTO
- NZO
- NH3-coalitie
- VBBM (maakt ook onderdeel uit van de NH3-coalitie)
- Stichting Mesdagfonds
- Proeftuin Veenweiden
- Bionext

Natuur- en milieuorganisaties

- Stichting Natuur en Milieu
- Brabantse Milieufederatie
- Werkgroep Behoud de Peel

Deskundigen

- 10.2.e Ammoniak in Nederland: 10.2.e of 10.2.e
- PBL
- RIVM
- WUR
- VU: 10.2.e

Overheid

- Ministerie van LNV
- 10.2.e Provincie Noord Brabant: 10.2.e of 10.2.e
- VNG (10.2.e) of een gemeente

Overigen

- V-focus: 10.2.e

Relatieve Buitenstaanders

- CLM
- WUR: 10.2.e
- 10.2.e

Gespreksagenda tweede bijeenkomst

Tijdens de tweede bijeenkomst willen we de volgende vragen aan de orde stellen:

- Welke stappen kunnen worden gezet om wetenschappelijke onzekerheden te reduceren en wetenschappelijke meningsverschillen te overbruggen?
- Welke stappen kunnen worden gezet om binnen het beleid meer recht te doen aan andere factoren die van invloed zijn op het draagvlak voor ammoniakemissie-beperkende maatregelen?
- Welke agenda voor het vervolgtraject kan op basis beide soorten stappen worden opgesteld?
- Welke andere partijen moeten bij het vervolgtraject worden betrokken?
- Aan welke procesvoorwaarden moet het vervolgtraject voldoen (voorzitterschap, secretariële ondersteuning, financiering, tijdpad, e.d.)?

Voorafgaand aan de bijeenkomst zal de gespreksagenda verder worden uitgewerkt.

Deelnemers tweede bijeenkomst

De tweede bijeenkomst zal deels plenair worden gehouden en deels in kleinere groepen. De in de gespreksagenda gestelde vragen zullen in verschillende rondes in drie groepen worden besproken. Het is de bedoeling dat iedere deelnemer zich kan uitspreken over alle vragen. Door te werken met kleinere groepen wordt meer onderlinge interactie en inhoudelijke diepgang mogelijk. De belangrijkste bevindingen zullen plenair worden gepresenteerd en besproken. In deze opzet, met kleinere groepen, kunnen meer personen aan de bijeenkomst deelnemen: in totaal kunnen achttien personen (deskundigen, stakeholders en relatieve buitenstaanders) aan de tweede bijeenkomst deelnemen.

De deelnemers bestaan uit de deelnemers aan de eerste bijeenkomst, aangevuld met (een selectie van) door hen aangedragen personen.

4. Activiteiten

Uit de hierboven beschreven aanpak volgen de volgende activiteiten:

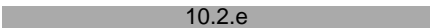
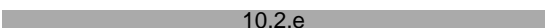
1. Inhoudelijke voorbereiding eerste bijeenkomst op basis van beperkte desk research en eventueel enkele telefonische gesprekken, gericht op het afgelopen half jaar verschenen literatuur en (regionale) beleidsontwikkelingen.
2. Voorbereiding eerste bijeenkomst: opstellen gespreksagenda, kiezen van definitieve vorm bijeenkomst, selectie en uitnodiging deelnemers, regelen van neutrale locatie. Hierover vindt overleg plaats met de opdrachtgever.
3. Modereren en verslaglegging van eerste bijeenkomst. Gezien de complexiteit en de gevoeligheid van het onderwerp wordt gewerkt met twee moderatoren.
4. Analyse en rapportage van de opbrengst van eerste bijeenkomst. Hierover vindt overleg plaats met de opdrachtgever.
5. Voorbereiding tweede bijeenkomst: opstellen gespreksagenda, kiezen van definitieve vorm bijeenkomst, selectie en uitnodiging deelnemers, regelen van neutrale locatie. Hierover vindt overleg plaats met de opdrachtgever.
6. Modereren en verslaglegging van tweede bijeenkomst. Omdat de deelnemers in drie groepen uiteengaan, wordt gewerkt met drie moderatoren en drie verslagleggers.
7. Eindrapportage, met aanbevelingen voor vorm en inhoud van het vervolgtraject.

Voor uitvoering van de activiteiten zal het Rathenau Instituut een deel van de genoemde activiteiten laten uitvoeren door 10.2.e (LIS Consult). 10.2.e was ook betrokken bij de totstandkoming van het rapport *Het ammoniakdossier*.

5. Team en expertise

Het Rathenau Instituut heeft veel ervaring met het organiseren van workshops, expertmeetings en stakeholderdialogen. Bovendien is het Rathenau Instituut goed ingevoerd in het maatschappelijke en beleidsdebat over de moderne veehouderij en in publieke controversen rond *evidence based policy*. Zo heeft het Rathenau Instituut recentelijk op verzoek van het ministerie van Economische Zaken een stakeholderdialoog georganiseerd over een nationaal afwegingskader voor de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen.

Het team bestaat uit de volgende personen:

- Rathenau Instituut
- LIS Consult, en op freelance basis regelmatig werkzaam voor het Rathenau Instituut.
- **Senior onderzoeker** Rathenau Instituut (naam nog niet bekend).
- **3 onderzoekers** Rathenau Instituut (namen nog niet bekend).

 10.2.e

6. Begroting

De onderstaande tabellen geven inzicht in de opbouw van de begroting per activiteit en per teamlid.

Activiteit	Mensdagen
1. Desk research	3
2. Voorbereiden 1 ^e bijeenkomst	4
3. Modereren 1 ^e bijeenkomst	2
4. Verslagleggen 1 ^e bijeenkomst	1,5
5. Rapportage opbrengst 1 ^e bijeenkomst	3
6. Voorbereiden 2 ^e bijeenkomst	3
7. Modereren 2 ^e bijeenkomst	3
8. Verslagleggen 2 ^e bijeenkomst	4,5
9. Eindrapportage	7
Totaal	31

Coördinator RI	
Senior onderzoeker RI (extra groepsmoderator voor 2 ^e bijeenkomst)	
Onderzoeker RI (verslaglegging)	
Onderaanbesteding LIS Consult	
Totaal	

De begroting is gebaseerd op kosten van tijd en arbeid van de teamleden. In dit tarief zijn de reis- en onkosten binnen Nederland opgenomen. Ook de kosten voor dataverzameling, interviews of overleg

met de opdrachtgever en kosten voor kantoomateriaal zijn verdisconteerd. Overige kostenposten, zoals huur van een neutrale locatie en catering, zijn niet opgenomen in het tarief. Het Rathenau Instituut is btw plichtig en zal over de opdracht 21 % btw in rekening brengen.

7. Planning

Vanaf het moment van gunning van de opdracht geldt de volgende planning:

Maand 1: desk research, voorbereiden 1^e bijeenkomst (activiteit 1–2).

Maand 2: modereren, verslagleggen en rapportage 1^e bijeenkomst (activiteit 3–5).

Maand 3: voorbereiding, modereren en verslaglegging 2^e bijeenkomst en eindrapportage (activiteit 6–9).

8. Kwaliteitscontrole en procesmanagement

Het Rathenau Instituut voert projecten uit in opdracht en voert werkzaamheden uit die voortvloeien uit de door het ministerie van OCW aan het instituut toevertrouwde taken. Kwaliteitszorg is van toepassing op alle projecten uitgevoerd door het Rathenau Instituut.

10.2.e is de eerste contactpersoon voor de opdrachtgever en intern verantwoordelijkheid schuldig 10.2.e. Na toekenning van de opdracht kan de uitvoering starten met een eerste overleg met de opdrachtgever. Tijdens dit eerste overleg wordt de offerte doorgenomen met een accent op afspraken rond de operationele stappen voor de uitvoering van het project en de planning. Ook de momenten waarop tussentijds wordt gecommuniceerd worden hier afgesproken.

Na afloop van het onderzoek vindt een interne evaluatie plaats. Doorgaans vindt ook een externe evaluatie plaats met de opdrachtgever. Desgewenst bieden wij dat voor dit project ook aan.

Toegankelijkheid van data die vallen onder de Wet Bescherming Persoonsgegevens worden conform de parameters van de wet behandeld.

Intern bij het Rathenau Instituut vindt op meerdere niveaus kwaliteitscontrole plaats:

- peer-commentaar in de afdeling
- inhoudelijk commentaar door coördinator en directeur
- redactionele controle en voorstellen voor opmaak door de afdeling Communicatie.

9. Publicatie resultaten

Het Rathenau Instituut heeft een expliciete taak als onafhankelijk instituut met een eigen positie in het publieke debat. Dat impliceert dat de opbrengsten van ons werk te allen tijde en op alle mogelijke manieren moeten kunnen worden ingezet voor dit doel. Het publiceren van afgerond onderzoek hoort hier ook bij. Het Rathenau Instituut stelt daarom als voorwaarde bij de uitvoering van zijn werkzaamheden dat de opdrachtgever akkoord gaat met publicatie van de resultaten. Publicatie vindt in principe uitsluitend plaats na afronding van een opdracht, tenzij opdrachtnemer en opdrachtgever hier gezamenlijk anders over besluiten. Het Rathenau Instituut maakt aan de opdrachtgever voorafgaand aan de publicatie kenbaar in welke vorm over de resultaten van de opdracht zal worden gepubliceerd. Het tijdstip van publiceren van de resultaten door het Rathenau Instituut wordt in

overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer bepaald maar zal niet later zijn dan 2 maanden na oplevering aan de opdrachtgever met verwijzing naar de algemene richtlijnen van de KNAW over opdrachtonderzoek ("Wetenschap op bestelling", 2005) en het kwaliteitsplan van het Rathenau Instituut (zie ook paragraaf "Kwaliteitscontrole en procesmanagement").

10. Algemene en personele gegevens

Samenstelling onderzoeksteam:

Naam	Functie binnen Rathenau Instituut
10.2.e	
Nog niet bekend	Senior onderzoeker
Nog niet bekend	3 junior onderzoekers

Naam, adres en functie projectleider en contactpersoon:

Naam organisatie	Rathenau Instituut
Naam contactpersoon	10.2.e
Functie contactpersoon	10.2.e
Naam plv. contactpersoon en eindverantwoordelijke inhoud	10.2.e
Adres	Anna van Saksenlaan 51
Postcode en plaats	2593 HW Den Haag
Land	Nederland
Telefoon	10.2.e
Mobiel telefoonnummer	10.2.e
Emailadres	10.2.e @rathenau.nl

Naam en adres van instelling voor personele en financiële verantwoordelijkheid:

Naam organisatie	Rathenau Instituut
Naam contactpersoon	10.2.e
Functie contactpersoon	10.2.e
Naam plv. contactpersoon en hoofd bedrijfsvoering	10.2.e
Correspondentie financiële zaken	10.2.e @rathenau.nl
Adres	Anna van Saksenlaan 51
Postcode en plaats	2593HW Den Haag
Land	Nederland
Telefoon	10.2.e
KvK inschrijving	54667089
Btw nummer	NL002958697B01
Bankdetails en rekening nummer	10.2.g <div></div> <div></div> <div></div> <div></div>

11. Overige bepalingen

Bij aanvaarding van deze offerte gelden de navolgende bepalingen. Algemene Voorwaarden van de opdrachtgever worden nadrukkelijk buiten toepassing verklaard.

10.1 Uitvoering van de opdracht

Door het Rathenau Instituut bij de uitvoering van de opdracht ingeschakelde personen zullen daartoe aantoonbaar geschikt en voldoende deskundig en vakbekwaam zijn.

Het Rathenau Instituut zal de opdracht tijdig uitvoeren met gebruik van actuele beschikbare kennis en de huidige stand van wetenschap en techniek en in overeenstemming met de van toepassing zijnde wetgeving en overheidsvoorschriften en de in de opdracht vermelde vereisten, specificaties, normen, voorwaarden en andere gegevens.

Indien het Rathenau Instituut verwacht de opdracht niet of niet geheel te kunnen uitvoeren zoals afgesproken dan zal het de opdrachtgever daarvan onmiddellijk op de hoogte stellen.

Voor zover in de opdracht niet anders is vermeld, brengt het Rathenau Instituut in elk geval een eindrapport uit. Binnen dertig dagen na ontvangst van het eindrapport informeert de opdrachtgever het Rathenau Instituut schriftelijk of de opdrachtgever het eindrapport accepteert. Indien de opdrachtgever het eindrapport niet accepteert zullen de opdrachtgever en het Rathenau Instituut in goed overleg tot een oplossing proberen te komen.

De opdracht is beëindigd als de opdrachtgever schriftelijk te kennen heeft gegeven het eindrapport te accepteren, of, 30 dagen na leveren van het eindrapport aan de opdrachtgever, wanneer het schriftelijk accepteren door de opdracht binnen deze termijn achterwege blijft. De opdracht wordt in dit geval als geaccepteerd beschouwd.

Meerwerk leidt slechts met voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de opdrachtgever tot verhoging van de in de opdracht vermelde vergoeding.

10.2 Rechten op resultaten

Alle intellectuele eigendomsrechten op de resultaten van de opdracht, waaronder de al of niet tussentijdse resultaten van de onderzoek- of adviesopdracht en het eindrapport, berusten bij het Rathenau Instituut.

De opdrachtgever heeft het recht het eindrapport in zijn geheel in onbewerkte vorm en zonder redactionele aanpassingen te vereenvoudigen en openbaar te maken, op welke wijze en welke vorm dan ook. Indien de opdrachtgever het eindrapport redactioneel wil bewerken en publiceren, zal de opdrachtgever dit niet doen, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Rathenau Instituut. Ingeval de opdrachtgever (delen van) het eindrapport publiceert, vermeldt de publicatie de naam van het Rathenau Instituut en de auteur(s).

10.3 Geheimhouding

Het Rathenau Instituut zal alle niet-openbare informatie van of over de opdrachtgever die hem in verband met de opdracht ter kennis is gekomen niet zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever openbaar (laten) maken.

10.4 Overmacht

Indien een van de onderzoekers langdurig de werkzaamheden voor de opdracht niet kan uitvoeren als gevolg van ziekte, valt dit onder overmacht. Het Rathenau Instituut zal er alles aan doen om vervanging te regelen.

10.5 Ontbinding en opzegging

Indien een der partijen gedurende een redelijke termijn ten gevolge van overmacht haar verplichtingen op grond van de overeenkomst niet kan nakomen, heeft de andere partij het recht de overeenkomst door middel van een aangetekend schrijven met inachtneming van een redelijke termijn buiten rechte geheel of gedeeltelijk te ontbinden.

In geval van overmacht gaan partijen niet eerder tot ontbinding over dan na het verstrijken van een termijn van 30 werkdagen gerekend vanaf de datum waarop de omstandigheid die de overmacht oplevert ontstond, tenzij partijen een andere termijn overeenkomen.

Indien de overeenkomst tussentijds op basis van het hierboven genoemde, wordt ontbonden, vindt afrekening plaats op basis van de door het Rathenau Instituut ter uitvoering van de opdracht reeds verrichte diensten alsook op basis van de voor de toekomst reeds aangegane verplichtingen.

10.6 Geschillen en toepasselijk recht

Alle geschillen in verband met de opdracht of opdrachten die daarmee samenhangen worden beslecht door de bevoegde rechter in Den Haag.

Dit laat onverlet:

- de bevoegdheid van partijen om bij overeenkomst een geschil aan arbitrage te onderwerpen;
- de bevoegdheid van het Rathenau Instituut voor beslechting van een geschil te kiezen voor de volgens de wet bevoegde rechter.

Op de opdracht is Nederlands recht van toepassing.

12. Facturering en betaling

De betaling vindt plaats in een termijn. Na acceptatie van het eindrapport door de opdrachtgever of 30 dagen na het leveren van het eindrapport aan de opdrachtgever, wordt het totale bedrag van deze opdracht gefactureerd. BTW wordt apart op de factuur vermeld.

Betaling dient te geschieden binnen 30 dagen na ontvangst van de factuur. Indien de opdrachtgever de factuur zonder geldige reden niet binnen het verstrijken van de eerder genoemde termijn heeft voldaan, is hij van rechtswege de wettelijke rente over het openstaande bedrag verschuldigd.

13. Geldigheid en acceptatie

De geldigheid van deze offerte is twee weken na dagtekening. Voor opdrachtverstrekking verzoeken wij u deze offerte getekend retour te sturen.

Door ondertekening van deze offerte aanvaardt het ministerie van Economische Zaken de aanbieding van het Rathenau Instituut.

Namens het Rathenau Instituut:

10.2.e

(naam en handtekening)

(functie)

(datum)

Voor akkoord namens het ministerie van LNV:

(naam en handtekening)

(functie)

(datum)

Bijlage 1: Literatuur

M. Blankesteyn, G. Munnichs & L. van Drooge (2014), *Wetenschap als strijdtoneel – Publieke controversen rond wetenschap en beleid*, Den Haag, Rathenau Instituut.

G. Munnichs, A. van Waes & F. Brom (2014), *Op eieren lopen – Verslag van een stakeholderdialoog over eendagshaantjes*, Den Haag, Rathenau Instituut.

G. Munnichs, H. de Vriend & D. Stermerding (2016), *Afwegingskader nationale teeltbevoegdheid gg-gewassen: verslag van een stakeholderdialoog*, Den Haag, Rathenau Instituut.

H. de Vriend & G. Munnichs (2017), *Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie*, Den Haag, Rathenau Instituut.

Bijlage 2: Het Rathenau Instituut

Wat doen we en wat willen we bereiken?

Wetenschap en technologie zijn essentieel voor onze samenleving: ze brengen Nederland innovatiekracht en zijn van grote invloed op het dagelijks leven van ons allemaal. Het Rathenau Instituut onderzoekt ontwikkelingen in wetenschap en technologie, duidt de gevolgen voor maatschappij en beleid en stimuleert dialoog en debat om besluitvorming over wetenschap en technologie te ondersteunen.

Voor wie?

Dit doet het instituut voor iedereen die beslissingen moet nemen over wetenschap en technologie, zoals het parlement, regering en beleidsmakers, maar ook voor bedrijven, wetenschappelijke instellingen, maatschappelijke organisaties en burgers. Vooral daar waar nieuwe technologische ontwikkelingen vragen om nieuwe kaders of leiden tot maatschappelijke controverse, of daar waar feiten en cijfers ontbreken.

Hoe?

Het Rathenau Instituut draagt bij aan (politieke) oordeelsvorming door het gevraagd en ongevraagd informeren van betrokken stakeholders. Het instituut doet dit op basis van wetenschappelijke analyses van maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken, onderzoek naar nieuwe technologische ontwikkelingen, kansen en risico's en door het geven en analyseren van feiten en cijfers over het innovatie- en wetenschapssysteem in Nederland.

Het Rathenau Instituut stelt hoge eisen aan de kwaliteit van al haar onderzoek en activiteiten. Dit is geborgd in haar kwaliteitsplan, de gebruikte onderzoeksmethoden en haar medewerkers. Het kwaliteitsplan garandeert opdrachtgevers en belanghebbenden dat het onderzoek goed en tijdig wordt uitgevoerd. Bij het Rathenau Instituut werkt een multidisciplinair team van wetenschappers en communicatie-experts inclusief natuurkundigen, biologen, statistici, sociale wetenschappers, bestuurskundigen en filosofen. Hun doel is om een zo helder mogelijk beeld te geven van politieke en maatschappelijk relevante ontwikkelingen en het publieke debat zo goed mogelijk te voeden.

Waarin zijn we uniek?

Dit doet het Rathenau Instituut op een onafhankelijke, veelzijdige, kritische en tijdige wijze, met oog voor de maatschappelijke en/of politieke impact. Het instituut verbindt wetenschap, technologie en samenleving. Door de combinatie van feiten en cijfers, beleidsonderzoek en maatschappelijk debat weet het Rathenau Instituut relevante ontwikkelingen tijdig te adresseren bij essentiële besluitvormers.

Onafhankelijk onderzoek

Het Rathenau Instituut is inhoudelijk onafhankelijk. Het is in 1986 ingesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het ministerie financiert ook het Rathenau Instituut. Het instituut is beheersmatig ondergebracht bij de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW).

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

RE: afmelding 10.2.e + naam IPO

11

10.2.e@rathenau.nl>

di 6-3-2018 11:40

Archief

Aan 10.2.e@minez.nl>; 10.2.e@lisconsult.nl>;

CC 10.2.e@minez.nl>;

Ha 10.2.e

Heel fijn! Ik weet niet precies wanneer we zijn "opgehouden" met literatuur bestuderen. Graag voor de zekerheid maar vanaf mei 2017...

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e@minez.nl]

Verzonden: dinsdag 6 maart 2018 11:22

Aan: 10.2.e@lisconsult.nl>; 10.2.e@rathenau.nl>

CC: 10.2.e@minez.nl>

Onderwerp: RE: afmelding 10.2.e + naam IPO

OK, ik zal nog even mijn gedachten laten gaan wat na mei 2017 nog is gepubliceerd.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e@lisconsult.nl]

Verzonden: dinsdag 6 maart 2018 11:18

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: Re: afmelding 10.2.e + naam IPO

De quick scan en de internationale review zijn bekend en verwerkt in het rapport van het Rathenau Instituut.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

LIS Consult

Hogesteeg 9

3972 JS Driebergen

tel. 10.2.e

10.2.e@lisconsult.nl

www.lisconsult.nl

LIS CONSULT
Life sciences, Innovation and Society

Op 6 mrt. 2018, om 11:16 heeft 10.2.e @rathenau.nl> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e

Dank! Ik weet niet of wij alle stukken nodig hebben. Onze leestijd is ook maar beperkt. Het gaat vooral om belangrijke documenten die sinds mei 2017 zijn verschenen, die we niet hebben kunnen verwerken in ons rapport omdat we toen in de afrondingsfase zaten.

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minez.nl]

Verzonden: dinsdag 6 maart 2018 11:09

Aan: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @rathenau.nl>

Onderwerp: RE: afmelding 10.2.e + naam IPO

OK, ik zou nog de overeenkomst sturen.

Ik zat me af te vragen of de quick scan, de internationale review, en het rapport van de visitatiecommissie als achtergrond documenten reeds bekend zijn bij Rathenau?

WUR onderzoek luchtwassers stuur ik zo snel mogelijk nadat het vrijgegeven is door IenW.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: dinsdag 6 maart 2018 10:28

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: afmelding 10.2.e + naam IPO

10.2.e

Ik heb gisteren beloofd je de afmelding van 10.2.e door te sturen.

Ik heb de eerste brief van 10.2.e, onze reactie op deze brief en haar reactie daarop bijgevoegd.

Daarnaast heb ik de naam uitgezocht van de IPO-deelnemer aan de ronde tafel duurzame veehouderij. Dit was 10.2.e @overijssel.nl)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te

verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Re: uitnodiging ammoniakdialoog

12

10.2.e@rathenau.nl>

vr 9-3-2018 16:03

Archief

Aan 10.2.e@minez.nl>; 10.2.e@xs4all.nl 10.2.e@xs4all.nl>;

Ha 10.2.e

eens: Breda is nog wel redelijk goed bereikbaar.

Wat de uitnodigingen betreft: we hebben het niet meer gehad over de namen van de deelnemers van RIVM en WUR. Ik heb eerder enige aarzelingen geuit over deelname door 10.2.e. Maar het is wellicht toch goed om zowel 10.2.e als 10.2.e erbij te hebben: we moeten nml zo precies mogelijk de mate van overeenstemming en de verschillen in inzicht helder krijgen.

Ik hoor graag jouw gedachten hierover.

Ik wil trouwens begin volgende week de uitnodigingen versturen.

Met groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

 logo Rath Rood CMYK + pay-off

Van: 10.2.e@minez.nl>

Verzonden: vrijdag 9 maart 2018 15:53

Aan: 10.2.e@xs4all.nl

Onderwerp: RE: uitnodiging ammoniakdialoog

Eens, maar Breda lijkt mij nog wel een optie.

10.2.e

Van: 10.2.e@rathenau.nl]

Verzonden: vrijdag 9 maart 2018 15:51

Aan: 10.2.e@xs4all.nl

Onderwerp: Re: uitnodiging ammoniakdialoog

Ha 10.2.e

ik zal de locatie nog in het midden laten. Maar het moet wel goed bereikbaar zijn vanuit het grootste deel van het land...

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

 logo Rath Rood CMYK + pay-off

Van: 10.2.e@minez.nl>

Verzonden: vrijdag 9 maart 2018 13:25

Aan: 10.2.e@xs4all.nl

Onderwerp: RE: uitnodiging ammoniakdialoog

10.2.e

De tekst lijkt mij prima.

Je hebt nu wel staan Den Haag of Utrecht, misschien moet je dat nog wat meer in het midden laten.

10.2.e is 13 april 's ochtends in Yerseke. Ik weet nog steeds niet tot hoe laat ze in Yerseke is. Te overwegen is of de locatie voor de dialoog in Bergen op Zoom of Breda gezocht kan worden.

10.2.e

Van: 10.2.e@rathenau.nl]

Verzonden: woensdag 7 maart 2018 17:35

Aan: 10.2.e@xs4all.nl

Onderwerp: uitnodiging ammoniakdialoog

Ha 10.2.e en 10.2.e

In de bijlage een conceptuitnodiging voor de deelnemers aan de startbijeenkomsten van de ammoniakdialoog. Kunnen jullie er een kritische blik op werpen?

10.2.e hebben wij de e-mailadressen van alle beoogde deelnemers? En zou je daar anders achteraan willen gaan? Ik ben morgen de hele dag op cursus.

Met groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e**13****10.2.e** @rathenau.nl>

ma 19-3-2018 11:40

Archief

Aan **10.2.e** @minez.nl>;CC **10.2.e** @lisconsult.nl>;

Urgentie: Hoog

Ha **10.2.e**

kun je nog laten weten of we **10.2.e** kunnen vragen? De tijd begint te dringen. Ik wil hem eigenlijk vandaag of morgen bellen.

Met groet,

10.2.e+ **10.2.e** | www.rathenau.nlVan: **10.2.e** @minez.nl>

Verzonden: woensdag 14 maart 2018 20:41

Aan: **10.2.e**CC: **10.2.e**

Onderwerp: Re: Ammoniakdialoog Rathenau Instituut

Ik zal het intern navragen

> Op 14 mrt. 2018 om 16:32 heeft **10.2.e** @rathenau.nl> het volgende geschreven:

>

> Beste **10.2.e**

>

> ik ben het met je eens dat **10.2.e** niet de meest voor de hand liggende persoon is, maar ik ken hem ook als iemand die en het landbouwdossier goed kent en een vrije geest heeft.

>

> **10.2.e** en ik hebben wat aarzelingen bij **10.2.e** (als ik de naam goed onthouden heb: ik heb de info niet thuis), omdat zij mogelijk een te juridische insteek heeft.

>

> Een alternatief zou zijn: **10.2.e**. Zijn naam is eerder in dit verband gevallen, in een van mijn vooroverleggen met PBL en RIVM. Wat vind je van hem? **10.2.e** is enthousiast.

>

> Ik hoor graag van je!

>

> Met vriendelijke groet,

>

> **10.2.e**

>

>

> 10.2.e
>
> + 10.2.e | www.rathenau.nl
>
>
>
>
>
>
> Van: 10.2.e @minez.nl>
> Verzonden: dinsdag 13 maart 2018 18:04
> Aan: 10.2.e
> CC: 10.2.e
> Onderwerp: Re: Ammoniakdialoog Rathenau Instituut
>
> 10.2.e was wel altijd de autoriteit op strategisch economisch denken. Ik ben echter niet overtuigd of hij hier de juiste persoon is.
>
> 10.2.e
>
> Verstuurd vanaf mijn iPhone
>
> Op 13 mrt. 2018 om 17:36 heeft 10.2.e @rathenau.n 10.2.e @rathenau.nl>> het volgende geschreven:
>
> Ha 10.2.e
>
> Zie hieronder: 10.2.e kan niet op 13 april. 10.2.e en ik zaten ook te denken aan 10.2.e als alternatief. Wat vind je daarvan?
>
> 10.2.e
>
>
> Van: 10.2.e @wur.nl]
> Verzonden: dinsdag 13 maart 2018 4:33
> Aan: 10.2.e @rathenau.n 10.2.e @rathenau.nl>>
> Onderwerp: RE: Ammoniakdialoog Rathenau Instituut
>
> Beste 10.2.e
>
> Dank voor de uitnodiging. Helaas zit ik op 13 april in het buitenland en ik neem aan dat je een vaste groep nodig hebt.
>
> Hartelijke groet,
> 10.2.e
> From: 10.2.e @rathenau.nl]
> Sent: dinsdag 13 maart 2018 15:58
> To: 10.2.e @wur.n 10.2.e @wur.nl>>
> Cc: 10.2.e @lisconsult.n 10.2.e @lisconsult.nl>>
> Subject: Ammoniakdialoog Rathenau Instituut
>
> Geachte mevrouw 10.2.e
>
> Het Rathenau Instituut is als onafhankelijke partij door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gevraagd twee bijeenkomsten te organiseren als start van een dialoog over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid in de landbouw. Hierbij willen we u uitnodigen om aan beide bijeenkomsten deel te nemen.
>
> De bijeenkomsten vinden plaats op vrijdag 13 april en vrijdag 18 mei, van 13:30 tot 17:00 uur. De bijeenkomsten vinden plaats in Utrecht. Nadere informatie over de locatie volgt. Als u bereid bent deel te nemen, willen we u vragen beide middagen in uw agenda vrij te houden.
>
> Ter toelichting het volgende. Het Rathenau Instituut heeft in 2017 het rapport Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie uitgebracht (<https://www.rathenau.nl/nl/publicatie/het-ammoniakdossier>). Het rapport is

geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van Economische Zaken (EZ). Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen.

>

> De bijeenkomsten op 13 april en 18 mei zijn bedoeld als start van het dialoogtraject. Het doel van de twee bijeenkomsten is om gezamenlijk met de deelnemers te beslissen over vorm en inhoud van een vervolgtraject waarin samen stappen worden gezet om uit de ontstane impasse te geraken. De bijeenkomsten moeten leiden tot een stappenplan.

>

> Voor de bijeenkomsten worden vertegenwoordigers van de veehouderijsector, natuur- en milieuorganisaties, betrokken deskundigen en het ministerie van LNV uitgenodigd. Het Rathenau Instituut is verantwoordelijk voor de organisatie, inclusief moderatie, van de bijeenkomsten.

>

> We hopen van u te horen of u aan de bijeenkomsten wilt deelnemen. We hopen op een spoedige reactie. Zou u uiterlijk 23 maart kunnen reageren?

>

> Voor vragen kunt u terecht bij 10.2.e @rathenau.n 10.2.e @rathenau.nl> of 10.2.e

>

>

> We hopen u 13 april te mogen begroeten.

>

> Met vriendelijke groet, 10.2.e ,

>

>

> 10.2.e

> 10.2.e LIS Consult

> Rathenau Instituut

>

>

>

>

> Met vriendelijke groet,

>

> 10.2.e

>

>

>

> + 10.2.e | www.rathenau.nl <<http://www.rathenau.nl>>

>

> <image001.jpg>

>

>

>

> Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u
> niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,
> wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te
> verwijderen.

> De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard
> ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch
> verzenden van berichten.

>

> This message may contain information that is not intended for you. If you
> are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you
> are requested to inform the sender and delete the message.
> The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the
> risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u
niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,
wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te
verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard
ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch
verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

RE: Ammoniak: Criticasters willen alleen wetenschappelijk dispuut

14

10.2.e @minez.nl>

zo 25-3-2018 21:35

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>;
CC 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>;

Dag 10.2.e, ik ga akkoord, groet 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e

Verzonden: vrijdag 23 maart 2018 9:32

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: FW: Ammoniak: Criticasters willen alleen wetenschappelijk dispuut

Ondanks het afhaken van de grootste critici op de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid willen we het voorgenomen traject gewoon voortzetten. Een eventuele aparte "wetenschappelijke" bijeenkomst kan deel uit maken van het stappenplan dat in de startbijeenkomsten van de dialoog afgesproken gaat worden.

De argumenten daarvoor zijn dat:

- Rathenau heeft aangegeven dat het hier niet gaat om een puur wetenschappelijk dispuut, maar dat wetenschap en politiek hier door elkaar lopen;
- als mogelijke oplossing om hier uit te komen adviseert Rathenau een dialoog
- stas en minister hebben advies overgenomen en de kamer hierover geïnformeerd
- wetenschappelijke discussie is al verschillende malen zonder succes geprobeerd.

Akkoord?

10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e @rathenau.nl

Verzonden: donderdag 22 maart 2018 17:15

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: RE: Ammoniak: Criticasters willen alleen wetenschappelijk dispuut

Ha 10.2.e

Ik heb het nog eens laten bezinken, en intern overlegd. Bij nader inzien zou ik zeggen:

A: wij gaan door met het ingeslagen traject met de twee geplande bijeenkomsten

B: daarnaast kan een aparte, "wetenschappelijke" bijeenkomst worden georganiseerd met de criticasters. Het is wel de vraag over het Rathenau Instituut de aangewezen partij is om deze bijeenkomst te organiseren en te modereren. Voor mijn gevoel moet je daarvoor beter in de materie zijn ingevoerd dan wij zijn.

Wat A) betreft: eerder suggereerde 10.2.e om 10.2.e uit te nodigen als de criticasters niet mee zouden doen. Ik stel voor dat we hem te vragen. OK?

Met groet,

10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 22 maart 2018 11:55

Aan: 10.2.e @minez.nl>

Onderwerp: RE: Ammoniak: Criticasters willen alleen wetenschappelijk dispuut

Ha 10.2.e

Ik had verwacht dat ze wel of niet aan ons traject zouden deelnemen. Ik had niet voorzien dat ze met het voorstel zouden komen om het gesprek te beperken tot het wetenschappelijk dispuut.

De grote vraag is: willen we ze binnenboord houden of niet? Die vraag lijkt me primair door het ministerie (als opdrachtgever) te moeten worden beantwoord.

Met groet,

10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e @minez.nl]

Verzonden: donderdag 22 maart 2018 11:47

Aan: 10.2.e @rathenau.nl>

Onderwerp: Re: Ammoniak: Criticasters willen alleen wetenschappelijk dispuut

10.2.e

Dank voor deze terugkoppeling.

Ik heb het voor intern beraad doorgestuurd .

Wat maakt dat je nu toch gaat twijfelen, ondanks dat dit scenario niet onverwacht komt.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 22 mrt. 2018 om 11:30 heeft 10.2.e @rathenau.n 10.2.e @rathenau.nl>> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e

Ik heb gisteren vrij uitgebreid aan de telefoon gesproken met 10.2.e . Uitkomst: 10.2.e de auteurs van Ammoniak in NL en Mesdag willen alleen een gesprek over de 'wetenschappelijke feiten'. Ze zijn niet geïnteresseerd in een gesprek waarin ook meespelende waarden en belangen een rol spelen. Ze willen ook niet naar de twee geplande dialoogbijeenkomsten op 13 april en 18 mei komen. Zie ook de mail hieronder. 10.2.e heeft deze opgesteld in reactie op mijn verzoek om van hun kant met een voorstel te komen. Het komt in feite neer op een loskoppeling van de wetenschappelijke controverse met de bredere context waarbinnen die controverse zich afspeelt.

De grote vraag is wat dit voor ons traject betekent. Mijn eerste gedachten hierover:

1. Ten eerste is het de vraag of wij willen instemmen met een afzonderlijke, wetenschappelijke bijeenkomst.
2. Ten tweede is het de vraag wat de betekenis wordt van de 2 geplande bijeenkomsten op 13 april en 18 mei als de echte

criticasters (die de aanleiding zijn geweest om dit hele traject te starten) daar niet aan deelnemen.

3. Ten derde is het de vraag wat e.e.a. betekent voor de aanpak van het traject en de planning. Als we akkoord zouden gaan met een afzonderlijke, wetenschappelijke bijeenkomst met de criticasters, hebben we dan nog 2 andere bijeenkomsten nodig, of kunnen we het dan ook met 1 bijeenkomst af? En zou het in dat geval niet het meest logisch zijn om de wetenschappelijke bijeenkomst vooraf te laten gaan aan de dialoogbijeenkomst(en)? Maar misschien loop ik hiermee al te veel op de zaken vooruit. Een en ander zal in ieder geval onze planning doorkruisen.

GRAAG JULLIE REACTIE!

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @agrimedia.nl

Verzonden: donderdag 22 maart 2018 9:40

Aan: 10.2.e @rathenau.n 10.2.e @rathenau.nl > >

Onderwerp: Over de ammoniakdialoog

Beste 10.2.e

Dank voor het prettige gesprek gisteren, dank ook voor de uitnodiging. Ik heb jouw wens gecommuniceerd naar het bestuur van het Mesdag Zuivelfonds en de auteurs van Ammoniak in Nederland.

Zoals telefonisch besproken en eerder aangegeven in de briefwisseling met het ministerie en jullie, zien zowel Mesdag Zuivelfonds, de auteurs van Ammoniak in Nederland en V-focus voor zichzelf geen meerwaarde in de ammoniakdialoog zoals die thans wordt vormgegeven. De motivatie staat in onze briefwisseling.

Wel zijn we bereid tot het aangaan van het gesprek, onder de volgende voorwaarden:

- Stichting Mesdag Zuivelfonds, de auteurs van de studie 'Ammoniak in Nederland' en Vakblad V-focus worden uitgenodigd.
- Op de agenda staan de wetenschappelijke disputen die nu op tafel liggen. Wij kijken naar (on)mogelijkheden om daar in gezamenlijkheid uit te komen. Uitvoering en financiering van contra-expertise moet daarbij een mogelijkheid zijn.
- Aan tafel zitten partijen met zeggenschap binnen het ministerie LNV, RIVM en WUR. Rathenau Instituut fungeert als moderator/onafhankelijke partij.

En dan nog een persoonlijke noot van mij. Ik snap niet waarom het ministerie een hele dialoog optuigt om in gesprek te geraken met de 'kritische partijen'. Als het ministerie een gesprek wil, waarom komt zij dan niet gewoon eens langs voor een kop koffie?

Op 13 april en 18 mei zijn wij niet van de partij maar wij willen jullie wel alle succes toewensen in de dialoog.

Met vriendelijke groet,

mede namens Stichting Mesdag Zuivelfonds en de auteurs van Ammoniak in Nederland,

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

RE: 10.2.e kan niet

15

10.2.e@rathenau.nl>

di 27-3-2018 13:54

Archief

Aan 10.2.e@minez.nl>;

CC 10.2.e@lisconsult.nl>; 10.2.e@minez.nl>;

Ha 10.2.e

Kan ik je hierover na 15.30 bellen? Lijkt me het handigste in verband met de wederzijdse agenda's. Ik weet niet of het agendatechnisch lukt om 10.2.e aan te laten schuiven.

10.2.e

Van: 10.2.e@minez.nl]

Verzonden: dinsdag 27 maart 2018 1:46

Aan: 10.2.e@rathenau.nl>

CC: 10.2.e@lisconsult.nl>; 10.2.e@minez.nl>

Onderwerp: RE: 10.2.e kan niet

10.2.e

10.2.e lijkt mij nog een goed alternatief. Hij is een flink kritische wetenschapper.

Hebben jullie volgende week nog een moment tijd om de laatste voorbereidingen door te spreken. 10.2.e wil daar ook graag bij zijn en ik denk 10.2.e ook wel.

10.2.e

Van: 10.2.e@rathenau.nl]

Verzonden: dinsdag 27 maart 2018 13:34

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: 10.2.e kan niet

Ha 10.2.e,

Huib heeft met 10.2.e gesproken. Hij kan niet op 13 april niet, want die middag heeft hij een belangrijke afspraak. 18 mei heeft hij alvast in zijn agenda genoteerd.

10.2.e hebben we nog niet te pakken kunnen krijgen, maar we blijven ons best doen.

Als jij nog een alternatief weet voor 10.2.e, horen we het graag!

Met groet,

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

TER INFORMATIE

Aan

10.2.e

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Agro- en Natuurkennis

Auteur

10.2.e

@minez.nl

Datum

30 maart 2018

Kenmerk

DGAN-ANK / 18060023

Bhm: 18064085

Kopie aan

Bijlage(n)

3.

nota

dialogo wetenschappelijke onderbouwing
ammoniakbeleid

Parafenroute

ANK. 10.2.e

Aanleiding

Staatssecretaris van Dam en minister Schouten hebben beiden aangekondigd een dialoog te organiseren over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid.

De startbijeenkomst is op 13 april. U hebt aangegeven hieraan deel te nemen namens het ministerie van LNV.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Kernpunten

- Het Rathenau Instituut organiseert de dialoog in opdracht van het ministerie van LNV. Hiervoor worden twee startbijeenkomsten georganiseerd, één op 13 april en de tweede op 18 mei.
- Dit is dus de eerste bijeenkomst. Doel van deze bijeenkomst is dat de deelnemers van elkaar horen waaraan zij belang hechten en waarom. In deze bijeenkomst zullen de volgende vragen worden gesteld:
 - Worden de doelstellingen van het ammoniakbeleid gedeeld?
 - Over welke wetenschappelijke opvattingen die van belang zijn voor het ammoniakbeleid bestaan meningsverschillen?
 - Welke andere factoren spelen een rol in het draagvlak voor ammoniakemissie-beperkende maatregelen? Denk bijvoorbeeld aan bedrijfseconomische belangen van veehouders, de aansluiting van beleidsmaatregelen bij veehouderijpraktijken of de borging van natuurbelangen.
- Uw rol bestaat uit twee onderdelen:
 - Korte introductie bij aanvang van de startbijeenkomst, waarop u ingaat op het aanleiding voor de dialoog en u de doelstellingen van het ammoniakbeleid presenteert;
 - Deelnemer aan de dialoog als vertegenwoordiger van LNV
 - Voor technisch gedetailleerde vragen kunt u terugvallen op twee ambtenaren, die als toehoorder aanwezig zijn;

Ontvangen BBR

- Uw inbreng in de dialoog kan uit de volgende elementen bestaan:
 - Ammoniakbeleid nodig vanwege:
 - Europees emissiebeleid: NEC-richtlijn. Nederland voldoet net.
 - Realiseren doelstellingen Natura 2000: NL voldoet nog niet
 - Effect van ammoniak op de volksgezondheid. Is Europees de belangrijkste reden voor ammoniakbeleid. Uit het onderzoek "effect van veehouderij op gezondheid omwonenden (VGO)" van RIVM blijkt dat ammoniak een belangrijke oorzaak is bij de vorming van fijn stof. Fijn stof is een belangrijke oorzaak voor klachten aan de luchtwegen;
 - Weinig mogelijkheden om iets aan de doelstellingen van het ammoniakbeleid te veranderen. Sterker, er zal ook bewaakt moeten worden dat ammoniakbeleid niet contraproductief is voor klimaatbeleid (bijvoorbeeld mestinjectie leidt tot meer lachgas)
 - Bij de vorming van het ammoniakbeleid is gezocht naar doelvoorschriften, dit bleek niet mogelijk. Daarom gekozen voor middelvoorschriften (verplichte emissiearme stalsystemen, methoden van mestaanwending en verplichte afdekking mestopslagen). Middelvoorschriften zijn in samenspraak met bedrijfsleven opgesteld en getoetst op praktische haalbaarheid. Alle maatregelen zijn uitvoering onderzocht
 - Het ammoniakbeleid is in de periode 1990-2005 succesvol geweest. De emissie is in die periode ongeveer gehalveerd;
 - Daarna is stagnatie opgetreden. Op dit moment worden de oorzaken van deze stagnatie door RIVM en WR onderzocht. De resultaten zullen eind 2018 worden opgeleverd.
 - Bereid om mee te denken over maatregelen hoe weer vorderingen gemaakt kunnen worden in de aanpak van de ammoniakemissie. Dat kan mogelijk met heel andere instrumenten dan de huidige instrumenten. Het zou mooi zijn als er iets gedaan kan worden met doelvoorschriften. Misschien dat kringlooplandbouw hier mogelijkheden voor heeft.

Toelichting

Voor de eerste bijeenkomst zijn twaalf personen uitgenodigd om de deelnemers maximaal ruimte te geven om de eigen opvattingen en wensen ten aanzien van de vorm en inhoud van de dialoog naar voren te brengen. Van de volgende organisaties zijn personen uitgenodigd:

- NZO
- LTO
- NH3-coalitie
- Vereniging voor Behoud van Boer en Milieu (VBBM)
- Stichting Natuur en Milieu
- RIVM
- WUR
- ECN (als kritisch buitenstaander)
- IPO
- LNV
- 10.2.e (als relatief buitenstaander)
- Groep van critici.

De groep van critici op de onderbouwing van het ammoniakbeleid, te weten de auteurs van het rapport Ammoniak en Nederland, V-focus en het Mesdagfonds hebben aangegeven niet bij de startbijeenkomst van de dialoog aanwezig te zullen zijn. Zij willen alleen praten over de kritiekpunten op de wetenschappelijke onderbouwing die zij hebben ingebracht. De weigering van de critici is geen reden om de startbijeenkomst van de dialoog niet door te laten gaan. De weigering van hen om te komen maakt voor iedereen duidelijk dat de critici geen gesprek aan willen gaan.

In het kader van PAS zijn de volgende toezeggingen aan de Kamer gedaan:

- Er komt een onderzoek om het gat te verklaren tussen ammoniak emissie (registratie) en de concentratie in de lucht (brief moet na de zomer bij de kamer zijn),
- voor 15 april ontvangt de TK hierover een brief welke aspecten in het onderzoek zullen worden meegenomen.
- Voor de zomer een brief over de verfijning van het landsdekkende meetnet voor stikstofdepositie (naar aanleiding van een motie Grashof/de Groot)

Als bijlagen zijn bijgevoegd: de verkenning van het Rathenau instituut naar de mogelijkheden van een dialoog, een factsheet wetenschappelijke onderbouwing ammoniakbeleid en de lijst van deelnemers

bestuurslid Rathenau Instituut

17

10.2.e @rathenau.nl>

di 3-4-2018 11:32

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl> 10.2.e @lisconsult.nl>;

Ha 10.2.e en 10.2.e,

Zie hieronder: ons bestuurslid 10.2.e, zal aanwezig zijn bij onze bijeenkomst op 13 april. Dit komt voor jullie mogelijk als een verrassing. Maar binnen het Rathenau Instituut wordt er de laatste tijd meer belang gehecht aan betrokkenheid van bestuursleden bij onze projecten.

Ik heb trouwens nog niet gereageerd op de mail van 10.2.e, en stel voor dat we het daar donderdag ook even over hebben.

Met groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @naturalis.nl]

Verzonden: vrijdag 30 maart 2018 10:51

Aan: 10.2.e @rathenau.nl>

CC: 10.2.e @rathenau.nl>

Onderwerp: Re: Ammoniakdialoog Rathenau Instituut

Beste 10.2.e,

Ik wil graag betrokken worden, en ik ben ook beschikbaar voor de bijeenkomst op 13 april. 18 Mei kan ik niet.

Vriendelijke groet,

10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

T 071 751 92 58

Vondellaan 55, Postbus 9517, 2300 RA Leiden

10.2.e @naturalis.nl www.naturalis.nl

Vanaf 14 oktober 2017 in ons museum: GIF! De tentoonstelling met levende dieren. Tickets hiervoor koop of reserveer je op naturalis.nl.

In 2019 openen wij onze nieuwbouw: dé ontmoetingsplek voor iedereen die meer over de natuur wil ontdekken.

Op 29 maart 2018 om 17:09 schreef 10.2.e @rathenau.nl>:

Beste 10.2.e

Ik wil je vragen of je als bestuurslid betrokken wilt zijn bij de startbijeenkomsten in het kader van de ammoniakdialoog in de landbouw, die het Rathenau Instituut op verzoek van het ministerie van LNV organiseert. Het onderwerp betreft een gevoelig dossier, waar we graag een bestuurslid in betrekken. Over de precieze invulling van je rol kunnen we nog van gedachten wisselen. Behalve als kritische meelezer, zou je ook kunnen deelnemen aan bijeenkomsten. De eerste bijeenkomst vindt al wel snel plaats: op vrijdag 13 april.

Ter toelichting: vorig jaar hebben we het rapport *Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie* uitgebracht (<https://www.rathenau.nl/nl/publicaties/het-ammoniakdossier>). Het rapport is geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van Economische Zaken (EZ). Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen. In het verlengde hiervan heeft het ministerie ons gevraagd twee bijeenkomsten te organiseren, als start van een dialoogtraject. Zie voor verdere toelichting de uitnodiging hieronder.

Voor dit project is geen begeleidingscommissie in het leven geroepen. De eerdere verkenning is door de opdrachtgever (ministerie van EZ) begeleid, tezamen met het RIVM en PBL.

Ik hoop van je te horen of je bij het project betrokken wilt zijn, en of je zou willen deelnemen aan (een van) de startbijeenkomsten.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

Geachte ...,

Het Rathenau Instituut is als onafhankelijke partij door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gevraagd twee bijeenkomsten te organiseren als start van een dialoog over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid in de landbouw. Hierbij willen we u uitnodigen om aan beide bijeenkomsten deel te nemen.

De bijeenkomsten vinden plaats op vrijdag 13 april en vrijdag 18 mei, van 13:30 tot 17:00 uur. De bijeenkomsten vinden plaats in Utrecht. Nadere informatie over de locatie volgt. Als u bereid bent deel te nemen, willen we u vragen beide middagen in uw agenda vrij te houden.

Ter toelichting het volgende. Het Rathenau Instituut heeft in 2017 het rapport *Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie* uitgebracht. Het rapport is geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van Economische Zaken (EZ). Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen.

De bijeenkomsten op 13 april en 18 mei zijn bedoeld als start van het dialoogtraject. Het doel van de twee

bijeenkomsten is om gezamenlijk met de deelnemers te beslissen over vorm en inhoud van een vervolgtraject waarin samen stappen worden gezet om uit de ontstane impasse te geraken. De bijeenkomsten moeten leiden tot een stappenplan.

Voor de bijeenkomsten worden vertegenwoordigers van de veehouderijsector, natuur- en milieuorganisaties, betrokken deskundigen en het ministerie van LNV uitgenodigd. Het Rathenau Instituut is verantwoordelijk voor de organisatie, inclusief moderatie, van de bijeenkomsten.

We hopen van u te horen of u aan de bijeenkomsten wilt deelnemen. We hopen op een spoedige reactie. Zou u uiterlijk 23 maart kunnen reageren?

Mocht u niet in de gelegenheid zijn deel te nemen aan (een van) de bijeenkomsten, dan horen we graag wie we binnen uw organisatie hiervoor kunnen vragen.

Voor vragen kunt u terecht bij 10.2.e @rathenau.nl of 10.2.e

We hopen u 13 april te mogen begroeten.

Met vriendelijke groet, mede namens 10.2.e

10.2.e
10.2.e
Rathenau Instituut

10.2.e
LIS Consult

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

RE: ammoniak

18

10.2.e @rathenau.nl>

do 5-4-2018 16:29

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>;

Dank!

Van: 10.2.e @minez.nl]

Verzonden: donderdag 5 april 2018 2:40

Aan: 10.2.e @rathenau.nl>; 10.2.e @lisconsult.nl>; 10.2.e @minez.nl>

Onderwerp: FW: ammoniak

Van: 10.2.e @wur.nl]

Verzonden: donderdag 5 april 2018 8:04

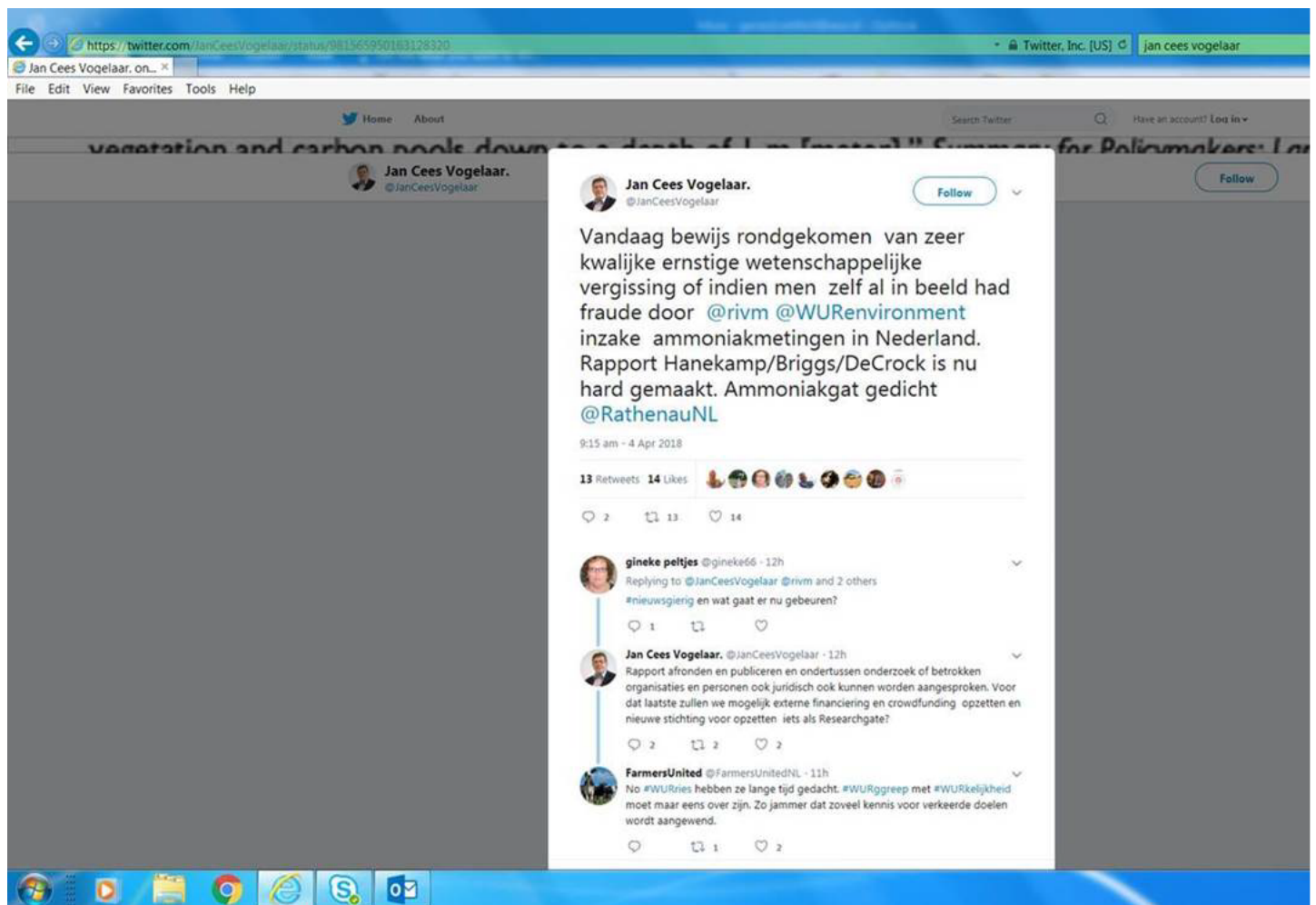
Aan: 10.2.e

Onderwerp: ammoniak

Ter info; zie 2x hieronder.

Groeten

10.2.e

V-focus doet niet mee aan ammoniakdialoog

Het Rathenau Instituut leidt in opdracht van het ministerie van Landbouw de dialoog over het ammoniakbeleid, die in april aanvangt. De dialoog moet partijen die het nu met elkaar oneens zijn nader tot elkaar brengen, wat moet leiden tot meer vertrouwen in het gevoerde beleid.

Jaap Hanekamp, auteur van 'Ammoniak in Nederland' gepubliceerd door V-focus, en Geesje Rotgers, hoofdredacteur van V-focus, zijn uitgenodigd deel te nemen aan dit debat. Beiden zien daarvan af.

"Een dialoog met een breed palet aan deelnemers vanuit onder meer landbouw en milieuorganisaties, leidt af van wat er werkelijk mis gaat op het ammoniakdossier", vindt Rotgers. "Op dit dossier zijn meetdata verdwenen en er liggen vraagstukken over de juistheid van enkele wetenschappelijke 'feiten'. Deze vraagstukken los je niet op met 'Poolse Landdagen' waar iedereen zijn zegje mag doen."

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

30-7-2021

E-mail - 10.2.e @minlnv.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Re: doelstellingen ammoniakbeleid

19

10.2.e @rathenau.nl>

vr 6-4-2018 14:31

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>;

CC 10.2.e @xs4all.nl>;

Ha 10.2.e

ik snap dat er allerlei EU-verplichtingen bestaan. Maar in dit verband gaat het erom dat het ministerie zich daar ook echt aan verbindt. Dat laatste hoeft immers niet altijd het geval te zijn. Zo voldoet Nederland ook niet aan de NAVO-normen of VN-norm voor ontwikkelingsgelden.

Daarnaast blijft dat aan die EU-verplichtingen bepaalde doelstellingen ten grondslag liggen, waarvan het voor onze discussie goed is als die expliciet worden gemaakt.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

 logo Rath Rood CMYK + pay-off

Van: 10.2.e @minez.nl>**Verzonden:** vrijdag 6 april 2018 13:11**Aan:** 10.2.e**cc:** 10.2.e**Onderwerp:** RE: doelstellingen ammoniakbeleid

10.2.e

Dank voor je reflexie.

Punt wat ik wel wilde maken is dat ministerie op aantal punten niet zoveel te willen heeft. Europese richtlijnen zijn dwingend, maar misschien is dit ook een soort van verschuilen.

Ik zal proberen het nog scherper te maken.
Komt volgende week.

10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl]**Verzonden:** vrijdag 6 april 2018 12:51**Aan:** 10.2.e**cc:** 10.2.e**Onderwerp:** Re: doelstellingen ammoniakbeleid

Ha 10.2.e

dank voor je mail, maar de formuleringen klinken nog niet echt als doelstellingen. Ik zou graag formuleringen hebben waarin tot uitdrukking wordt gebracht:

- wat het ministerie wil of nastreeft: bv. realisering van de NEC-richtlijn, of voldoen aan de Natura 2000 richtlijnen;
- wat de achterliggende doelen of waarden zijn die het ministerie hiermee wil bereiken/realiseren: bv. behoud van biodiversiteit. Ook de NEC-richtlijn heeft een bepaalde bedoeling. Deze achterliggende doelen of waarden kunnen van groot belang zijn om het gesprek hierover aan te gaan en na te gaan waar 'the common ground' ligt.

Zou je het een en ander wat anders kunnen formuleren of uitwerken?

Met groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

 logo Rath Rood CMYK + pay-off

Van: 10.2.e @minez.nl>

Verzonden: vrijdag 6 april 2018 12:40

Aan: 10.2.e

Onderwerp: doelstellingen ammoniakbeleid

10.2.e

Hierbij de doelstellingen van het ammoniakbeleid:

- Europees emissiebeleid: NEC-richtlijn.
Voor Nederland geldt een emissieplafond van 128 kton
- Realiseren doelstellingen Natura 2000:
Stikstofdepositie is een belangrijke oorzaak voor het niet kunnen voldoen aan doelstellingen Natura 2000
- Effect van ammoniak op de volksgezondheid.
Ammoniak zorgt voor vorming van fijn stof. Fijn stof kan ernstige luchtwegaandoening veroorzaken

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,

wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

RE: "bewijs" geleverd?

20

10.2.e @wur.nl>

ma 9-4-2018 08:29

Archief

Aan 10.2.e @lisconsult.nl>;

CC 10.2.e @rathenau.nl>; 10.2.e @minez.nl>;

Hallo 10.2.e

Ja, dat is inderdaad een lastige. Het meetnet wordt nu gebruikt om een gemiddelde trends van ammoniakconcentratie in NL te berekenen en deze wordt vergeleken met de trend in de totale emissie. Als een meetpunt sterk wordt beïnvloed door een boerderij in de buurt dan kan de trend van dit meetpunt afwijken van gemiddeld NL. Stel als deze boer sterk het aantal kippen uitbreidt dan heeft dit effect op dat ene meetpunt, maar dit kan wel haaks staan op de gemiddelde trend.

Het geeft wel aan dat er veel grote onzekerheden zitten in zowel het meetnet als de berekeningen.

Groeten

10.2.e

From: 10.2.e @lisconsult.nl>
Sent: vrijdag 6 april 2018 12:28
To: 10.2.e @wur.nl>
Cc: 10.2.e @rathenau.nl>; 10.2.e @minez.nl>
Subject: Re: "bewijs" geleverd?

Hallo 10.2.e

Die cryptische opmerking was mij ook opgevallen. Goed te weten wat daar achter kan zitten.

Ik vraag me overigens wel af wanneer een meting dan wel representatief is. Als er geen boerderij in de buurt staat?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

LIS Consult

Hogesteeg 9

3972 JS Driebergen

tel. 10.2.e

10.2.e @lisconsult.nl

www.lisconsult.nl

LIS CONSULT
Life sciences, Innovation and Society

Op 6 apr. 2018, om 11:13 heeft 10.2.e @wur.nl> het volgende geschreven:

Best 10.2.e

Ik kan alleen speculeren, maar twee mogelijkheden zijn:

- Ik vermoed (omdat 10.2.e hierover een vraag heeft gesteld aan 10.2.e en mij) dat "men" in de data-sets is gedoken van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit. Daaruit blijkt dat de metingen in bepaalde stations, zoals Vredepeel, sterk worden beïnvloed door boerderijen in de buurt. De vraag is dan hoe representatief zo'n meetpunt is voor bepaling van trends.
- Er zou een wetenschappelijke publicatie in de pijplijn zitten van oa. 10.2.e en 10.2.e waarin wordt aangetoond dat de meetmethode die 10.2.e (en vele anderen) toepast tot een overschatting van ammoniakemissie zou leiden. Hierover is al langer discussie, maar er zouden nu gegevens zijn.

Of beiden?

Maar het kan ook iets anders zijn.

Groeten

10.2.e

From: 10.2.e @rathenau.nl>
Sent: vrijdag 6 april 2018 11:05
To: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @wur.nl>
Cc: 10.2.e @xs4all.nl>
Subject: "bewijs" geleverd?

Beste 10.2.e en 10.2.e

in onderstaand bericht (door 10.2.e aan mij doorgestuurd) maakt 10.2.e gewag van nieuw (?) "bewijs" dat het gelijk van de criticasters zou bevestigen. Weten jullie waarop 10.2.e doelt?

Met groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

 logo Rath Rood CMYK + pay-off

Van: 10.2.e @minez.nl>
Verzonden: donderdag 5 april 2018 14:39
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: ammoniak

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@wur.nl]

Verzonden: donderdag 5 april 2018 8:04

Aan: 10.2.e

Onderwerp: ammoniak

Ter info; zie 2x hieronder.

Groeten

10.2.e

<image001.jpg>

<image002.jpg>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @lisconsult.nl>
Verzonden: maandag 9 april 2018 14:03
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: agenda startbijeenkomst ammoniakdialoog
Bijlagen: Agenda startbijeenkomst ammoniakdialoog-commHdV.docx; ATT00001.htm; PastedGraphic-1.tiff; ATT00002.htm

Beste 10.2.e en 10.2.e

Bijgaand mijn opmerkingen bij de agenda.

Op 9 apr. 2018, om 13:43 heeft 10.2.e [@rathenau.nl](mailto:10.2.e@rathenau.nl) het volgende geschreven:

Ha 10.2.e en 10.2.e

kunnen jullie een kritische blik werpen op de agenda?

Mark: ik neem aan dat 5 minuten volstaat voor korte intro door het ministerie over het doel van het traject (de twee startbijeenkomsten, met vervolgtraject) en de doelstellingen van het ammoniakbeleid?

Met groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Van: 10.2.e @xs4all.nl>
Verzonden: maandag 9 april 2018 13:40
Aan: 10.2.e
Onderwerp: agenda startbijeenkomst ammoniakdialoog

<Agenda startbijeenkomst ammoniakdialoog.docx>

Agenda startbijeenkomst ammoniakdialoog

De Zilveren Vosch Utrecht – 13 april 2018

- 13.00 Inloop met koffie, thee en broodjes
- 13.30 Opening en voorstelrondje
- 13.40 Doel en opzet bijeenkomst
- 13.45 Presentatie bevindingen rapport Rathenau Instituut en recente ontwikkelingen
- 14:00 Vragen over presentatie
- 14.10 Introductie door ministerie van LNV
- 14.15 Bespreking vragen gespreksagenda
- 15.15 Pauze
- 15.30 Bespreking vragen gespreksagenda (vervolg)
- 16.45 Afronding: korte reflectie op opbrengst van de middag
- 17.00 Sluiting & borrel

RE: agenda startbijeenkomst ammoniakdialoog

22

10.2.e@rathenau.nl>

di 10-4-2018 10:40

Archief

Aan 10.2.e@minez.nl>; 10.2.e@xs4all.nl>;

Beste 10.2.e

Ik wil de afwezigheid van de criticasters in mijn inleiding noemen, en hun kritiek bespreken bij punt 2 van de gespreksagenda (wetenschappelijke onderbouwing beleid). Als dit tot meer discussie leidt, zullen we daar tijd voor moeten inruimen.

Dank voor de aangescherpte doelstellingen. Volgens mij kunnen we daarmee uit de voeten. Ik wil alleen voorstellen om de term 'veruit' te schrappen. Ben je het daarmee eens?

En zullen we de doelstellingen inderdaad op een power point dia zetten, aan het eind van onze presentatie?

10.2.e

Van: 10.2.e@minez.nl>

Verzonden: maandag 9 april 2018 5:06

Aan: 10.2.e@rathenau.nl>; 10.2.e@xs4all.nl>

Onderwerp: RE: agenda startbijeenkomst ammoniakdialoog

10.2.e

Dit lijkt me een mooie agenda.

Onder welk punt wil je de afwezigheid van V-focus bespreken. Gaat dat niet de nodige tijd vragen?

Tevens een poging tot aanscherping van de doelstellingen.

De veehouderij is veruit de belangrijkste bron van ammoniakemissie. Ammoniak heeft twee belangrijk negatieve gevolgen:

- Het leidt tot stikstofdepositie, vanwege deze depositie kan Nederland niet de natuurdoelen halen die NL met Europa heeft afgesproken (Natura-2000);*
- Het leidt tot vorming van fijn stof. Fijn stof kan tot ernstige luchtwegaandoening leiden.*

Om de negatieve gevolgen van ammoniakemissie te voorkomen heeft Nederland maatregelen vastgesteld om de emissie te verminderen. Het gaat om middelvoorschriften om de emissie uit stallen, opslag en tijdens aanwending te verminderen

Ammoniak is niet alleen in Nederland een probleem. Europees is een emissieplafond per land vastgesteld (NEC-richtlijn) Voor Nederland geldt een emissieplafond van 128 kton

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard

ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl>
Verzonden: dinsdag 10 april 2018 17:38
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Informatie startbijeenkomst ammoniakdialoog 13 april
Bijlagen: Ammoniakdossier Rathenau Instituut-1.pdf; Gespreksagenda ammoniakdialoog 13 april 2018.docx; Agenda startbijeenkomst ammoniakdialoog.docx; Deelnemers Ammoniakdialoog 13 april 2018.docx

Beste 10.2.e

Hierbij de benodigde informatie voor de deelnemers aan de bijeenkomst van a.s. vrijdag. Wil je de mail doorsturen naar 10.2.e

Dank alvast!

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 10 april 2018 5:35
Aan: 10.2.e @rathenau.nl>
CC: 10.2.e @lisconsult.nl>
Onderwerp: Informatie startbijeenkomst ammoniakdialoog 13 april

Geachte deelnemers aan de dialoogbijeenkomst over het ammoniakbeleid op vrijdag 13 april a.s.,

zoals reeds eerder vermeld, is het Rathenau Instituut door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gevraagd twee bijeenkomsten te organiseren als start van een dialoogtraject over de (wetenschappelijke) onderbouwing van het ammoniakbeleid in de landbouw. We zijn blij dat u bereid bent deel te nemen aan de eerste bijeenkomst. In deze mail vindt u verdere informatie over de bijeenkomst.

Tijd: vrijdag 13 april van 13:30 tot 17:00 uur. Vanaf 13.00 uur is er een inloop met een broodje. Na afloop is er een borrel.

Locatie: De Zilveren Vosch, Plompetorengracht 3, 3512 CA Utrecht. (www.dezilverenvosch.nl); tel. 030 223 2982). De bijeenkomst vindt plaats in de Poortzaal.

De locatie is vanaf station Utrecht CS in circa 12 minuten lopend te bereiken. Op ongeveer 7 minuten lopen bevinden zich twee parkeergarages: Kruisstraat, aan de Kruisstraat 2; Grifthoek, aan de Wittevrouwensingel 96.

De tweede bijeenkomst zal op vrijdagmiddag 18 mei in Utrecht plaatsvinden.

Ter verdere toelichting: het Rathenau Instituut heeft in 2017 het rapport *Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie* uitgebracht (zie bijlage). Het rapport vormt het uitgangsmateriaal voor de bijeenkomst. Het rapport is geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van

Economische Zaken (EZ). Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen. Van het rapport zullen op 13 april geprinte exemplaren voorhanden zijn. Tijdens de bijeenkomst zullen de belangrijkste bevindingen kort worden gepresenteerd.

Het doel van de bijeenkomsten op 13 april en 18 mei is om gezamenlijk met de deelnemers te beslissen over vorm en inhoud van een vervolgtraject waarin stappen worden gezet om uit de ontstane impasse te geraken. De bijeenkomst op 13 april is bedoeld om zo helder mogelijk in kaart te brengen waaruit de belangrijkste punten van overeenstemming en verschillen van mening bestaan. Tijdens de bijeenkomst op 18 mei willen we op basis van de bevindingen van de eerste bijeenkomst tot afspraken komen over een stappenplan voor een vervolgtraject, waarbij maximaal tegemoet wordt gekomen aan de wensen van de diverse partijen.

Voor de bijeenkomsten worden vertegenwoordigers van de veehouderijsector, natuur- en milieuorganisaties, betrokken deskundigen en het ministerie van LNV uitgenodigd. Het Rathenau Instituut is verantwoordelijk voor de organisatie, inclusief moderatie, van de bijeenkomsten. In de bijlagen vindt u een overzicht van de deelnemers aan de eerste bijeenkomst. Tevens treft u een gespreksagenda aan, die als leidraad voor de bijeenkomst zal dienen.

Voor vragen kunt u terecht bij 10.2.e [@rathenau.nl](mailto:10.2.e@rathenau.nl)

We zien uit naar uw komst op 13 april!

Met vriendelijke groet, mede namens 10.2.e

10.2.e
10.2.e
Rathenau Instituut
06 4135 8942

10.2.e
LIS Consult
06 2386 8017

BIJLAGEN:

- RAPPORT RI
- DEELNEMERSLIJST
- GESPREKSAGENDA

Re: Informatie startbijeenkomst ammoniakdialoog 13 april

24

10.2.e

wo 11-4-2018 17:13

Archief

Aan 10.2.e@wur.nl>;

CC 10.2.e@minez.nl>;

Hoi 10.2.e wij zullen dit signaal meenemen richting 10.2.e. Voor zo ver ik begrepen heb zitten 10.2.e en ik op de toeschouwers tribune. Ik vond het ook een goed overleg, stemt hoopvol naar de toekomst. Tot vrijdag

Groet

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 11 apr. 2018 om 16:10 heeft 10.2.e@wur.nl> het volgende geschreven:

Hallo 10.2.e, cc. 10.2.e

Vanochtend hebben we een goed overleg gehad over PAS (projectgroep overeenkomst generieke maatregelen) en de rol van NEMA in de monitoring.

Afgesproken is dat we in augustus een dag organiseren waarin we NEMA meer in detail gaan toelichten aan de projectgroep en dat we vanaf volgend jaar, aan begin van het jaar met de projectgroep om tafel gaan zitten om na te gaan waar mogelijke verbeterpunten voor NEMA liggen.

In deze projectgroep zitten oa. LTO, NMV, NPV, IPO, Cumula, NZO, Nevedi, voor een deel dezelfde partijen die vrijdag aan tafel zitten (maar andere mensen). Het was vanochtend een positieve en constructieve bijeenkomst waarin open werd gesproken. Ik hoop dat jullie dit signaal ook vrijdag afgeven, want er is zekere geen sprake van een patstelling, zoals op de agenda staat.

Ja, er zijn nog steeds criticasters, maar die zitten vrijdag niet aan tafel.

Groeten

10.2.e

From: 10.2.e@rathenau.nl>**Sent:** dinsdag 10 april 2018 17:36**To:** 10.2.e@rathenau.nl>**Cc:** 10.2.e@lisconsult.nl>**Subject:** Informatie startbijeenkomst ammoniakdialoog 13 april

Geachte deelnemers aan de dialoogbijeenkomst over het ammoniakbeleid op vrijdag 13 april a.s., zoals reeds eerder vermeld, is het Rathenau Instituut door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gevraagd twee bijeenkomsten te organiseren als start van een dialoogtraject over de (wetenschappelijke) onderbouwing van het ammoniakbeleid in de

landbouw. We zijn blij dat u bereid bent deel te nemen aan de eerste bijeenkomst. In deze mail vindt u verdere informatie over de bijeenkomst.

Tijd: vrijdag 13 april van 13:30 tot 17:00 uur. Vanaf 13.00 uur is er een inloop met een broodje. Na afloop is er een borrel.

Locatie: De Zilveren Vosch, Plompetorengracht 3, 3512 CA Utrecht. (www.dezilverenvosch.nl; tel. 030 223 2982). De bijeenkomst vindt plaats in de Poortzaal.

De locatie is vanaf station Utrecht CS in circa 12 minuten lopend te bereiken. Op ongeveer 7 minuten lopen bevinden zich twee parkeergarages: Kruisstraat, aan de Kruisstraat 2; Grifthoek, aan de Wittevrouwensingel 96.

De tweede bijeenkomst zal op vrijdagmiddag 18 mei in Utrecht plaatsvinden.

Ter verdere toelichting: het Rathenau Instituut heeft in 2017 het rapport *Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie* uitgebracht (zie bijlage). Het rapport vormt het uitgangsmateriaal voor de bijeenkomst. Het rapport is geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van Economische Zaken (EZ). Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen. Van het rapport zullen op 13 april geprinte exemplaren voorhanden zijn. Tijdens de bijeenkomst zullen de belangrijkste bevindingen kort worden gepresenteerd.

Het doel van de bijeenkomsten op 13 april en 18 mei is om gezamenlijk met de deelnemers te beslissen over vorm en inhoud van een vervolgtraject waarin stappen worden gezet om uit de ontstane impasse te geraken. De bijeenkomst op 13 april is bedoeld om zo helder mogelijk in kaart te brengen waaruit de belangrijkste punten van overeenstemming en verschillen van mening bestaan. Tijdens de bijeenkomst op 18 mei willen we op basis van de bevindingen van de eerste bijeenkomst tot afspraken komen over een stappenplan voor een vervolgtraject, waarbij maximaal tegemoet wordt gekomen aan de wensen van de diverse partijen.

Voor de bijeenkomsten worden vertegenwoordigers van de veehouderijsector, natuur- en milieuorganisaties, betrokken deskundigen en het ministerie van LNV uitgenodigd. Het Rathenau Instituut is verantwoordelijk voor de organisatie, inclusief moderatie, van de bijeenkomsten. In de bijlagen vindt u een overzicht van de deelnemers aan de eerste bijeenkomst. Tevens treft u een gespreksagenda aan, die als leidraad voor de bijeenkomst zal dienen.

Voor vragen kunt u terecht bij 10.2.e @rathenau.nl

We zien uit naar uw komst op 13 april!

Met vriendelijke groet, mede namens 10.2.e

10.2.e

10.2.e

Rathenau Instituut
06 4135 8942

LIS Consult

06 2386 8017

BIJLAGEN:

- RAPPORT RI
- DEELNEMERSLIJST
- GESPREKSAGENDA

FW: ppp ammoniakdialoog

25

10.2.e@rathenau.nl>

do 12-4-2018 15:17

Archief

Aan 10.2.e@minez.nl>;

CC 10.2.e@lisconsult.nl>;

 1 bijlagen (1 MB)

PPP Ammoniakdialoog 13-4-18 (DEF).pptx;

Ha 10.2.e

Hierbij, ter informatie, de presentatie die 10.2.e en ik voor morgen in elkaar hebben gedraaid – inclusief een laatste dia met de beleidsdoelstellingen van LNV.

Kunnen jullie morgen vanuit LNV ook iets zeggen over wat het ministerie beoogt met het dialoogtraject? Ik denk dat het goed is dat de deelnemers dat uit jullie mond horen.

Groet en tot morgen,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 12 april 2018 1:51

Aan: 10.2.e@lisconsult.nl>

Onderwerp: ppp ammoniakdialoog

Ha 10.2.e

Hierbij de presentatie.

Tot morgen!

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

Bevindingen rapport & recente ontwikkelingen

Startbijeenkomst ammoniakdialoog 13 april 2018

Het ammoniakdossier

Verzoek (voormalig) ministerie EZ aan Rathenau Instituut:

- Onderzoek mogelijkheden van dialoog met betrokken partijen over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid
 - Geef advies over de wenselijke vorm van een dialoog
-
- Rapport 'Het ammoniakdossier' o.b.v. beperkt literatuuronderzoek en interviews met betrokken stakeholders en deskundigen
 - Deels wetenschappelijke, deels maatschappelijke controverse over beleidsmaatregelen
 - Diverse posities te onderscheiden

Positie RIVM, PBL, WUR

- Beleidsmaatregelen zijn effectief voor terugdringen ammoniakuitstoot in landbouw
- Duidelijke afname ammoniakuitstoot in periode 1993-2004
- (Lichte) toename ammoniakuitstoot in periode 2005-2014
- Modelmatige berekeningen (NEMA) laten sterkere afname zien dan metingen van luchtconcentraties met landelijk meetnet (LML)
- Vanwege diverse onzekerheden moeilijk te zeggen in welke mate recente maatregelen effect hebben gehad
- Afname SO₂ in de lucht of uitbreiding melkveestapel mogelijke oorzaken voor stijgende ammoniakconcentraties
- Internationale review Sutton: komt tot lagere schatting van emissiedaling

Positie critici: rapport 'Ammoniak in Nederland'

- Onderrapportage van modelmatige onzekerheden NEMA
- Model leidt tot overschatting van emissiewaarden
- Proeven WUR met diverse bemestingsmethoden laten grote bandbreedte in resultaten zien: geen harde conclusies mogelijk over emissiewaarden bemestingsmethoden
- Analyse resultaten LML laten géén trend zien (i.t.t. RIVM)
- Analyse resultaten LML moet o.b.v. mediaanwaarden i.p.v. gemiddelden: uitschieters in metingen moeten niet meegerekend
- Gebruik mediaanwaarden leidt tot lagere meetwaarden
- Conclusie: effectiviteit beleidsmaatregelen is wetenschappelijk niet onderbouwd
- Daarnaast: te innige band tussen WUR en ministerie EZ/LNV?

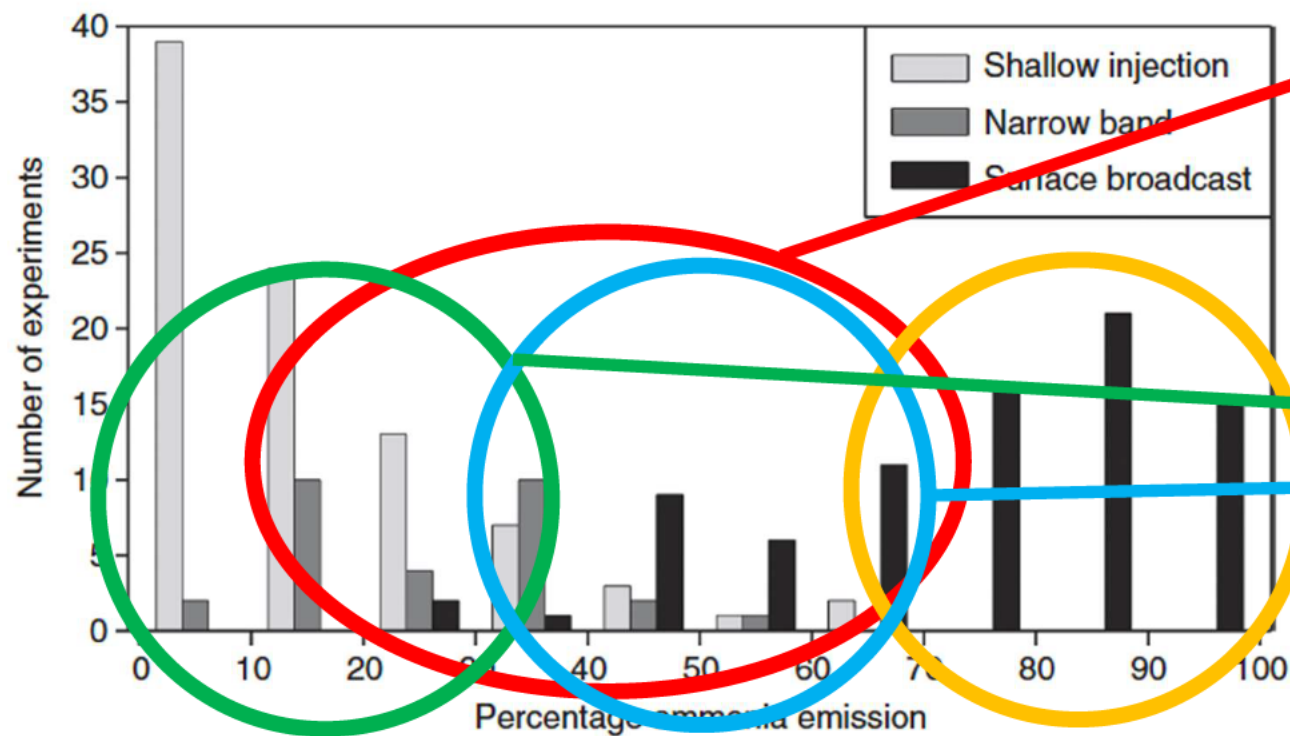
Discussie in Soil Use and Management I

Publicatie 'A volatile discourse' Hanekamp, Briggs & Crok (juni 2017):

- Herhaling van eerdere kritiek in peer reviewed publicatie

Repliek I Goedhart & Huijsmans (WUR; dec. 2017a):

- Resultaten proeven WUR met diverse bemestingsmethoden laten weliswaar enige overlap zien,
- ... maar tonen tegelijkertijd significante verschillen tussen de emissiewaarden van de diverse methoden, vooral tussen bovengronds uitrijden en ondergronds injecteren

Wel wat overlap

Maar ook duidelijk verschil tussen de drie technieken

Ammoniakemissie percentages voor 3 verspreidingstechnieken in 199 experimenten in Nederland (Goedhart & Huijsmans, 2017)

Discussie in Soil Use and Management II

Repliek II Goedhart & Huijsmans (WUR; dec. 2017b):

- NEMA is op zich adequaat model
- Hanekamp et al. wijzen er terecht op dat het model leidt tot onzekerheden omtrent berekende emissiewaarden
- Er wordt gewerkt aan een alternatieve berekeningswijze, die mogelijk leidt tot lagere emissiewaarden voor de drie bemestingsmethoden

Discussie in Soil Use and Management III

Repliek Van Pul, Van Zanten & Wichink Kruit (RIVM):

- Trend in meetresultaten LML is wel degelijk waarneembaar: daarvoor is het nodig om een langere tijdsinterval te hanteren dan (sterk wisselende) uurwaarden
- Gemeten piekwaarden dragen bij aan de cumulatieve blootstelling aan ammoniakemissies. Dat betekent dat er wel met gemiddelden moet worden gerekend, i.p.v. met mediaanwaarden
- Ook bij gebruik van mediaanwaarden valt een trend waar te nemen: de waarden nemen af tot 2004, en nemen daarna weer toe

Positie(s) veehouders

- Staan hoge kosten emissiebeperkende maatregelen wel in verhouding tot milieuproblemen a.g.v. ammoniakuitstoot?
- Mest moet bovengronds 'rijpen' in plaats van ondergronds 'rotten'
- Meer aandacht nodig voor mestopslag en mestkwaliteit
- Betere aansluiting nodig van beleidsmaatregelen bij veehouderijpraktijk: moeten inpasbaar zijn in bedrijfsvoering
- Kennis en vakmanschap veehouder moeten beter benut
- Doelvoorschriften i.p.v. middelvoorschriften?
- Zie ook ervaringen Proeftuin Veenweiden

Positie natuur- en milieuorganisaties

- Wetenschappelijke controverse is niet zo relevant
- Ammoniakdepositie in natuurgebieden is (veel) te hoog, waardoor biodiversiteit afneemt (zie de vele bramen en brandnetels in natuurgebieden)
- Steeds moeilijker om met technische maatregelen de natuurdoelen te halen
- Verdergaande maatregelen nodig
- Andere stalsystemen, met scheiding vaste/vloeibare mest?
- (Regionaal) grenzen stellen aan veedichtheid?

Meer integrale benadering nodig?

- Nitraatrichtlijn
- Kaderrichtlijn water
- Bodemkwaliteit
- CO2-reductie
- Fijnstof & volksgezondheid
- Dierenwelzijn in stallen
- e.a.?

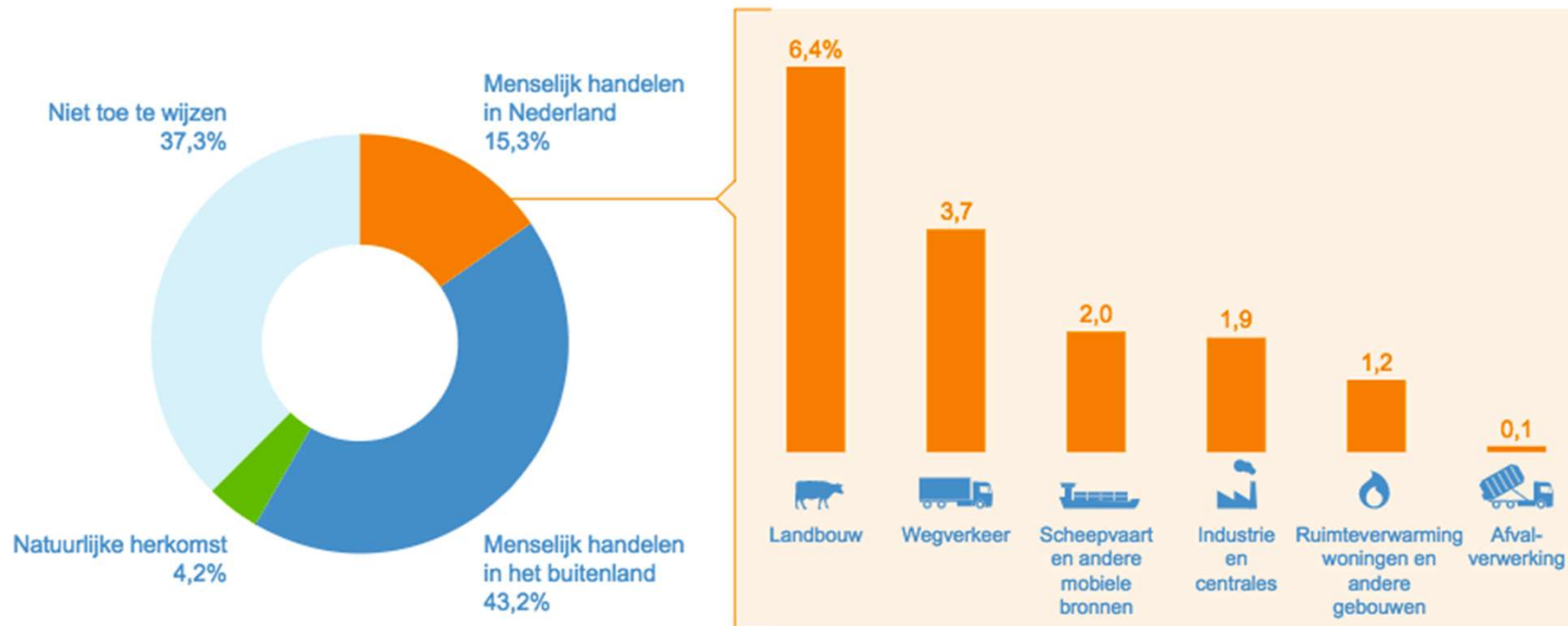
Tot slot: maatschappelijke druk neemt toe

- Maatschappelijke druk op veehouderij neemt toe
- 3 recente voorbeelden:
 - Rapport Gezondheidsraad over fijnstof
 - Rapport Rli over klimaatopgave voedselsysteem
 - Bijlage NRC Handelsblad over mestproblematiek

Rapport Gezondheidsraad (2018)

Bronnen van fijnstof in Nederland (GR, 2018)

Veel fijnstof afkomstig uit buitenland; in Nederland zijn landbouw (pluimvee- en varkensstallen, ammoniakuitstoot koeien) en wegverkeer belangrijke bronnen.

Advies Gezondheidsraad

- Prioriteit te geven aan aanpak van ammoniakuitstoot vanuit de veehouderij, zodat “... de deken van luchtverontreiniging boven heel Nederland kan worden verminderd”
- Met buurlanden bezien of Nederlandse maatregelen (emissiearm uitrijden van mest, plaatsen van luchtwassers) daar ook effect kunnen sorteren

DUURZAAM EN GEZOND

SAMEN NAAR EEN HOUDBAAR
VOEDSELSYSTEEM

MAART 2018

Rli Raad
voor de leefomgeving
en infrastructuur

Rli: 'Duurzaam en gezond'

- De klimaatopgave leidt op lange termijn onvermijdelijk tot minder productieruimte voor de veehouderij en tot verandering van ons menu
- Bied zo spoedig mogelijk duidelijkheid over de ruimte voor productie in de veehouderij in 2030 en 2050. Vertaal deze ruimte in een systeem van in de tijd afnemende, verhandelbare emissierechten

Te veel mest

WETENSCHAP 2-5

Fosfaat, nitraat,
ammoniak: fatale
cocktail voor de
mens

Ammoniak (mest) in landelijke media (NRC, Wetenschapsbijlage 7 april 2018)

VRAGEN?

Doelstellingen LNV beleid

1. De veehouderij is een belangrijke bron van ammoniakemissie. Ammoniak heeft twee belangrijk negatieve gevolgen:
 - Het leidt tot stikstofdepositie. Vanwege deze depositie kan Nederland niet de natuurdoelen halen die Nederland met Europa heeft afgesproken in het kader van Natura-2000.
 - Het leidt tot vorming van fijnstof. Fijnstof kan tot ernstige luchtwegaandoening leiden.
2. Om de negatieve gevolgen van ammoniakemissie te voorkomen heeft Nederland maatregelen vastgesteld om de emissie te verminderen. Het gaat om middelvoorschriften om de emissie uit stallen, opslag en tijdens aanwending te verminderen.
3. Ammoniak is niet alleen in Nederland een probleem. Europees is een emissieplafond per land vastgesteld (NEC-richtlijn). Voor Nederland geldt een emissieplafond van 128 kton.

Re: Uitnodiging presentatie Nieuwspoort

26

10.2.e @rathenau.nl>

vr 13-4-2018 09:37

Archief

Aan 10.2.e @wur.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>;
10.2.e @lisconsult.nl>;

Beste 10.2.e

inderdaad relevant en interessant - want weer een heel andere toonzetting.

Tot vanmiddag!

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

 logo Rath Rood CMYK + pay-off

Van: 10.2.e @wur.nl>

Verzonden: vrijdag 13 april 2018 7:44

Aan: 10.2.e @minez.nl); 10.2.e @minez.nl)
10.2.e @minez.nl); 10.2.e

Onderwerp: FW: Uitnodiging presentatie Nieuwspoort[Zie hieronder; relevant voor vanmiddag.](#)

Groeten

10.2.e

From: 10.2.e @agrimedia.nl>**Sent:** donderdag 12 april 2018 18:02

To: 10.2.e @wur.nl>; 10.2.e @wur.nl>; 10.2.e @wur.nl>;
10.2.e @wur.nl>

Cc: 10.2.e @xs4all.nl>**Subject:** Uitnodiging presentatie Nieuwspoort

Beste 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e

In de afgelopen maanden hebben 10.2.e en ik vervolgonderzoek gedaan naar de onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op woensdag 16 mei, van 13.00 - 15.00 uur, zijn we voornemens de uitkomsten te presenteren in Perscentrum Nieuwspoort in Den Haag. Wij willen jullie

/ WUR van harte uitnodigen om hierbij aanwezig te zijn en stellen jullie aanwezigheid erg op prijs. Meer informatie over de bijeenkomst volgt binnenkort.

Van meer zijden wordt erover nagedacht hoe weer tot vertrouwen te komen in het ammoniakbeleid. Op zich willen wij daar best aan meewerken. Wellicht is het een idee om eens te kijken of we in gezamenlijkheid tot een artikel kunnen komen over een vraagstuk dat thans leidt tot veel ophef in het agrarische veld? En daar samen een statement over af te geven op 16 mei?

Met vriendelijke groet,

10.2.e en 10.2.e

Re: Inbreng ammoniakdialoog

27

10.2.e @minInv.nl>

vr 13-4-2018 13:17

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>;

CC 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>;

Ik blijf wel.

We arriveren rond 10 voor 2

Groet,

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 13 apr. 2018 om 13:15 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

10.2.e

10.2.e vertelde me dat je overweegt eerder weg te gaan vanmiddag. 10.2.e Rathenau gaf mij net aan dat het na de pauze juist minder inhoudelijk en meer politiek wordt.

Tot zo

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 13 apr. 2018 om 11:12 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

10.2.e

Van 10.2.e heb ik begrepen dat je graag nog wat ondersteunende punten wilt hebben voor je inbreng vanmiddag.

Doel van deze bijeenkomst

- Rathenau heeft vorig jaar in onze opdracht mogelijkheden onderzocht van een dialoog
- Resultaat was dat het heel moeilijk is, maar niet onmogelijk.
- Eerste stap daarin zouden startbijeenkomsten moeten zijn om doel, inhoud en vorm van de dialoog te bepalen.
- Daarvan is dit de eerste bijeenkomst.
- Dit is dus de agendazettende bijeenkomst voor de dialoog

Jouw rol

- aangeven dat LNV de dialoog belangrijk vindt, 10.2.e
- presenteren van de doelstellingen ammoniakbeleid
- meedenken over doel, inhoud en vorm
- technisch gedetailleerde vragen kun je doorverwijzen naar mij en 10.2.e (gespreksleider weet dit)

Belang dialoog voor LNV

- al jarenlang discussie over wetenschappelijke onderbouwing ammoniakbeleid
- knaagt aan draagvlak ammoniakbeleid
- daar heeft LNV last van, maar ook sector en ook milieu
- LNV wil uit discussie komen en heeft daarover advies gevraagd bij rathenau.

Doelstellingen ammoniakbeleid

- **Onderstaand wordt ook op dia gepresenteerd in de zaal**
- De veehouderij is de belangrijkste bron van ammoniakemissie. Ammoniak heeft twee belangrijk negatieve gevolgen:
 - Het leidt tot stikstofdepositie, vanwege deze depositie kan Nederland niet de natuurdoelen halen die NL met Europa heeft afgesproken (Natura-2000);
 - Het leidt tot vorming van fijn stof. Fijn stof kan tot ernstige luchtwegaandoening leiden.
- Om de negatieve gevolgen van ammoniakemissie te voorkomen heeft Nederland maatregelen vastgesteld om de emissie te verminderen. Het gaat om middelvoorschriften om de emissie uit stallen, opslag en tijdens aanwending te verminderen
- Ammoniak is niet alleen in Nederland een probleem. Europees is een emissieplafond per land vastgesteld (NEC-richtlijn) Voor Nederland geldt een emissieplafond van 128 kton

-

Mogelijke inbreng in discussie

- LNV wil constructief meedoen met discussie
- Doelstellingen van het beleid staan echter wel min of meer vast (zijn ook Europees vastgelegd)
- Maatregelen om tot het doel te komen zijn volledig bespreekbaar
- LNV had ook liever doelvoorschriften gehad dan middelvoorschriften. Bleek in het verleden technisch en in handhaving niet mogelijk.

Rol van de wetenschap

- LNV hecht aan evidence based policy, maatregelen moeten wel bewezen meerwaarde geven;
- Beleid in periode 1990-2005 ook succesvol geweest
- Daarna stagnatie. Reden onduidelijk en dat wordt nu onderzocht
- Niet eens met kritiekpunten van V-focus/Hanekamp op onderbouwing ammoniakbeleid. Hierover is nu een wetenschappelijke discussie in wetenschappelijke tijdschrift. Daar hoort dat ook thuis. Als daar eenduidige conclusies uitkomen, zal LNV die overnemen.

V-focus/ 10.2.e

- V-focus en 10.2.e zijn de voornaamste critici op de onderbouwing
- Zij hebben ervoor gekozen niet aanwezig te zijn
- LNV betreurt dit, maar wil desondanks wel verkennen of een dialoog mogelijk is.

10.2.e

-

Gespreksagenda startbijeenkomst ammoniakdialoog

13 april 2018

Tijdens de bijeenkomst willen we de volgende onderwerpen en vragen aan de orde stellen.

1) Doelstellingen beleid

Worden de doelstellingen gedeeld van het ammoniakbeleid zoals verwoord door het ministerie van LNV? Waarover bestaat overeenstemming? Waarover bestaan menings- of interpretatieverschillen?

2) Wetenschappelijke onderbouwing beleid

10.2.e, 10.2.e en 10.2.e hebben zich kritisch uitgelaten over de wetenschappelijke onderbouwing van het Nederlandse ammoniakbeleid. De kritiek heeft betrekking op de analyse door het RIVM van de meetresultaten van het Landelijk Meetnetwerk Luchtkwaliteit (LML); en op onderrapportage van onzekerheden die zouden spelen in eerdere proeven met verschillende bemestingsmethoden en in de emissieberekeningen volgens het Nationaal Emissiemodel voor Ammoniak (NEMA). Ook zijn er kritische geluiden te horen over een al te innige band die zou bestaan tussen het ministerie en betrokken onderzoekers bij de WUR. We willen de volgende vragen aan de orde stellen:

- a) Vindt u dat het Nederlandse ammoniakbeleid voldoende wetenschappelijk is onderbouwd?
- b) Wat vindt u van de o.a. door 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e geuite kritiek op de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid?
- c) In hoeverre spelen wetenschappelijke onzekerheden een rol in de discussie over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid? Wat betekenen die onzekerheden voor de discussie?
- d) Op welke punten kan de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid worden verbeterd?

3) Uitweg uit patstelling?

De discussie over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid heeft veel kenmerken van een patstelling, waarin de verschillende partijen in hun 'eigen gelijk' lijken te volharden.

- a) Welke mogelijkheden ziet u voor een uitweg uit de ontstane patstelling?
- b) Is meer of nieuw onderzoek nodig, of herhaling van eerder onderzoek, om uit de patstelling te kunnen raken?
- c) Welke andere partijen zouden moeten worden betrokken bij de tweede bijeenkomst op 18 mei?

4) Overige factoren draagvlak beleid

Welke andere factoren spelen een rol in het draagvlak voor de bestaande beleidsmaatregelen die gericht zijn op het terugdringen van de ammoniakemissie in de landbouw? In de verkenning van het Rathenau Instituut wordt een aantal factoren genoemd. Zo zouden de hoge kosten van de emissiebeperkende maatregelen op gespannen voet staan met de bedrijfseconomische positie van veehouders. Anderen achten de beleidsvoorschriften – zoals ondergrondse mestinjectie – onnodig of niet effectief, of vinden dat de voorschriften beter moeten aansluiten bij de veehouderijpraktijk. Weer anderen zijn van mening dat de huidige maatregelen niet ver genoeg gaan om de natuurbelangen te borgen. We willen de volgende vragen aan de orde stellen:

- a) Wat vindt u van het belang van de hierboven genoemde factoren met het oog op voldoende draagvlak voor het bestaande ammoniakbeleid?
- b) Vindt u dat hiervoor nog andere factoren van belang zijn?
- c) Bestaat er overeenstemming over het belang van de diverse factoren, of staan sommige op gespannen voet met elkaar? Bijvoorbeeld: in hoeverre zijn de bedrijfseconomische belangen van veehouders te verenigen met het behalen van de natuurdoelen?
- d) Welke mogelijkheden ziet u om binnen het beleid voldoende recht te doen aan de diverse factoren?
- e) Bent u voorstander van een meer integrale benadering, waarbij bijvoorbeeld ook wordt gekeken naar de nitraatrichtlijn, de kaderrichtlijn water, volksgezondheid (fijnstof) of CO₂-reductie (klimaat)?
- f) Welke van de besproken factoren vindt u het meest relevant voor de tweede bijeenkomst op 18 mei?
- g) Welke andere partijen zouden moeten worden betrokken bij de tweede bijeenkomst?

RE: Uitnodiging bijeenkomst ammoniakdialoog 18 juni: Provincie

29

10.2.e @rathenau.nl>

di 15-5-2018 14:34

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>;

CC: 10.2.e @lisconsult.nl>;

Beste 10.2.e,

Dank, ik zal 10.2.e benaderen.

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e @minez.nl>

Verzonden: maandag 14 mei 2018 12:11

Aan: 10.2.e rathenau.nl>; 10.2.e @minez.nl>

CC: 10.2.e @lisconsult.nl>

Onderwerp: RE: Uitnodiging bijeenkomst ammoniakdialoog 18 juni: Provincie

Ter aanvulling, zonodig kan dat ook via het IPO gespeeld worden. Dan zou de vraag aan 10.2.e gesteld kunnen worden 10.2.e @ipo.nl)

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 14 mei 2018 12:07

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: RE: Uitnodiging bijeenkomst ammoniakdialoog 18 juni: Provincie

10.2.e

Is het niet beter om de vraag bij 10.2.e neer te leggen welke collega vanuit de provincies hem kan vervangen?

Je krijgt anders al gauw het beeld dat wij bepalen wie er gevraagd gaat worden..... ☺

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl]

Verzonden: maandag 14 mei 2018 12:04

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: FW: Uitnodiging bijeenkomst ammoniakdialoog 18 juni: Provincie

Beste 10.2.e en 10.2.e,

10.2.e kan helaas niet op 18 juni. Kennen jullie andere provinciale kandidaten die ik kan benaderen?

10.2.e

Van: 10.2.e @overijssel.nl>
Verzonden: maandag 14 mei 2018 11:46
Aan: 10.2.e @rathenau.nl>
Onderwerp: FW: Uitnodiging bijeenkomst ammoniakdialoog 18 juni

Hallo,

Helaas moet ik 10.2.e afmelden voor deze bijeenkomst in verband met een ander overleg waar zijn aanwezigheid gewenst is.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Team NML | maandag, woensdag, donderdag en vrijdag | telefoon 10.2.e

Provincie Overijssel | Postbus 10078 | 8000 GB Zwolle

Van: 10.2.e @rathenau.nl]
Verzonden: dinsdag 8 mei 2018 17:01
Aan: 10.2.e @rathenau.nl>
CC: 10.2.e @lisconsult.nl>
Onderwerp: Uitnodiging bijeenkomst ammoniakdialoog 18 juni

Geachte heer/mevrouw,

Zoals u wellicht bekend is, is het Rathenau Instituut als onafhankelijke partij door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gevraagd enkele bijeenkomsten te organiseren als start van een dialoogtraject over (de wetenschappelijke onderbouwing van) het ammoniakbeleid in de landbouw. Op vrijdag 13 april heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden. We willen u graag uitnodigen voor een vervolgbijeenkomst.

De vervolgbijeenkomst vindt plaats op maandag 18 juni van 13:30 tot 17:00 uur, in Utrecht. Informatie over de precieze locatie volgt later. Na afloop is er een borrel.

Tijdens de eerdere bijeenkomst van 13 april kwam de vraag naar voren hoe het beleid meer recht kan doen aan de diverse veehouderijpraktijken, met het oog op het realiseren van de doelstellingen van het ammoniakbeleid. De huidige, generieke beleidsmaatregelen die de ammoniakemissies in de landbouw moeten terugdringen, zouden te weinig oog hebben voor de verschillen tussen de diverse veehouderijpraktijken en te weinig recht doen andere maatregelen en initiatieven, die bijvoorbeeld sterker gestoeld zijn op de kringloopgedachte. Tegelijkertijd is het de vraag of de ammoniakmaatregelen niet meer in samenhang moeten worden gezien met bijvoorbeeld de fosfaatproblematiek of de Kaderrichtlijn Water, en of de huidige beleidsmaatregelen ver genoeg gaan om de Natura-2000 doelen te kunnen halen.

Meer specifiek willen we tijdens de bijeenkomst ingaan op de mogelijkheden van:

- een meer integraal beleid;
- een betere aansluiting van het beleid bij de diversiteit aan bedrijfsstijlen in de veehouderij;
- het gebruik van doel- in plaats van middelvoorschriften.

We hebben niet de illusie dat we op één middag eenduidige antwoorden kunnen formuleren op deze complexe vraagstukken. Wel willen we meer zicht te krijgen op veelbelovende oplossingsrichtingen die op breder draagvlak kunnen rekenen, en op de voorwaarden waaraan daarvoor moeten zijn voldaan. U krijgt van te voren een uitgebreidere

gespreksagenda toegezonden. Het Rathenau Instituut is verantwoordelijk voor de organisatie, inclusief moderatie, van de bijeenkomst. Het Rathenau Instituut wordt hierbij ondersteund door 10.2.e

Ter verdere toelichting: het Rathenau Instituut heeft in 2017 het rapport *Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie* uitgebracht (zie bijlage). Het rapport is geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van Economische Zaken (EZ). Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen. Naar aanleiding van de eerdere bijeenkomst op 13 april zal op 8 juni een aparte bijeenkomst worden gehouden over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid, mede naar aanleiding van de kritiek daarop zoals verwoord in het rapport 'Ammoniak in Nederland'. De belangrijkste bevindingen daarvan zullen tijdens de bijeenkomst op 18 juni kort worden gepresenteerd.

We hopen van u te horen of u op 18 juni deel kunt nemen aan de bijeenkomst. Zou u uiterlijk 18 mei op de uitnodiging kunnen reageren? Bij voorbaat dank!

Voor vragen kunt u terecht bij 10.2.e @rathenau.nl

Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e
Rathenau Instituut

LIS Consult

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

Het is mogelijk dat er tijdens het transport van dit bericht fouten zijn ontstaan zodat het bericht onjuist is overgekomen.

Hiervoor kunnen wij geen aansprakelijkheid erkennen. Indien er sprake is van een besluit zal de vastgestelde versie per post aan u worden toegezonden.

Indien er sprake is van overige mededelingen adviseren wij u om bij twijfel over de juistheid of volledigheid contact met ons op te nemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

RE: aanvullende offerte extra bijeenkomst ammoniakdialoog / verpl.nr. 13000

30

10.2.e

wo 16-5-2018 08:53

Archief

Aan 10.2.e@rathenau.nl>;

CC 10.2.e@minez.nl>; 10.2.e@minez.nl>; 10.2.e@minez.nl>;

Goedemorgen 10.2.e

Dank voor je reactie/toelichting.

Er komt een nieuwe offertezoekbrief van InkooppleinB73. Daar graag even op wachten, de offerte aanpassen en daarna insturen naar InkooppleinB73 (met cc naar mij a.j.b.).

Extra deskresearch 3 dagen: dank voor uitleg.

Tarieven 2018 i.p.v. tarieven 2017 ok. Maar zijn die tarieven verhoogd met resp. € 10.1.c. Komt mij voor als extreme verhogingen.

Tarief "Onderaanbesteding LIS Consult" is echter niet aangepast (is en blijft € 10.1.c).

Vriendelijke groet,

10.2.e

Directie Agro- en Natuurkennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Postbus 20401 | NL-2500 EK Den Haag | T 10.2.e

Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag.

Aanwezig: maandag t/m donderdag (woensdag bij RVO-Utrecht, Croeselaan 15).

Van: 10.2.e@rathenau.nl]

Verzonden: dinsdag 15 mei 2018 14:27

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: RE: aanvullende offerte extra bijeenkomst ammoniakdialoog / verpl.nr. 13000

Beste 10.2.e

Dank voor je bericht. Hieronder een korte reactie.

- Verwijzing naar ordernummer en briefkenmerk is OK.
- We hebben extra desk research opgevoerd omdat in de oorspronkelijke offerte geen sprake was van organisatie van een wetenschappelijke sessie. Deze sessie vraagt om extra inhoudelijke voorbereiding: we zullen ons nogmaals moeten verdiepen in de diverse wetenschappelijke posities in het debat en wat daarover de afgelopen tijd is verschenen, zodat we een adequate gespreksagenda kunnen opstellen. Die 3 dagen zijn daarvoor nodig.
- We hanteren voor deze offerte de tarieven voor 2018. Voor de vorige offerte hebben we de (toen eigenlijk al verouderde) tarieven van 2017 gebruikt. De reden daarvoor was dat de eerste versie van de eerste offerte reeds eind 2017 naar het ministerie was gestuurd.

Ik hoor graag of jullie hiermee akkoord kunnen gaan.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

Van: 10.2.e @minez.nl>
Verzonden: woensdag 9 mei 2018 1:19
Aan: 10.2.e @rathenau.nl>
CC: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>
Onderwerp: aanvullende offerte extra bijeenkomst ammoniakdialoog / verpl.nr. 13000
Urgentie: Hoog

Geachte heer 10.2.e , beste 10.2.e

Bij afwezigheid van 10.2.e reageer ik even op de aanvullende offerte (bijgevoegd). Wellicht heeft 10.2.e je al gebeld?

Graag in de aanvullende offerte ook opnemen het ordernummer 1300026304 en verwijzen naar de oorspronkelijke opdrachtbrief met briefkenmerk PSG-DB/18042020 d.d. 13 maart 2018.

Ik zie in bijgevoegde begroting staan dat wederom (beperkte) desk research als activiteit is opgevoerd. Die activiteit was in de oorspronkelijke offerte ook al opgenomen met 3 mensdagen.

De tarieven Coördinator RI en Onderzoeker RI t.b.v. de verslaglegging graag aanpassen aan de tarieven in de oorspronkelijke offerte. Anders wordt deze aanvullende offerte door onze inkoop- en/of financiële afdeling niet geaccepteerd.

Na ontvangst van de aangepaste aanvullende offerte, ga ik er formeel mee aan de slag.

Hartelijk dank en vriendelijke groet,

10.2.e

4. Begroting

De onderstaande tabellen geven inzicht in de opbouw van de begroting per activiteit en per teamlid.

Activiteit	Mensdagen
1. Desk research en gespreksagenda	3
2. Organiseren bijeenkomst	1,5
3. Modereren bijeenkomst	2
4. Verslagleggen bijeenkomst	1
5. Rapportage opbrengst bijeenkomst	3,5
Totaal	11

Coördinator RI	10.1.c	
Onderzoeker RI (verslaglegging)		
Onderaanbesteding LIS Consult		
Totaal aantal dagen		
Totaal excl. btw		
Totaal incl. btw		

Ter vergelijking hieronder de begroting uit de oorspronkelijke offerte (van februari jl.).

6. Begroting

De onderstaande tabellen geven inzicht in de opbouw van de begroting per activiteit en per teamlid.

Activiteit	Mensdagen
1. Desk research	3
2. Voorbereiden 1 ^e bijeenkomst	4
3. Modereren 1 ^e bijeenkomst	2
4. Verslagleggen 1 ^e bijeenkomst	1,5
5. Rapportage opbrengst 1 ^e bijeenkomst	3
6. Voorbereiden 2 ^e bijeenkomst	3
7. Modereren 2 ^e bijeenkomst	3
8. Verslagleggen 2 ^e bijeenkomst	4,5
9. Eindrapportage	7
Totaal	31

Coördinator RI	10.1.c
Senior onderzoeker RI (extra groepsmoderator voor 2 ^e bijeenkomst)	
Onderzoeker RI (verslaglegging)	
Onderaanbesteding LIS Consult	
Totaal	

Directie Agro- en Natuurkennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401 | NL-2500 EK Den Haag | T 10.2.e
Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag.

Aanwezig: maandag t/m donderdag (woensdag bij RVO-Utrecht, Croeselaan 15).

Van: 10.2.e @rathenau.nl]

Verzonden: maandag 7 mei 2018 14:13

Aan: 10.2.e

Onderwerp: uitnodigingen ammoniakbijeenkomst

Urgentie: Hoog

Beste 10.2.e

Ik heb vanmiddag een aanvullende offerte naar 10.2.e gestuurd (zie bijlage), en kwam er achter dat hij pas 14 mei weer aanwezig is. Maar ik wil vandaag of morgen de uitnodigingen al de deur uit doen, in ieder geval voor de wetenschappelijke bijeenkomst. Ben jij deze week aanwezig voor overleg?

Ik hoop van je te horen.

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 7 mei 2018 2:07

30-7-2021

E-mail - 10.2.e@minlnv.nl

Aan: 10.2.e@minez.nl>
CC: 10.2.e@rathenau.nl>; 10.2.e@rathenau.nl>
Onderwerp: aanvullende offerte

Beste 10.2.e

Hierb j onze aanvullende offerte. Om de vaart erin te houden, stuur ik haar nu al. 10.2.e is deze week op vakantie, waardoor we pas volgende week een ondertekend exemplaar kunnen sturen. Ik hoop dat dat geen bezwaar is.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Re: 10.2.e

31

10.2.e @lisconsult.nl>

wo 16-5-2018 11:25

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>;

CC 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @rathenau.nl>;

Ik ken beiden niet, maar het profiel van 10.2.e lijkt me idd beter passen. Het is wel belangrijk dat hij oog heeft voor de diversiteit aan bedrijfsstijlen, één van de kernpunten uit de eerste gespreksronde.

10.2.e

Op 16 mei 2018, om 07:41 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Bij 10.2.e denk ik in eerste instantie aan stalsystemen, niet zozeer aan bedrijfssystemen. Misschien dat 10.2.e beter zou passen. Hij doet bedrijfssystemen in de plantaardige sectoren, maar komt vanuit de dierlijke hoek.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 16 mei 2018 om 07:33 heeft 10.2.e @minez.nl< 10.2.e @minez.nl>> het volgende geschreven:

Ik ken 10.2.e ik heb geen redenen te twijfelen aan haar kennis over veehouderijsystemen. Zij was hoofdaannemer voor het opstellen van het reservepakket bronmaatregelen ikv de PAS. Is goed in de omgang met mensen.

10.2.e moet maar even zijn visie er tegen aanzetten.

Groet 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 15 mei 2018 om 14:51 heeft 10.2.e @rathenau.nl 10.2.e @rathenau.nl>> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e

Ik heb 10.2.e r gevraagd voor namen van personen met kennis van veehouderijsystemen en/of bedrijfsstijlen in de veehouderij. Zij noemt 10.2.e, maar ik ben er niet meteen van overtuigd of dit een geschikte persoon is voor onze bijeenkomst van 18 juni. Kennen jullie haar?

Ik hoop van jullie te horen.

10.2.e

Van: 10.2.e @wur.nl 10.2.e @wur.nl>>

Verzonden: dinsdag 15 mei 2018 11:28

Aan: 10.2.e @rathenau.nl 10.2.e @rathenau.nl>>

CC: 10.2.e @wur.nl 10.2.e @wur.nl>>

Onderwerp: RE: Uitnodiging bijeenkomst ammoniakdialoog 18 juni

Beste 10.2.e

Ik denk hierbij meteen aan 10.2.e ik heb haar in de cc gezet.

Mijn mensen zijn rond die tijd helaas niet beschikbaar.

Mvg,

10.2.e

From: 10.2.e @rathenau.nl]

Sent: 14 May 2018 17:35

To: 10.2.e

Subject: FW: Uitnodiging bijeenkomst ammoniakdialoog 18 juni

Beste 10.2.e

het Rathenau Instituut organiseert op verzoek van het ministerie van LNV enkele bijeenkomsten in het kader van de ammoniakdialoog in de veehouderij. Voor een bijeenkomst op 18 juni zijn we nog op zoek naar iemand met kennis van veehouderijsystemen en/of bedrijfsstijlen in de veehouderij. Ik hoor graag of je iemand in je omgeving kent, bijvoorbeeld een medewerker, die een bijdrage zou kunnen leveren aan de bijeenkomst.

Tijdens de bijeenkomst willen we nader ingaan op de mogelijkheden van:

- een meer integraal beleid;
- een betere aansluiting van het beleid bij de diversiteit aan bedrijfsstijlen in de veehouderij;
- het gebruik van doel- in plaats van middelvoorschriften.

Hij of zij hoeft geen specifieke kennis te hebben van de ammoniakproblematiek. Zie voor verdere toelichting hieronder.

Ik hoop van je te horen.

Alvast dank!

10.2.e

Geachte heer/mevrouw,

Zoals u wellicht bekend is, is het Rathenau Instituut als onafhankelijke partij door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gevraagd enkele bijeenkomsten te organiseren als start van een dialoogtraject over (de wetenschappelijke onderbouwing van) het ammoniakbeleid in de landbouw. Op vrijdag 13 april heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden. We willen u graag uitnodigen voor een vervolgbijeenkomst.

De vervolgbijeenkomst vindt plaats op maandag 18 juni van 13:30 tot 17:00 uur, in Utrecht. Informatie over de precieze locatie volgt later. Na afloop is er een borrel.

Tijdens de eerdere bijeenkomst van 13 april kwam de vraag naar voren hoe het beleid meer recht kan doen aan de diverse veehouderijpraktijken, met het oog op het realiseren van de doelstellingen van het ammoniakbeleid. De huidige, generieke beleidsmaatregelen die de ammoniakemissies in de landbouw moeten terugdringen, zouden te weinig oog hebben voor de verschillen tussen de diverse veehouderijpraktijken en te weinig recht doen andere maatregelen en initiatieven, die bijvoorbeeld sterker gestoeld zijn op de kringloopgedachte. Tegelijkertijd is het de vraag of de ammoniakmaatregelen niet meer in samenhang moeten worden gezien met bijvoorbeeld de fosfaatproblematiek of de Kaderrichtlijn Water, en of de huidige beleidsmaatregelen ver genoeg gaan om de Natura-2000 doelen te kunnen halen.

Meer specifiek willen we tijdens de bijeenkomst ingaan op de mogelijkheden van:

- een meer integraal beleid;
- een betere aansluiting van het beleid bij de diversiteit aan bedrijfsstijlen in de veehouderij;
- het gebruik van doel- in plaats van middelvoorschriften.

We hebben niet de illusie dat we op één middag eenduidige antwoorden kunnen formuleren op deze complexe vraagstukken. Wel willen we meer zicht te krijgen op veelbelovende oplossingsrichtingen die op breder draagvlak kunnen rekenen, en op de voorwaarden waaraan daarvoor moet zijn voldaan. U krijgt van te voren een uitgebreidere gespreksagenda toegezonden. Het Rathenau Instituut is verantwoordelijk voor de organisatie, inclusief moderatie, van de bijeenkomst. Het Rathenau Instituut wordt hierbij ondersteund door 10.2.e

Ter verdere toelichting: het Rathenau Instituut heeft in 2017 het rapport Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie uitgebracht (zie bijlage). Het rapport is geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van Economische Zaken (EZ). Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen. Naar aanleiding van de eerdere bijeenkomst op 13 april zal op 8 juni een aparte bijeenkomst worden gehouden over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid, mede naar aanleiding van de kritiek daarop zoals verwoord in het rapport 'Ammoniak in Nederland'. De belangrijkste bevindingen daarvan zullen tijdens de bijeenkomst op 18 juni kort

worden gepresenteerd.

We hopen van u te horen of u op 18 juni deel kunt nemen aan de bijeenkomst. Zou u uiterlijk 22 mei op de uitnodiging kunnen reageren? Bij voorbaat dank!

Voor vragen kunt u terecht bij 10.2.e @rathenau.n 10.2.e @rathenau.nl>

Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e
Rathenau Instituut

LIS Consult

+ 10.2.e | www.rathenau.nl<<http://www.rathenau.nl>>

<image001.jpg>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
LIS Consult
Hogesteeg 9
3972 JS Driebergen
tel. 10.2.e
10.2.e @lisconsult.nl
www.lisconsult.nl

Re: Gescande afbeelding van PRT0302

32

10.2.e @lisconsult.nl>

wo 16-5-2018 19:15

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @rathenau.nl>; 10.2.e @minez.nl>;

Als je kijkt hoe de punten zijn geformuleerd, dan lijken het inderdaad (gepolemiseerde) stellingen. Als schot voor de boeg en eerste reactie heb ik even gekeken of je ze kunt herformuleren naar wetenschappelijke vragen:

1. Het eerste punt gaat niet over de effectiviteit van de maatregelen, maar over de risico's van de toepassing ervan. Zonder iets af te willen doen aan de mogelijke relevantie lijkt dit punt me niet raken aan de kern van de discussie als je wilt focussen op de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid.

Overigens ligt aan dit punt ligt ten grondslag de suggestie dat bepaalde emissiebeperkende maatregelen (kunnen) leiden danwel hebben geleid tot de vorming van gassen die levensbedreigend zijn en andere ongelukken. De vraag is dan of de maatregelen inherent risicovol zijn, of dat het samenhangt met onzorgvuldige of onvakkundige uitvoering. In het eerste geval kun je discussiëren over de vraag of de risico's aanvaardbaar zijn. In het laatste geval lijkt het me vergelijkbaar met -bijvoorbeeld- de risico's van allerlei vormen van mechanisatie op het boerenbedrijf.

2. Geven de resultaten van het LML netwerk een voldoende representatief beeld van de ontwikkeling van de ammoniakconcentratie (/emissie) in Nederland? Zijn er voldoende meetpunten en geven de gekozen locaties een representatief beeld? Is het juist dat in Vredepeel een specifieke bron (een pluimveehouderijbedrijf) op geringe afstand van het meetpunt zorgt voor een overschatting van de ammoniakconcentraties (van 20-30%, of anders)? Zo ja, moet daar dan niet voor worden gecorrigeerd?

3. Zijn er nieuwe meetdata -op basis van verbeterde meettechnieken- nodig om het vertrouwen in de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid te herstellen?

4. Hoe geven we vorm aan de inbedding van het ammoniakbeleid in een meer integrale benadering en ruimte voor diversiteit in bedrijfsstijlen? Dit is niet zozeer een vraagstuk van wetenschappelijke onderbouwing als wel van algemeen beleid gericht op kringlopen, bodemkwaliteit, biodiversiteit, klimaat etc. Die discussie moet je ook breder voeren, moet verschillende belanghebbenden.

Mijn voorlopige conclusie: Punten 2 en 3 kun je herformuleren naar een wetenschappelijke vraagstelling. Punt 1 gaat meer over risico's, waarvan ik vermoed dat ze samenhangen met zorgvuldige en vakkundige uitvoering van de maatregelen. Punt 4 vind ik bij uitstek een punt voor een bredere beleidsdiscussie.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
LIS Consult
Hogesteeg 9
3972 JS Driebergen
tel. 10.2.e
10.2.e @lisconsult.nl
www.lisconsult.nl

Op 16 mei 2018, om 16:51 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Ziet er niet uit als punten voor een discussie over de wetenschappelijke onderbouwing, maar meer als stellingen voor de andere discussie.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e @rathenau.nl]

Verzonden: woensdag 16 mei 2018 15:31

Aan: 10.2.e

Onderwerp: FW: Gescande afbeelding van PRT0302

Ha 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e

Bij Nieuwspoort kreeg ik van 10.2.e een A4 met "agendapunten" in de hand gedrukt. Zie bijlage voor een scan ervan. Ik heb er nog niet naar kunnen kijken.

Groet, 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e @knaw.nl 10.2.e @knaw.nl>

Verzonden: woensdag 16 mei 2018 3:29

Aan: 10.2.e @rathenau.nl>

Onderwerp: Gescande afbeelding van PRT0302

Beantwoorden: PRT0302 10.2.e @knaw.nl>

Apparaatnaam: PRT0302

Apparaatmodel: MX-5070N

Lokatie: Rathenau 2e etage

Bestand Indeling: PDF MMR(G4)

Resolutie: 300dpi x 300dpi

Het bijgevoegde bestand is gescand in PDF formaat.

Gebruik Acrobat(R)Reader(R) of Adobe(R)Reader(R) van Adobe Systems Incorporated om het document te bekijken.

Adobe(R)Reader(R) kan gedownload van de volgende website:

Adobe, het Adobe-logo, Acrobat, het Adobe PDF-logo en Reader zijn gedeponeerde handelsmerken of handelsmerken van Adobe Systems Incorporated in de Verenigde Staten en andere landen.

<http://www.adobe.com/>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Agendapunten 8 juni Rathenau-overleg

1. Is het acceptabel dat maatregelen tegen ammoniakemissie ertoe leiden dat boeren en dieren extra risico lopen op levensbedreigende ongelukken door mestgassen (H₂S)? Emissiearme vloeren (hoge concentraties mestgassen bij mixen uit mixopening), ongelukken met spuiwater uit luchtwassers, supersnelle verspreiding van brand, afgedekte mestsilo's? Hoeveel levens mag het kosten?
2. N.a.v. bijeenkomst Nieuwspoort 16 mei: Is het acceptabel een ammoniakmeetstation onder de rook van een veebedrijf neer te zetten in weerwil van de eigen onderzoeksrandvoorwaarden, in de wetenschap dat de ammoniakmetingen hierdoor tientallen procenten hoger komen te liggen als gevolg van één bedrijf? En is het acceptabel het meetstation 'mee te bemesten' en de fors hogere meetwaarden die hierdoor ontstaan mee te middelen in de achtergrondconcentratie?
3. Veel bemestingsmeetdata van de WUR worden als verdwenen opgegeven waardoor vele vragen niet meer beantwoord kunnen worden. Agrariërs investeren fors in beleidsmaatregelen. We nemen aan dat alle Nederlanders recht hebben op een valide en transparante beleidsonderbouwing? Hoe krijgen we de beleidsonderbouwing van het ammoniakdossier weer op orde?
4. Bodemkwaliteit wordt hét belangrijke uitgangspunt in het klimaat-, het milieu en biodiversiteitsvraagstuk. Hoe gaan we het ammoniakdossier hieraan koppelen? Denk hierbij aan het vraagstuk van de kringloop- en bio-boeren (bovengronds mest aanwenden onder voorwaarden). Denk hierbij aan de biodiversiteit (insecten, vogels, bruikbare alternatieven mest met water en sleepvoet).

RE: ammoniakdialoog 18 juni

33

10.2.e

do 17-5-2018 13:21

Archief

Aan: 10.2.e @lisconsult.nl>; 10.2.e @minez.nl>;

Het is duidelijk dat er bewust gestuurd is op commotie en op verdere verscherping van de standpunten. 10.2.e heeft twee handen op de buik van 10.2.e

Inhoudelijk is het zo dat de relatieve overschatting vanwege de metingen van station Vredepeel van 25% voor het landelijk gemiddelde en de trend natuurlijk praktisch niets uitmaken. Dit gemiddelde wordt bepaald op basis van 35 LML/MAN meetpunten vanaf 2005 en ondersteund door meetresultaten van ruim 250 MANmeetpunten vanaf 2008. De vracht aan ammoniak van het kippenbedrijf kan je ook niet weglaten zoals nu gesuggereerd wordt. Stond het bedrijf op 500 meter, was er ook een invloed (zij het minder), maar dat wordt nu niet in de 25% correctie meegenomen.

Het rapport van Brabant geeft op blz 22 wel de juiste locatie weer en op blz 23 is het station verkeerd ingetekend. In GS Brabant zijn vragen gesteld over deze onjuiste intekening. Die worden beantwoord. Er is zeker geen sprake van een bewuste keus om het station verkeerd in te tekenen, het is een jammerlijke intekenfout. Er is idd geen hoor en wederhoor toegepast met de provincie maar willens en wetens aangestuurd op een politiek/bestuurlijke clash.

Voor de bijeenkomst van 8 juni stelt de WUR aanwezigheid van onpartijdige deelnemers zoals 10.2.e en de 10.2.e op prijs, zij kunnen onpartijdig doorvragen en spiegelen wat ze zien gebeuren.

met vriendelijke groet,

10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Natuur en Biodiversiteit

10.2.e

Bezuidenhoutseweg 73

Postbus 20401, 2500 EK Den Haag

telefoonnummer: 10.2.e

Mobiel: 10.2.e

Please consider the environment before printing this e-mail

Van: 10.2.e @lisconsult.nl]

Verzonden: donderdag 17 mei 2018 12:45

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: Re: ammoniakdialoog 18 juni

Een dergelijke opmerking werd ook gemaakt over de ammoniakdialoog door 10.2.e. Men heeft het gevoel dat het is bedoeld om vanuit LNV nog een keer uit te leggen waarom het bestaande beleid goed is.

Overigens is mij onduidelijk of de claim dat een verkeerde locatiekeuze voor een meetstation leidt tot een overschatting van tientallen procenten alleen betrekking heeft op de gegevens van at ene meetstation, of van de gezamenlijke LML data. Figuur 8 (pagina 15) suggereert dat ze het laatste bedoelen, maar het is me nog onduidelijk.

Voorts bleek, naar aandringen van 10.2.e, dat er met de provincie Brabant geen overleg is geweest over de keuze van het centrale punt in de Concentratiewindroos (figuur 4, p 10). Braakman vroeg hiernaar omdat werd gesuggereerd dat dit een bewuste keuze is geweest om de invloed van het pluimveebedrijf te maskeren.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
LIS Consult
Hogesteeg 9
3972 JS Driebergen
tel. 10.2.e
10.2.e @lisconsult.nl
www.lisconsult.nl

Op 17 mei 2018, om 12:33 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Bijzonder dat men al weet dat autoriteiten dit gaan bagataliseren voordat ze het hebben aangekaart. Naar mijn weten is eerste gesprek hierover met LNV gepland voor vanmiddag om 15:30 uur.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 17 mei 2018 om 12:24 heeft 10.2.e @lisconsult.nl 10.2.e @lisconsult.nl>> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e en 10.2.e

Kunnen jullie nog even laten weten wat jullie van dit voorstel vinden?

Zie verder <https://www.v-focus.nl/2018/05/ammoniak-in-nederland-een-noordoostelijke-spelbreker/>

Met vriendelijke groet,

10.2.e
LIS Consult
Hogesteeg 9
3972 JS Driebergen
tel. 10.2.e
10.2.e @lisconsult.nl 10.2.e @lisconsult.nl>
www.lisconsult.nl<<http://www.lisconsult.nl>>

<PastedGraphic-1.tiff>

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 10.2.e @lisconsult.nl 10.2.e @lisconsult.nl>>

Onderwerp: ammoniakdialoog 18 juni

Datum: 16 mei 2018 om 15:12:51 CEST

Aan: "10.2.e @minez.nl" <10.2.e @minez.nl>>, 10.2.e

@minez.nl 10.2.e @minez.nl>>

Kopie: 10.2.e @rathenau.nl 10.2.e @rathenau.nl>>

Beste 10.2.e en 10.2.e

10.2.e heeft ons laten weten dat ze er op 18 juni niet bij kan zijn. Ik heb haar vanochtend even gesproken over mogelijke alternatieven. Over beide suggesties die ik had was ze positief, te weten Staatsbosbeheer en VEWIN/Drinkwaterbedrijven. De laatste ook omdat die verschillende pilots met boeren hebben lopen gericht op natuur en waterkwaliteit (uiteraard breder dan alleen ammoniak/stikstof).

Voor de laatste heb ik nog geen naam, maar ik heb wel goede ingangen. Voor 10.2.e suggereerde 10.2.e. Haar profiel is te vinden op 10.2.e

Wat vinden jullie van deze suggestie(s)?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

LIS Consult

Hogesteeg 9

3972 JS Driebergen

tel. 10.2.e

10.2.e @lisconsult.nl 10.2.e @lisconsult.nl>

www.lisconsult.nl <<http://www.lisconsult.nl>>

[cid:16B6B6A5-FA2A-4469-BDF4-E76665486D6B@fritz.box]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

<PastedGraphic-1.tiff>

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Rathenau Instituut

10.2.e

Anna van Saksenlaan 51
2593 HW Den Haag

Directie Bedrijfsvoering

BezoekadresBezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag**Postadres**Postbus 20401
2500 EK Den Haag**Overheidsidentificatienr**

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

10.2.e

10.2.e
@minre.nl**Ons kenmerk**

PSG-DB / 18096212

Bijlage(n)

Datum

- 17 MEI 2018 -

Betreft

Offerte aanvraag voor Aanvullende werkzaamheden Organisatie
startbijeenkomst ammoniakdialoog , Registratienummer
B733201805141154

Geachte heer

10.2.e

Hiermee vraag ik u een offerte uit te brengen voor Aanvullende werkzaamheden
Organisatie startbijeenkomst ammoniakdialoog conform onderstaande
beschrijving van de beoogde opdracht.

Beschrijving van de opdracht

3e bijeenkomst i.k.v. Ammoniakdialoog. Bijeenkomst specifiek gericht op
wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid in de landbouw.

Uitvoeringsperiode

De leverdatum is 31 juli 2018.

Eisen

De maximum totaalprijs is niet hoger dan 10.1.c

Het niet voldoen aan een of meer eisen, betekent dat uw offerte terzijde wordt
gelegd en niet voor gunning in aanmerking komt.

Inhoud van de offerte

Ik verzoek u om in de offerte de volgende onderwerpen op te nemen:

- Een raming van het aantal uren met bijbehorende totaalprijs (exclusief en inclusief BTW) voor uitvoering van de opdracht. U zult vergoed worden voor de werkelijk gemaakte uren tot ten hoogste deze maximum totaalprijs.
- de uitwerking van de probleemstelling;
- een beargumenteerde beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden en de manier waarop die worden uitgevoerd;

***Ik verzoek u in uw offerte opgave te doen van de gegevens van de
facturerende partij. Deze gegevens dienen minimaal te bevatten: NAW
volgens KvK, KvK nummer, Vestigingsnummer, IBAN rekeningnummer en
BTW nummer.***

Wilt u het KvK-vestigingsnummer van de organisatie, waarvan gefactureerd wordt, in uw offerte opnemen? Deze gegevens zijn vereist voor een snelle en tijdige factuurafwikkeling en betaling.

Met ingang van 1 januari 2017 zijn leveranciers van het Rijk verplicht facturen elektronisch te verzenden. Dit kan op vier verschillende manieren:

- Factuurportaal van de Rijksoverheid
- Koppeling met Digipoort
- E-factureren vanuit uw (boekhoud)softwarepakket via Simplerinvoicing
- E-factureren via een dienstverlener

Voor meer informatie: zie de bijlage 'Elektronisch factureren aan de rijksoverheid'

Van toepassing zijnde voorwaarden

Bij het indienen van uw offerte gaat u akkoord met de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten 2016 (ARVODI-2016).

Op de overeen te komen opdracht zijn de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten 2016 (ARVODI-2016) van toepassing. De ARVODI-2016 kunnen via <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-51478.html> worden geraadpleegd.

Eventueel door u of door uw brancheorganisatie gehanteerde algemene of bijzondere voorwaarden zijn uitdrukkelijk van deze opdracht uitgesloten.

Uw offerte dient in de Nederlandse taal te zijn opgesteld. Uw offerte dient dertig dagen geldig te zijn na de hieronder vermelde uiterlijke ontvangstdatum van uw offerte. Uw offerte moet voldoen aan alles wat in de offerteaanvraag is verzocht. Aan dit offerteverzoek kunt u geen rechten ontleen op vergoeding van offertekosten of op het verkrijgen van de opdracht.

Uw offerte in pdf formaat dient o.v.v. bovenstaand kenmerk uiterlijk d.d.

22 mei 2018 ontvangen te zijn op het e-mail adres **10.2.e**@minez.nl. Mocht u van de offerteaanvraag geen gebruik wensen te maken, dan verzoek ik u om dit zo snel mogelijk met een motivering aan mij te laten weten. De datum van indienen, dient als een fataal moment te worden beschouwd. Het risico van vertraging tijdens de postverzending of door onjuiste of onvolledige adressering is voor u. Offertes en stukken die niet op genoemde datum in het bezit van het InkooppleinB73 zijn, worden van de beoordeling uitgesloten.

Directie Bedrijfsvoering

Ons kenmerk
PSG-DB / 18096212

Communicatie

Alle communicatie met betrekking tot dit offertetraject dient te verlopen via de contactpersoon (e-mail 10.2.e@minez.nl) die deze offerteaanvraag heeft behandeld, zie contactgegevens in de colofon.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Directie Bedrijfsvoering
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

FW: agendapunten

35

10.2.e @rathenau.nl>

vr 18-5-2018 12:22

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>;

 1 bijlagen (27 kB)

Agendapunten 8 juni Rathenau.docx;

Vji: digitale versie

Van: 10.2.e @agrimedia.nl>

Verzonden: vrijdag 18 mei 2018 12:07

Aan: 10.2.e @rathenau.nl>

cc: 10.2.e @ucr.nl; 10.2.e @lisconsult.nl>

Onderwerp: Re: agendapunten

Beste 10.2.e

Bij deze.

Voor jullie wellicht ook interessant om alvast de discussie tussen het RIVM en de auteurs van de jongste ammoniakstudie te volgen:

https://rivm.nl/Onderwerpen/A/Ammoniak/Direct_naar/Reactie_RIVM_op_Ammoniak_in_Nederland_Een_no_ordoostelijke_spelbreker

<https://www.v-focus.nl/2018/05/het-rivm-is-nogal-vergeetachtig/>

Groet, 10.2.e

Op 18 mei 2018 om 12:00 schreef 10.2.e @rathenau.nl>:

Beste 10.2.e en 10.2.e

Zouden jullie me de onderwerpen voor de agenda ook per mail kunnen sturen? Dat werkt handiger.

Alvast dank!

Met groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

brief minister insectenrapport

36

10.2.e @rathenau.nl>

di 22-5-2018 11:48

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>;

CC 10.2.e @lisconsult.nl>;

Ha 10.2.e

Ik lees in de NRC van afgelopen weekend dat de minister een brief naar de Kamer heeft gestuurd naar aanleiding van een rapport over hoe het met de insecten in Nederland gaat. In deze brief zou ze zich ook uitspreken over meer aandacht/ruimte voor de natuur. Lijkt me ook voor ons interessant. Zou je die brief kunnen achterhalen?

Met groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

RE: extra WUR bij ammoniakdialoog 8 juni?

37

10.2.e @rathenau.nl>

di 22-5-2018 16:52

Archief

Aan 10.2.e @minez.nl>;

CC 10.2.e @xs4all.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>;

Beste 10.2.e

Prima om naast 10.2.e niet ook nog de WUR toe te voegen als versterking.

Lijkt me ook prima om TELOS uit te nodigen voor de bijeenkomst van 18 juni, vanwege hun rapport voor Brabant Advies.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @minez.nl>

Verzonden: dinsdag 22 mei 2018 4:31

Aan: 10.2.e @rathenau.nl>

CC: 10.2.e @xs4all.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>

Onderwerp: RE: extra WUR bij ammoniakdialoog 8 juni?

Ha 10.2.e

Wat mij betreft is toevoeging van 10.2.e voldoende en hoeft er vanuit WUR niet iemand bij, de vertegenwoordiging wordt dan wat zwaar. De discussie lijkt me nu vooral richting RIVM te gaan gezien wat er op twitter en foodlog verschijnt.

Over foodlog. Vorige week heeft Iquatro een kritisch rapportje gepubliceerd over ammoniak en hoe wij daar beleid op maken op basis van gedrag van ammoniak in de lucht en de depositie daarvan richting natuur. Het rapport heeft voor zover ik gemerkt heb alleen op foodlog aandacht gekregen en inhoudelijk rammelt het nog al. (<https://www.foodlog.nl/artikel/het-rivm-rekent-wetenschappelijk-onverantwoord-aan-ammoniak/>). Discussiepunt is om 10.2.e van Iquatro ook uit te nodigen voor 8 juni. Maar omdat hij niet eerder betrokken en in beeld geweest is, nog weinig publiciteit heeft gehad en we inhoudelijk er nog niet helemaal uit zijn hoe zwaar zijn beweringen zijn, lijkt het me nog niet verstandig om hem nu al uit te nodigen.

Resteert nog de vraag in hoeverre TELOS ook uitgenodigd zou moeten worden. Zij zijn door Brabant betrokken om te bekijken in hoeverre de PAS breder in gezet kan worden voor een bredere doelstelling zoals verdere verduurzaming van de landbouw. Dit is wel een extra dimensie in de discussie en zeker niet onbelangrijk. Voor de laatste bijeenkomst kan hun aanwezigheid een goede bijdrage leveren, voor de 8 juni bijeenkomst zie ik dat nog niet zo duidelijk.

Hoop dat je hiermee verder kunt,

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl]

Verzonden: dinsdag 22 mei 2018 10:52

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: extra WUR bij ammoniakdialoog 8 juni?

Ha 10.2.e en 10.2.e

10.2.e de gelederen op 8 juni versterken. Is het in jullie ogen ook nog nodig dat de WUR een zwaarder iemand stuurt? Ik begrijp van 10.2.e dat dat moeilijk ligt. Ze zijn van mening dat een wetenschappelijke vertegenwoordiging volstaat. De verhouding RIVM/WUR/LNV en criticasters moet ook een beetje in balans blijven.

Ik hoor graag van jullie!

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: dinsdag 22 mei 2018 10:30

Aan: 10.2.e @rivm.nl; 10.2.e @RIVM.nl

CC: 10.2.e @rivm.nl; 10.2.e @minez.nl; 10.2.e @lisconsult.nl

Onderwerp: RE: Uitnodiging wetenschappelijke sessie ammoniakdialoog 8 juni

Beste 10.2.e

Heel fijn! Je krijgt van te voren nog een gespreksagenda toegezonden.

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @rivm.nl>

Verzonden: maandag 21 mei 2018 8:50

Aan: 10.2.e @rathenau.nl; 10.2.e @RIVM.nl

CC: 10.2.e @rivm.nl; 10.2.e @minez.nl; 10.2.e @lisconsult.nl

Onderwerp: Re: Uitnodiging wetenschappelijke sessie ammoniakdialoog 8 juni

Dag 10.2.e,

8 juni van 10tot 13 uur in Utrecht kan ik er bij zijn.

Tot dan

---Original message---

From: 10.2.e @rathenau.nl>

Sent: 18 mei 2018 11:36

To: 10.2.e @rivm.nl>

Cc: 10.2.e @rivm.nl>, "10.2.e @minez.nl>, 10.2.e @lisconsult.nl>

Subject: Uitnodiging wetenschappelijke sessie ammoniakdialoog 8 juni

Beste 10.2.e

Hierbij wil ik je graag uitnodigen voor een wetenschappelijke sessie op 8 juni die het Rathenau Instituut op verzoek van het ministerie van LNV organiseert in het kader van de ammoniakdialoog. Ik heb dit o.a. met 10.2.e en 10.2.e afgestemd (cc.). Voor vragen kun je bij mij terecht:

10.2.e @rathenau.nl 10.2.e @rathenau.nl> of 10.2.e

Graag hoor ik of je 8 juni aanwezig kunt zijn. Zie hieronder voor de volledige tekst van de uitnodiging.

Met groet,

10.2.e

Geachte heer/mevrouw,

Zoals u waarschijnlijk bekend is, is het Rathenau Instituut als onafhankelijke partij door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gevraagd enkele bijeenkomsten te organiseren als start van een dialoogtraject over het ammoniakbeleid in de landbouw. Op vrijdag 13 april heeft de eerste bijeenkomst plaatsgevonden. Naar aanleiding hiervan is besloten een aparte bijeenkomst te wijden aan de discussie over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. We willen u graag voor deze bijeenkomst uitnodigen.

De bijeenkomst vindt plaats op vrijdag 8 juni van 10 tot 13 uur, in Utrecht. Informatie over de precieze locatie volgt later. Na afloop is er een lunch.

Tijdens de bijeenkomst willen we de volgende vragen aan de orde stellen:

- Welke punten van kritiek op de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid, zoals verwoord in het rapport 'Ammoniak in Nederland' en het artikel 'A volatile discourse' (Soil Use and Management, 2017), worden door de diverse partijen gedeeld?
- Over welke punten van kritiek blijft verschil van mening bestaan, en waaruit bestaan die meningsverschillen precies?
- Wat zou er voor nodig zijn om de (overblijvende) meningsverschillen te kunnen beslechten?

U krijgt van te voren een uitgebreidere gespreksagenda toegezonden. Het doel van de bijeenkomst is na te gaan welke stappen kunnen worden gezet om uit de ontstane impasse te geraken. Voor de bijeenkomst worden 10.2.e (auteur van 'Ammoniak in Nederland' en 'A volatile discourse') en vertegenwoordigers van V-Focus, het Mesdagfonds, de WUR, het RIVM en het ministerie van LNV uitgenodigd. Tevens worden enkele deskundigen uitgenodigd die minder direct betrokken zijn bij de controverse over de onderbouwing van het ammoniakbeleid. Het Rathenau Instituut is verantwoordelijk voor de organisatie, inclusief moderatie, van de bijeenkomsten. Het Rathenau Instituut wordt hierbij ondersteund door 10.2.e (LIS Consult). Ter verdere toelichting: het Rathenau Instituut heeft in 2017 het rapport Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie uitgebracht (zie bijlage). Het rapport is geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van Economische Zaken (EZ). Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen. In de tweede helft van juni zal een derde bijeenkomst worden georganiseerd, waarin de bredere context van het ammoniakbeleid zal worden besproken.

We hopen van u te horen of u op 8 juni deel kunt nemen aan de bijeenkomst. Bij voorbaat dank!

Voor vragen kunt u terecht bij 10.2.e @rathenau.nl<mailto:10.2.e @rathenau.nl>

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Rathenau Instituut

LIS Consult

+ 10.2.e | [www.rathenau.nl]www.rathenau.nl

[logo Rath Rood CMYK + pay-off]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,

wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

RE: 2018-0650 offerteaanvraag voor aanvullende werkzaamheden organisatie startbijeenkomst ammoniakdialoog

38**10.2.e**

wo 23-5-2018 10:08

Archief

Aan: 10.2.e @rathenau.nl>;

CC: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @rathenau.nl>;

Beste heer 10.2.e ,

Dank voor uw reactie.

We ontvangen graag de offerte in de loop van deze week.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

.....
Directie Bedrijfsvoering**Ministerie van Economische Zaken en Klimaat**

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |

C-Noord, begane grond

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T 10.2.e

10.2.e @minez.nl

www.rijksoverheid.nl/ezk.....
De directie Bedrijfsvoering werkt voor EZK en LNV

Van: 10.2.e @rathenau.nl]**Verzonden:** dinsdag 22 mei 2018 17:15**Aan:** 10.2.e**CC:** 10.2.e**Onderwerp:** FW: 2018-0650 offerteaanvraag voor aanvullende werkzaamheden organisatie startbijeenkomst ammoniakdialoog

Geacht inkoopplein,

Ik heb de offerte aanvraag voor een derde ammoniakbijeenkomst vandaag ontvangen (zie bijlage). In de offerte aanvraag wordt een uiterste ontvangstdatum van 22 mei 2018 genoemd. Dat gaan we niet redden. De offerte komt in de loop van deze week jullie kant op.

Ik ga ervan uit dat dit geen probleem vormt, anders hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

39

Aanvullende offerte

Organisatie startbijeenkomst ammoniakdialoog

Kenmerk PSG-DB / 18096212

Registratienummer B733201805141154

Ordernummer 1300026304

Offertenummer 410-5056 aanvulling

Den Haag, 24 mei 2018

Rathenau Instituut

Onderzoek & Dialoog | Wetenschap, Technologie en Innovatie

Inhoudsopgave

1.	Organisatie aanvullende, derde bijeenkomst	3
2.	Activiteiten	3
3.	Team en expertise	3
4.	Begroting	4
5.	Planning	4
6.	Algemene en personele gegevens	4
7.	Overige bepalingen	5
8.	Geldigheid en acceptatie	6
	Bijlage 1: Het Rathenau Instituut	7

1. Organisatie aanvullende, derde bijeenkomst

Op verzoek van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) brengt het Rathenau Instituut hierbij een aanvullende offerte uit voor de organisatie van een derde bijeenkomst in het kader van de ammoniakdialoog. Deze aanvullende offerte bouwt voort op de eerdere offerte 'Organisatie startbijeenkomst ammoniakdialoog' d.d. 22 februari 2018, en de opdrachtbrief van het ministerie met briefkenmerk PSG-DB/18042020 d.d. 13 maart 2018.

Op 13 april 2018 heeft de eerste dialoogbijeenkomst plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst zijn de diverse opvattingen van stakeholders en deskundigen, inclusief punten van overeenstemming en meningsverschillen, in kaart gebracht. Naar aanleiding van deze bijeenkomst heeft het ministerie het Rathenau Instituut verzocht om naast de twee reeds voorziene dialoogbijeenkomsten een derde bijeenkomst te organiseren, die specifiek is gericht op de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid in de landbouw. Deze aanvullende offerte betreft deze derde bijeenkomst.

Deze derde bijeenkomst zal overigens eerder worden gehouden dan de (reeds eerder voorziene) tweede bijeenkomst. Hierdoor kunnen de resultaten van deze bijeenkomst worden ingebracht in de reeds geplande vervolgbijeenkomst.

2. Activiteiten

Uit te voeren activiteiten voor de derde bijeenkomst over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid:

1. Inhoudelijke voorbereiding bijeenkomst op basis van (beperkte) desk research, inclusief opstellen van gespreksagenda.
2. Organisatorische voorbereiding bijeenkomst: kiezen van definitieve vorm bijeenkomst, selectie en uitnodiging deelnemers, regelen van neutrale locatie.
3. Modereren van de bijeenkomst. Gezien de complexiteit en de gevoeligheid van het onderwerp wordt gewerkt met twee moderatoren.
4. Verslaglegging van bijeenkomst.
5. Analyse en rapportage van de opbrengst van bijeenkomst. De rapportage maakt deel uit van de gezamenlijke rapportage van de drie bijeenkomsten.

Over de gespreksagenda, de selectie van deelnemers en een conceptversie van de eindrapportage vindt overleg plaats met de opdrachtgever.

Voor uitvoering van de activiteiten zal het Rathenau Instituut een deel van de genoemde activiteiten laten uitvoeren door Huib de Vriend (LIS Consult).

3. Team en expertise

Het team bestaat uit de volgende personen:

- 10.2.e [REDACTED], coördinator bij het Rathenau Instituut
- 10.2.e [REDACTED], zelfstandig adviseur voor LIS Consult, en op freelance basis regelmatig werkzaam voor het Rathenau Instituut.
- **Onderzoeker** Rathenau Instituut (naam nog niet bekend).

4. Begroting

De onderstaande tabellen geven inzicht in de opbouw van de begroting per activiteit en per teamlid.

Activiteit	Mensdagen
1. Desk research en gespreksagenda	3
2. Organiseren bijeenkomst	1,5
3. Modereren bijeenkomst	2
4. Verslagleggen bijeenkomst	0,85
5. Rapportage opbrengst bijeenkomst	3,5
Totaal	10,85

Coördinator RI	7 dagen 10.1.c	10.1.c
Onderzoeker RI (verslaglegging)	0,85 dag 10.1.c	10.1.c
Onderaanbesteding LIS Consult	3 dagen 10.1.c 10.1.c	10.1.c
Totaal aantal dagen	10,85 dagen	
Totaal excl. btw		10.1.c
Totaal incl. btw		10.1.c

De begroting is gebaseerd op kosten van tijd en arbeid van de teamleden. In dit tarief zijn de reis- en onkosten binnen Nederland opgenomen. Ook de kosten voor dataverzameling, interviews of overleg met de opdrachtgever en kosten voor kantoomateriaal zijn verdisconteerd. Overige kostenposten, zoals huur van een neutrale locatie en catering, zijn niet opgenomen in het tarief. Het Rathenau Instituut is btw plichtig en zal over de opdracht 21 % btw in rekening brengen.

5. Planning

Mei 2018: desk research, gespreksagenda, organisatie bijeenkomst (activiteit 1–2).

Juni 2018: modereren, verslagleggen en rapportage wetenschappelijke bijeenkomst (activiteit 3–5).

De laatste bijeenkomst (oorspronkelijk de tweede bijeenkomst), waarin wordt toegewerkt naar een stappenplan, zal tevens in juni 2018 plaatsvinden.

Juli 2018: eindrapportage.

6. Algemene en personele gegevens

Samenstelling onderzoeksteam:

Naam	Functie binnen Rathenau Instituut
10.2.e	
Nog niet bekend	Onderzoeker

Naam, adres en functie projectleider en contactpersoon:

Naam organisatie	Rathenau Instituut
Naam contactpersoon	10.2.e
Functie contactpersoon	10.2.e
Naam plv. contactpersoon en eindverantwoordelijke inhoud	10.2.e
Adres	Anna van Saksenlaan 51
Postcode en plaats	2593 HW Den Haag
Land	Nederland
Telefoon	10.2.e
Mobiel telefoonnummer	10.2.e
Emailadres	10.2.e @rathenau.nl

Naam en adres van instelling voor personele en financiële verantwoordelijkheid:

Naam organisatie	Rathenau Instituut
Naam contactpersoon	10.2.e
Functie contactpersoon	10.2.e
Naam plv. contactpersoon en hoofd bedrijfsvoering	10.2.e
Correspondentie financiële zaken	10.2.e @rathenau.nl
Adres	Anna van Saksenlaan 51
Postcode en plaats	2593HW Den Haag
Land	Nederland
Telefoon	070-3421542
KvK inschrijving	54667089
Btw nummer	NL002958697B01
Bankdetails en rekening nummer	10.2.g

7. Overige bepalingen

Voor alle overige bepalingen verwijzen we naar de eerdere offerte van 20 februari 2018.

Op deze offerte zijn de afspraken van toepassing zoals gemaakt bij onze offerte van 20 februari 2018 met kenmerkcode 410-5056 en uw opdrachtverlening 'Organisatie startbijeenkomst ammoniakdialoog' met ordernummer 1300026304.

8. Geldigheid en acceptatie

De geldigheid van deze offerte is twee weken na dagtekening. Voor opdrachtverstrekking verzoeken wij u deze offerte getekend retour te sturen.

Door ondertekening van deze offerte aanvaardt het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de aanbieding van het Rathenau Instituut.

Namens het Rathenau Instituut:

10.2.e

10.2.e

23 mei 2018

(naam en handtekening)

(functie)

(datum)

Voor akkoord namens het ministerie van LNV:

(naam en handtekening)

(functie)

(datum)

Bijlage 1: Het Rathenau Instituut

Wat doen we en wat willen we bereiken?

Wetenschap en technologie zijn essentieel voor onze samenleving: ze brengen Nederland innovatiekracht en zijn van grote invloed op het dagelijks leven van ons allemaal. Het Rathenau Instituut onderzoekt ontwikkelingen in wetenschap en technologie, duidt de gevolgen voor maatschappij en beleid en stimuleert dialoog en debat om besluitvorming over wetenschap en technologie te ondersteunen.

Voor wie?

Dit doet het instituut voor iedereen die beslissingen moet nemen over wetenschap en technologie, zoals het parlement, regering en beleidsmakers, maar ook voor bedrijven, wetenschappelijke instellingen, maatschappelijke organisaties en burgers. Vooral daar waar nieuwe technologische ontwikkelingen vragen om nieuwe kaders of leiden tot maatschappelijke controverse, of daar waar feiten en cijfers ontbreken.

Hoe?

Het Rathenau Instituut draagt bij aan (politieke) oordeelsvorming door het gevraagd en ongevraagd informeren van betrokken stakeholders. Het instituut doet dit op basis van wetenschappelijke analyses van maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken, onderzoek naar nieuwe technologische ontwikkelingen, kansen en risico's en door het geven en analyseren van feiten en cijfers over het innovatie- en wetenschapssysteem in Nederland.

Het Rathenau Instituut stelt hoge eisen aan de kwaliteit van al haar onderzoek en activiteiten. Dit is geborgd in haar kwaliteitsplan, de gebruikte onderzoeksmethoden en haar medewerkers. Het kwaliteitsplan garandeert opdrachtgevers en belanghebbenden dat het onderzoek goed en tijdig wordt uitgevoerd. Bij het Rathenau Instituut werkt een multidisciplinair team van wetenschappers en communicatie-experts inclusief natuurkundigen, biologen, statistici, sociale wetenschappers, bestuurskundigen en filosofen. Hun doel is om een zo helder mogelijk beeld te geven van politieke en maatschappelijk relevante ontwikkelingen en het publieke debat zo goed mogelijk te voeden.

Waarin zijn we uniek?

Dit doet het Rathenau Instituut op een onafhankelijke, veelzijdige, kritische en tijdige wijze, met oog voor de maatschappelijke en/of politieke impact. Het instituut verbindt wetenschap, technologie en samenleving. Door de combinatie van feiten en cijfers, beleidsonderzoek en maatschappelijk debat weet het Rathenau Instituut relevante ontwikkelingen tijdig te adresseren bij essentiële besluitvormers.

Onafhankelijk onderzoek

Het Rathenau Instituut is inhoudelijk onafhankelijk. Het is in 1986 ingesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het ministerie financiert ook het Rathenau Instituut. Het instituut is beheersmatig ondergebracht bij de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW).

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

- I [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- I [REDACTED]
- I [REDACTED]
- I [REDACTED]
- I [REDACTED]
[REDACTED]

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 24 mei 2018 13:43
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Aanvullende offerte / Registratienummer B733201805141154 / startbijeenkomst Ammoniakdialoog

Ik in principe ook.

Groet
 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 24 mei 2018 13:36
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Aanvullende offerte / Registratienummer B733201805141154 / startbijeenkomst Ammoniakdialoog

10.2.e

Ik ben akkoord met deze offerte.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 24 mei 2018 11:42
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Aanvullende offerte / Registratienummer B733201805141154 / startbijeenkomst Ammoniakdialoog

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e

De offerte van het Rathenau Instituut i.v.m. de extra bijeenkomst is binnen.

Wat betreft de verhoogde uurtarieven (t.o.v. de offerte van januari jl.): in januari jl. zijn per abuis de tarieven 2017 gehanteerd. N.a.v. de (in mijn ogen extreme) verhoging van de uurtarieven heb ik 10.2.e gemaild, en daarna heeft hij me gebeld om e.e.a. toe te lichten (als hierboven).

Graag jullie reactie/akkoord.

Het wordt overigens niet als meerwerk op de bestaande verplichting gezien, maar als nieuwe opdracht, aldus InkooppleinB73.

Dank en groetjes,

10.2.e

Directie Agro- en Natuurkennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
 Postbus 20401 | NL-2500 EK Den Haag | T 10.2.e
 Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag.

Aanwezig: maandag t/m donderdag (woensdag bij RVO-Utrecht, Croeselaan 15).

Van: 10.2.e @rathenau.nl]
Verzonden: donderdag 24 mei 2018 11:33
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Aanvullende offerte / Registratienummer B733201805141154 / startbijeenkomst Ammoniakdialoog

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij treft u als bijlage de door **10.2.e** ondertekende offerte aan m.b.t. de “ Aanvullende offerte Organisatie Startbijeenkomst Ammoniakdialoog”.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om te bevestigen dat u deze mail met bijlage in goede orde heeft ontvangen? Bij voorbaat dank!

Met vriendelijke groet,

10.2.e | www.rathenau.nl

Anna van Saksenlaan 51 | Postbus 95366 | 2509 CJ Den Haag | Aanwezigheid: ma t/m do

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl>
Verzonden: vrijdag 25 mei 2018 12:45
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Aanvullende offerte / Registratienummer B733201805141154 / startbijeenkomst Ammoniakdialoog
Bijlagen: 1805-014 Aanvullende offerte Organisatie startbijeenkomst ammoniakdialoog.pdf

Vji

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 24 mei 2018 11:33
Aan: 10.2.e @minez.nl' 10.2.e @minez.nl>
CC: 10.2.e @rathenau.nl>; 10.2.e @minez.nl
Onderwerp: Aanvullende offerte / Registratienummer B733201805141154 / startbijeenkomst Ammoniakdialoog

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij treft u als bijlage de door 10.2.e ondertekende offerte aan m.b.t. de "Aanvullende offerte Organisatie Startbijeenkomst Ammoniakdialoog".

Zou u zo vriendelijk willen zijn om te bevestigen dat u deze mail met bijlage in goede orde heeft ontvangen? Bij voorbaat dank!

Met vriendelijke groet,

10.2.e | www.rathenau.nl
 Anna van Saksenlaan 51 | Postbus 95366 | 2509 CJ Den Haag | Aanwezigheid: ma t/m do

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl>
Verzonden: vrijdag 25 mei 2018 16:07
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: CONCEPT Gespreksagenda ammoniakdialoog 8 juni
Bijlagen: Concept gespreksagenda Wetenschappelijke onderbouwing ammoniakbeleid.docx

Beste 10.2.e en 10.2.e

Hierbij een CONCEPT gespreksagenda voor de bijeenkomst van 8 juni. De introductie kan nog wat uitgebreider, en er zal vast nog wel het een en ander aan gesleuteld en geschaafd moeten worden. We zijn benieuwd naar jullie commentaar.

Met groet, mede namens 10.2.e

10.2.e

Concept gespreksagenda over de **wetenschappelijke onderbouwing**, 8 juni 2018

Expliciet maken: focus op wetenschappelijke onderbouwing van effectiviteit van emissiebeperkende maatregelen.

Tijdens de bijeenkomst juni willen we de volgende vragen centraal stellen:

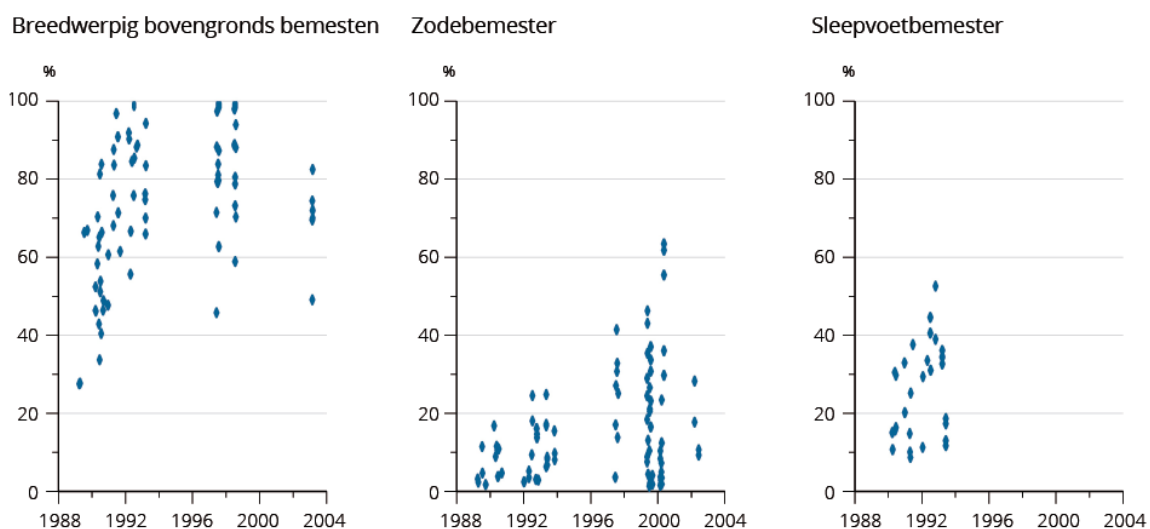
- 1) Welke punten van kritiek zoals geformuleerd in het rapport 'Ammoniak in Nederland' en het artikel 'A volatile discourse' (Soil Use and Management, 2017) worden door de diverse partijen gedeeld?
- 2) Over welke punten van kritiek blijft verschil van mening bestaan, en waaruit bestaan die meningsverschillen precies?
- 3) Wat zou er voor nodig zijn om de (overblijvende) meningsverschillen te kunnen beslechten?

Het doel van de bijeenkomst is na te gaan welke stappen kunnen worden gezet om uit de ontstane impasse te geraken. Voor de bijeenkomst zijn een van de auteurs van 'Ammoniak in Nederland' en 'A volatile discourse' en vertegenwoordigers van V-Focus, het Mesdagfonds, de WUR, het RIVM en het ministerie van LNV uitgenodigd, evenals enkele deskundigen die minder direct bij de controverse zijn betrokken.

In de tweede helft van juni zal een derde bijeenkomst worden georganiseerd, waarbij de bredere context van het ammoniakbeleid zal worden besproken.

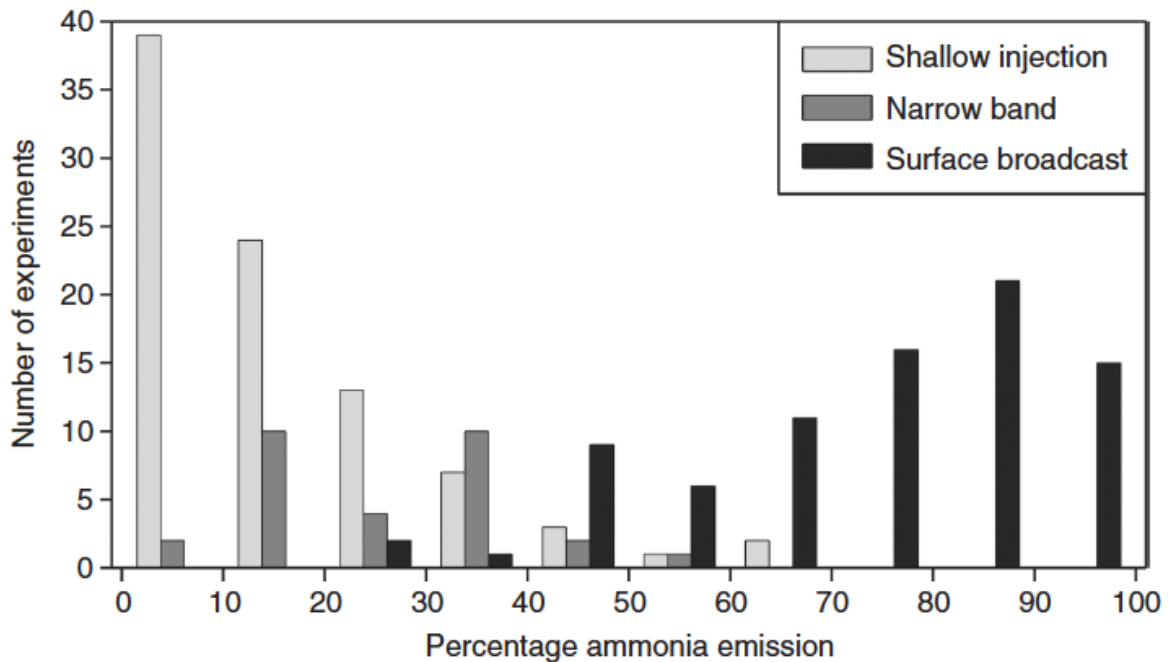
1. Emissiefactoren

- a. Er is verschil, van inzicht over de kwaliteit van de emissiefactoren die als input voor de berekening van de ammoniakbelasting worden gebruikt. Volgens Hanekamp et.al. (2017) is de bandbreedte van de meetresultaten waarop de emissiefactoren zijn gebaseerd dermate groot, dat je overlap ziet tussen de verschillende aanwendingsmethoden (Ammoniak in Nederland).

Figuur 4. De resultaten van de experimenten met diverse mesttoedieningstechnieken op grasland in de periode 1989-2003.

Door paargewijze vergelijking van 37 experimenten laten Goedhart en Huijsmans zien dat er wel sprake is van een duidelijk verschil (Goedhart & Huijsmans, 2017)

Ammoniakemissie percentages voor 3 verspreidingstechnieken in 199 experimenten in Nederland (Goedhart & Huijsmans, 2017)

- b. Onzekerheden in de meetresultaten zijn in het verleden in onvoldoende mate gerapporteerd. Hierover bestaat overeenstemming;
- c. Overschatting: Op grond van de bevindingen uit een internationale workshop over ammoniakmetingen in 2015 (IWAM) kan worden geconcludeerd dat de effecten van luchtturbulentie en verticaal luchttransport onvoldoende zijn meegenomen in de berekeningen. Hierdoor is er sprake van een overschatting van 5-10% i.v.m. luchtturbulentie, en van 1-2% i.v.m.a. verticaal luchttransport. De experts die deelnamen aan de workshop pleiten voor meer onderzoek. Wat is er in de afgelopen 2-3 jaar gedaan met de bevindingen uit deze workshop? En wat te doen met het vermoeden van overschatting zolang dat onderzoek niet is uitgevoerd?
- d. Nieuwe meetdata nodig?: Zijn er nieuwe meetdata -op basis van verbeterde meettechnieken- nodig om het vertrouwen in de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid te herstellen?

2. Model: onzekerheden en overschatting

- a. De presentatie van onzekerheden: Er zitten altijd onvermijdelijke onzekerheden in modellen. Zo zijn er ook onzekerheden in het model dat wordt gebruikt voor de berekening van de totale ammoniakbelasting. Daarom kun je de uitkomsten van zo'n model niet presenteren alsof er sprake is van een grote mate van precisie, maar moet je de onzekerheden daarbij uitdrukkelijk vermelden;
- b. Reductie van onzekerheden: Het uitvoeren van grote aantallen metingen zou kunnen bijdragen aan reductie van onzekerheden, maar is vanwege de hoge kosten geen optie. Is het

mogelijk is de onzekerheden die door het model worden gegenereerd te reduceren. Zo ja, op welke wijze?

3. Trends en meetpunten

- a. Er is verschil van inzicht over de trends die worden afgeleid uit de gemeten ammoniakconcentraties. Bereken je trends op basis van gemiddelden of de mediaan?
- Moet je corrigeren voor uitschieters bij meetpunten die aantoonbaar worden veroorzaakt door een te dichtbij gelegen bron (bijvoorbeeld het pluimveebedrijf bij meetstation Vredepeel)? In samenhang met het bovenstaande punt: Hoe groot is de invloed van zo'n bron op de berekende ammoniakemissie?
 - Welke tijdsintervallen moet je hanteren?

- b. Onduidelijkheid over de bepaling van trends en de daarvoor gebruikte meetlocaties:

In de presentatie van het rapport 'Ammoniak in Nederland: Een noordoostelijke spelbreker' ligt de nadruk op de metingen op meetstation Vredepeel als één van de 6 LML meetpunten. Zij stellen dat er sprake is van een overschatting van de ammoniakconcentraties van 20-30%. Dit roept de vraag op of de trend in ammoniakemissie wel is gestoeld op representatieve metingen.

In haar reactie op dit rapport schrijft het RIVM: *"In de trend van de ammoniakconcentratie over Nederland worden de metingen van Vredepeel wel meegenomen. Daarin is Vredepeel echter slechts één van de 35 meetlocaties. Daarnaast wordt in de trendanalyse rekening gehouden met het concentratieniveau op de meetlocaties (er vindt normering plaats op de gemiddelde concentratie). Het effect van een individueel station op de landelijke trend in de ammoniakconcentratie in Nederland is daardoor zeer beperkt."*

Vanaf 1993 worden ammoniakconcentraties gemeten in het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) op 8 en vanaf 2014 op 6 meetlocaties met verschillend landgebruik. Om specifiek bij natuurgebieden de ammoniakconcentratie te monitoren heeft het RIVM in 2005 het Meetnet Ammoniak in Natuurgebieden (MAN) opgezet. Vanaf 2014 bestaat het MAN uit 236 meetlocaties verspreid over 60 natuurgebieden (vooral Natura 2000-gebieden). De LML-metingen dienen onder andere als validatie van de modelberekeningen en als kalibratie voor de ammoniakmetingen uit het MAN. **Het RIVM gebruikt de LML-metingen ook om het verloop in de ammoniakconcentratie te volgen in de tijd en op basis daarvan conclusies te trekken over het ammoniakbeleid om de emissies te reduceren.**

Hoe zit het nu in elkaar?

- c. PAS rapportage an MAN metingen: Tegenstrijdige trends

In de PAS rapportage 2017 concludeert het RIVM dat er sprake is van een dalende trend. Dat lijkt niet te stroken met de stijgende trend van de gemeten ammoniakconcentraties in het MAN netwerk, in de Natura2000 gebieden. Wat is hiervoor de verklaring (bijvoorbeeld minder effectieve combi-luchtwassers, atmosferische verklaringen) en wat is daarvan de beleidsmatige betekenis?

4. Wetenschap en beleid

- a. Hoe ga je om met voortschrijdend inzicht en de daaruit voortvloeiende onzekerheden m.b.t. de maatregelen die veehouders moeten nemen?

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Rathenau Instituut

10.2.e

Anna van Saksenlaan 51
2593 HW Den Haag

Directie Bedrijfsvoering

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

10.2.e

10.2.e

10.2.e@minez.nl

Ons kenmerk

PSG-DB / 18106649

Uw kenmerk

Bijlage(n)

- 28 MEI 2018 -

Datum

Betreft

Opdrachtverlening Organisatie van een derde bijeenkomst in
het kader van de ammoniakdialoog, ordernummer
1300026783.

Geachte heer 10.2.e

Hierbij verleen ik aan Rathenau Instituut, hierna te noemen opdrachtnemer, opdracht tot het organiseren van een derde bijeenkomst in het kader van de ammoniakdialoog, op basis van de offerteaanvraag van opdrachtgever d.d. 17 mei 2018, kenmerk PSG-DB / 18096212 en de door opdrachtnemer uitgebrachte offerte d.d. 24 mei 2018, kenmerk 410-5056, welke opdracht opdrachtnemer bij deze aanvaardt, een en ander voor zover daarvan niet in deze opdrachtbrief wordt afgeweken.

Deze opdracht vangt aan op de datum van verzending van deze opdrachtbrief. De in het kader van deze overeenkomst uit te voeren werkzaamheden dienen uiterlijk op 31 juli 2018 te zijn afgerond.

De eindfactuur dient u vóór 31 oktober 2018 in te sturen.

De navolgende documenten maken deel uit van deze overeenkomst, die is opgemaakt in de vorm van een opdrachtbrief. Voor zover de documenten met elkaar in tegenspraak zijn, prevaleert het eerder genoemde document boven het later genoemde:

1. deze opdrachtbrief;
2. de ARVODI-2016;
3. de offerteaanvraag d.d. 17 mei 2018, kenmerk PSG-DB / 18096212;
4. de offerte d.d. 24 mei 2018, kenmerk 410-5056.

De vergoeding vindt plaats op basis van nacalculatie tot een bedrag van maximaal

10.1.c

op uw IBAN

10.2.g

Dit bedrag zal door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat worden betaald na ontvangst van uw factuur

Opdrachtnemer staat ervoor in dat de opdracht wordt voltooid zonder dat dit bedrag wordt overschreden. Opdrachtnemer declareert nadat de opdrachtgever het eindrapport heeft ontvangen op basis van de werkelijk gemaakte kosten, waaronder werkelijke en noodzakelijke tijdsbesteding tegen het overeengekomen

uurtarief zoals vermeld in de offerte exclusief BTW en inclusief (eventuele) reis- en verblijfkosten, interne en externe kosten. De declaratie dient vergezeld te gaan van een urenspecificatie met een omschrijving van de verrichte werkzaamheden en een specificatie van de gemaakte kosten conform deze overeenkomst.

Op deze opdracht zijn de "Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten" (ARVODI-2016) van toepassing. De ARVODI-2016 kunnen via <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-51478.html> worden geraadpleegd. In afwijking van de ARVODI-2016 is artikel 19 niet van toepassing.

Met betrekking tot meerwerk en vertraging in de uitvoering wijs ik u op de artikelen 16, derde lid, en 20, eerste lid van de ARVODI-2016. Meerwerk wordt alleen vergoed als u voor aanvang van mij een schriftelijke opdracht daartoe heeft gekregen. Indien de voortgang van de werkzaamheden vertraging dreigt te ondervinden, dient u dit onmiddellijk aan mij te berichten.

Eventueel door u of door uw brancheorganisatie gehanteerde algemene of bijzondere voorwaarden zijn uitdrukkelijk niet van toepassing op deze opdracht.

Indien een rapport onderdeel uitmaakt van de opdracht, staat het de opdrachtgever vrij om in het kader van de democratische verantwoording, in voorkomend geval onder vertrouwelijkheid, alle informatie hieromtrent te verschaffen aan een of beide kamers der Staten-Generaal. In het kader van actieve openbaarmaking zullen alle onderzoeksrapporten die tot stand zijn gekomen op basis van de ARVODI 2016 in beginsel in aanmerking komen voor actieve openbaarmaking, tenzij de uitzonderingsgronden van de Wob zich tegen openbaarmaking verzetten.

Uw contactpersoon voor deze opdracht is mevrouw 10.2.e (10.2.e@minez.nl). De contactpersoon die deze opdracht behandelt vertegenwoordigt mij voor alle zaken, welke de uitvoering betreffen.

U wordt verzocht om bij alle correspondentie over deze opdracht te verwijzen naar het in "Betreft" vermelde ordernummer.

Opdrachtnemer dient de facturen elektronisch te zenden naar:
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat - Kerndepartement
Overheidsidentificatienummer (OIN): 00000001003214369000
t.a.v. Financiële Diensten en Administratie,
Klantdirectie A&N, directie Agro- en Natuurkennis ,
contactpersoon: mevrouw 10.2.e

Directie Bedrijfsvoering

Ons kenmerk
PSG-DB / 18106649

Facturen dienen via een van onderstaande manieren te worden verzonden:

- Factuurportaal van de Rijksoverheid
- Koppeling met Digipoort
- E-factureren vanuit uw (boekhoud)softwarepakket via Simplerinvoicing
- E-factureren via een dienstverlener

Indien u via het leveranciersportaal een e-factuur aanmaakt dient u in het veld "Referentie of ordernummer" alleen het ordernummer **1300026783** op te nemen. Het meesturen van meer informatie in het veld "Referentie of ordernummer" kan leiden tot problemen in het automatisch accepteren en verwerken van de factuur.

Voor meer informatie: zie de brochure "e-factureren", te raadplegen via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/digitale-overheid/documenten/brochures/2016/12/20/e-factureren-aan-rijksoverheid>

Indien de factuur niet aan bovenvermelde eisen voldoet of niet via de vermelde wijze wordt verzonden, kan dit ertoe leiden dat de factuur niet in behandeling wordt genomen of dat de betalingstermijn wordt verlengd.

Met vragen over e-factureren kan opdrachtnemer zich wenden tot **10.2.e**@minbzk.nl.

Indien u deze opdracht niet aanvaardt, verzoek ik u dit binnen 2 weken schriftelijk bekend te maken. U kunt dit zenden naar: **10.2.e**@minez.nl.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze en in opdracht van: **10.2.e**

10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 30 mei 2018 15:13
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Eens met 10.2.e

Bovendien is het niet zo dat we blind varen op WUR en RIVM, we hebben tenslotte niet voor niets een aantal externe en internationale reviews laten opstellen door deskundigen. Onderzoeksresultaten die voortkomen uit aanbevelingen uit die reviews worden ook gebruikt om verbeteringen door te voeren in modellen etc.

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 30 mei 2018 13:56
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Punt 1 lijkt mij zondermeer akkoord. Is wetenschappelijk. Ik weet alleen niet wat probleem is.

Punt 2 lijkt meer te gaan over vaste opdrachtverlening van LNV aan WR en RIVM dan over wetenschappelijke onderbouwing. Eigenlijk past dit dus niet. Leent zich ook niet zozeer voor een discussie. Ik ben echter wel bereid dit uit te leggen op 8 juni.

10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl]
Verzonden: woensdag 30 mei 2018 13:40
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Ha 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e

zie hieronder voor de reactie van 10.2.e. Ik stel voor om beide punten te verwerken in de agenda. Ze mogen het punt van de onafhankelijkheid wel nader uitleggen. Maar we moeten waken dat ze niet op de persoon gaan spelen.

Kunnen jullie daarmee instemmen?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Van: 10.2.e @agrimedia.nl>
Verzonden: woensdag 30 mei 2018 7:10
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @ucr.nl; 10.2.e
Onderwerp: Re: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Beste 10.2.e

Dat we de agendapunten 1 en 4 ook hebben opgevoerd, is niet om hierin een afweging te maken. Maar om te benadrukken dat het werk van enkele ammoniakwetenschappers zeer grote consequenties heeft voor de praktijk. Hun werk (het beleid bouwt daar op) is een grote bepalende factor voor bedrijven: het vraagt hoge investeringen (tonnen aan euro's per bedrijf), het bepaalt in belangrijke mate de bedrijfsontwikkelingen en het voortbestaan van bedrijven. Dat maakt het voor het ammoniakvraagstuk extra urgent dat de modellen waarop het beleid gebaseerd is, kloppen.

Ik snap je overweging om 1 en 4 niet als zodanig op de agenda te zetten. Wellicht is het beter om die te vervangen door:

1. De validatie van het Aeriusmodel middels metingen.
2. Onafhankelijke wetenschappelijke toetsingen bij hiaten&ammoniakgaten. (Ik constateer keer op keer dat LNV wetenschappers de opdracht geeft om hun eigen werk te toetsen).

Zou dat nog kunnen?

Groet, 10.2.e

Op 29 mei 2018 om 11:07 schreef 10.2.e @rathenau.nl>:

Beste 10.2.e en 10.2.e

Ik wil jullie hierbij laten weten wat we van de door jullie ingebrachte agendapunten overnemen voor de bijeenkomst op 8 juni.

Om te beginnen wil ik jullie eraan herinneren dat we op jullie verzoek een aparte bijeenkomst organiseren waarin het uitsluitend gaat om de wetenschappelijke discussie over de onderbouwing van de beleidsmaatregelen om de ammoniakemissie terug te dringen. Deze focus willen we vasthouden in de voorbereiding van en tijdens de bijeenkomst.

Agendapunten 2 (over de locatie van meetstations) en 3 (over de bemestingsdata) passen uitstekend in deze opzet, en zullen we in de gespreksagenda verwerken.

De overige twee agendapunten vallen in onze ogen buiten de agenda van de bijeenkomst. De maatschappelijke of politieke aanvaarbaarheid van eventuele risico's die voortvloeien uit de ammoniakmaatregelen (agendapunt 1) horen in onze ogen niet thuis in een discussie over de effectiviteit van de beleidsmaatregelen. Bij mijn weten is dit punt ook nog niet eerder aan de orde gesteld. Agendapunt 4, over koppeling van het ammoniakbeleid aan andere vraagstukken zoals bodemkwaliteit, is zeker relevant voor de discussie over het ammoniakbeleid, maar maakt evenmin deel uit van de wetenschappelijke discussie over de effectiviteit van de emissiebeperkende maatregelen. De mogelijkheden van een meer integraal beleid staan wel op de agenda voor onze vervolgbijeenkomst op 18 juni. Dus als jullie het gesprek daarover willen aangaan, zijn jullie van harte welkom om de bijeenkomst van 18 juni bij te wonen.

Ik hoop jullie hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. En ik hoor graag of jullie op 18 juni aanwezig willen zijn bij de vervolgbijeenkomst. Deze vindt van 13:30 tot 17 uur (met aansluitend een borrel) plaats in Utrecht.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Rathenau Instituut

Onderzoek & dialoog | Wetenschap, technologie en innovatie

Van: 10.2.e @rathenau.nl>
Verzonden: donderdag 31 mei 2018 13:59
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

vji

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 31 mei 2018 1:58
Aan: 10.2.e @agrimedia.nl>
CC: 10.2.e @ucr.nl; 10.2.e @lisconsult.nl>; 10.2.e @icloud.com>
Onderwerp: RE: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Beste 10.2.e

We zijn ons meer dan bewust van de gevolgen van de beleidsmaatregelen voor de veehouderijpraktijk. Dat vormt immers de context van o.a. het wetenschappelijk dispuut.

Wat jullie nieuwe agendapunten betreft: we staan daar zeker niet onwelwillend tegenover, maar zouden graag wat meer toelichting op beide punten krijgen. Dan kunnen we de punten ook beter inpassen in de gespreksagenda.

Ik hoop dat jullie kans zien om daar vandaag of (uiterlijk) morgen op te reageren.

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @agrimedia.nl>
Verzonden: woensdag 30 mei 2018 7:10
Aan: 10.2.e @rathenau.nl>
CC: 10.2.e @ucr.nl; 10.2.e @lisconsult.nl>; 10.2.e @icloud.com>
Onderwerp: Re: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Beste 10.2.e

Dat we de agendapunten 1 en 4 ook hebben opgevoerd, is niet om hierin een afweging te maken. Maar om te benadrukken dat het werk van enkele ammoniakwetenschappers zeer grote consequenties heeft voor de praktijk. Hun werk (het beleid bouwt daar op) is een grote bepalende factor voor bedrijven: het vraagt hoge investeringen (tonnen aan euro's per bedrijf), het bepaalt in belangrijke mate de bedrijfsontwikkelingen en het voortbestaan van bedrijven. Dat maakt het voor het ammoniakvraagstuk extra urgent dat de modellen waarop het beleid gebaseerd is, kloppen.

Ik snap je overweging om 1 en 4 niet als zodanig op de agenda te zetten. Wellicht is het beter om die te vervangen door:

1. De validatie van het Aeriusmodel middels metingen.
2. Onafhankelijke wetenschappelijke toetsingen bij hiaten&ammoniakgaten. (Ik constateer keer op keer dat LNV wetenschappers de opdracht geeft om hun eigen werk te toetsen).

Zou dat nog kunnen?

Groet, 10.2.e

Op 29 mei 2018 om 11:07 schreef **10.2.e** @rathenau.nl>:

Beste **10.2.e** en **10.2.e**

Ik wil jullie hierbij laten weten wat we van de door jullie ingebrachte agendapunten overnemen voor de bijeenkomst op 8 juni.

Om te beginnen wil ik jullie eraan herinneren dat we op jullie verzoek een aparte bijeenkomst organiseren waarin het uitsluitend gaat om de wetenschappelijke discussie over de onderbouwing van de beleidsmaatregelen om de ammoniakemissie terug te dringen. Deze focus willen we vasthouden in de voorbereiding van en tijdens de bijeenkomst.

Agendapunten 2 (over de locatie van meetstations) en 3 (over de bemestingsdata) passen uitstekend in deze opzet, en zullen we in de gespreksagenda verwerken.

De overige twee agendapunten vallen in onze ogen buiten de agenda van de bijeenkomst. De maatschappelijke of politieke aanvaardbaarheid van eventuele risico's die voortvloeien uit de ammoniakmaatregelen (agendapunt 1) horen in onze ogen niet thuis in een discussie over de effectiviteit van de beleidsmaatregelen. Bij mijn weten is dit punt ook nog niet eerder aan de orde gesteld. Agendapunt 4, over koppeling van het ammoniakbeleid aan andere vraagstukken zoals bodemkwaliteit, is zeker relevant voor de discussie over het ammoniakbeleid, maar maakt evenmin deel uit van de wetenschappelijke discussie over de effectiviteit van de emissiebeperkende maatregelen. De mogelijkheden van een meer integraal beleid staan wel op de agenda voor onze vervolgbijeenkomst op 18 juni. Dus als jullie het gesprek daarover willen aangaan, zijn jullie van harte welkom om de bijeenkomst van 18 juni bij te wonen.

Ik hoop jullie hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. En ik hoor graag of jullie op 18 juni aanwezig willen zijn bij de vervolgbijeenkomst. Deze vindt van 13:30 tot 17 uur (met aansluitend een borrel) plaats in Utrecht.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ **10.2.e** | www.rathenau.nl

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 1 juni 2018 15:28
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Zie reactie onderstaand
 Groot,
 10.2.e

Van: 10.2.e @xs4all.nl]
Verzonden: vrijdag 1 juni 2018 9:56
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Hoi 10.2.e

Punt 1 lijkt me helder. Om dit goed bespreekbaar te maken stel ik voor om onderliggende vragen mee te nemen (als moderator in gedachten te houden). Onderliggende vragen zijn eigenlijk:

- a. In hoeverre en op welke wijze wordt het Acrius model gevalideerd. **De rekenkern onder AERIUS is OPS. OPS wordt gevalideerd met behulp van LML en MAN – meetpunten. RIVM moet maar even toelichten hoe dat precies in zijn werk gaat indien nodig**
- B. Wordt het Acrius model gebruikt om te bepalen hoeveel ammoniak neerslaat in natuurgebieden of om de trend te bepalen? (Ik dacht het laatste) **AERIUS wordt voor beide gebruikt A. Calculator berekend het depositie effect van een project en met A. Monitor zijn toekomstige ontwikkelingen en beleidsscenario's door te rekenen. Trends in depositie en emissie worden door RIVM met OPS berekend.**
- C. Kun je uit (trends in) ammoniakconcentraties iets zeggen over (trends in) ammoniakdepositie? **Met trends in concentraties kan iets gezegd worden over trends in droge depositie. Natte depositie wordt ook gemeten en geeft icm drogdepositie de totale depositie. Deze waarden op jaarbasis kunnen omgerekend worden naar trends. Trends en afzonderlijke jaarwaarden kunnen flink van elkaar verschillen omdat de jaar waarden genormaliseerd worden naar waarden waar bijvoorbeeld meteorologische invloeden zijn uitgeschakeld.**

Punt twee lijkt me ook helder, maar ademt naar mij idee teveel de suggestie van opzettelijke manipulatie uit en communicatief niet zo handig. Wellicht helpt het om de onderliggende gedachte op tafel te leggen en de details die in de bijlage staan even te parkeren. Er is een onderliggende gedachte, namelijk:

- a. RIVM en WUR hebben 'last' van een soort tunnelvisie
- b. Er zijn andere gerenommeerde onderzoeksinstituten die hier wetenschappelijke waarde aan kunnen toevoegen.

Ik heb de reactie van 10.2.e uit bijlage twee niet gezien, welk stuk is dat? Maar het lijkt me dat deze twee punten de 8^e besproken kunnen worden. Wel oppassen dat we niet in een welles/nietes reflex schieten

Hartelijke groet,

10.2.e
 Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 31 mei 2018 om 21:27 heeft 10.2.e @rathenau.nl> het volgende geschreven:

Ha 10.2.e

zie hieronder de reactie van 10.2.e. Ik kijk er zelf morgen naar.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Van: 10.2.e @agrimedia.nl>

Verzonden: donderdag 31 mei 2018 20:47

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e @ucr.nl; 10.2.e

Onderwerp: Re: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Beste 10.2.e

10.2.e heeft vakantie, mocht hij nog opmerkingen of aanvullingen hebben op mijn toelichting, dan laat hij het je vast weten.

Bij punt 1.

Het Acriusmodel wordt gebruikt voor de vergunningverlening binnen de PAS. Het model berekent de deposities van stikstof op natuurgebieden en bepaalt binnen het beleid de ontwikkelruimte die bedrijven hebben. Het is dus een heel belangrijk model. Je mag verwachten dat Acrius gevalideerd is en wordt middels metingen, van in dit geval de depositie. (En dus niet middels concentratiemetingen in de lucht, gekoppeld aan een rekenmodel met aannames over de mate waarin die ammoniak zou neerslaan op de natuur).

Bij punt 2. Zie bijlage.

Groet, 10.2.e

Op 31 mei 2018 om 13:58 schreef 10.2.e @rathenau.nl>:

Beste 10.2.e

We zijn ons meer dan bewust van de gevolgen van de beleidsmaatregelen voor de veehouderijpraktijk. Dat vormt immers de context van o.a. het wetenschappelijk dispuut.

Wat jullie nieuwe agendapunten betreft: we staan daar zeker niet onwelwillend tegenover, maar zouden graag wat meer toelichting op beide punten krijgen. Dan kunnen we de punten ook beter inpassen in de gespreksagenda.

Ik hoop dat jullie kans zien om daar vandaag of (uiterlijk) morgen op te reageren.

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @agrimedia.nl>

Verzonden: woensdag 30 mei 2018 7:10

Aan: 10.2.e @rathenau.nl>

cc 10.2.e @ucr.nl; 10.2.e @lisconsult.nl>; 10.2.e @icloud.com>

Onderwerp: Re: Agendapunten ammoniakbijeenkomst 8 juni

Beste 10.2.e

Dat we de agendapunten 1 en 4 ook hebben opgevoerd, is niet om hierin een afweging te maken. Maar om te benadrukken dat het werk van enkele ammoniakwetenschappers zeer grote consequenties heeft voor de praktijk. Hun werk (het beleid bouwt daar op) is een grote bepalende factor voor bedrijven: het vraagt hoge investeringen (tonnen aan euro's per bedrijf), het bepaalt in belangrijke mate de bedrijfsontwikkelingen en het voortbestaan van bedrijven. Dat maakt het voor het ammoniakvraagstuk extra urgent dat de modellen waarop het beleid gebaseerd is, kloppen.

Ik snap je overweging om 1 en 4 niet als zodanig op de agenda te zetten. Wellicht is het beter om die te vervangen door:

1. De validatie van het Aeriusmodel middels metingen.
2. Onafhankelijke wetenschappelijke toetsingen bij hiaten&ammoniakgaten. (Ik constateer keer op keer dat LNV wetenschappers de opdracht geeft om hun eigen werk te toetsen).

Zou dat nog kunnen?

Groet, 10.2.e

Op 29 mei 2018 om 11:07 schreef 10.2.e @rathenau.nl>:

Beste 10.2.e en 10.2.e

Ik wil jullie hierbij laten weten wat we van de door jullie ingebrachte agendapunten overnemen voor de bijeenkomst op 8 juni.

Om te beginnen wil ik jullie eraan herinneren dat we op jullie verzoek een aparte bijeenkomst organiseren waarin het uitsluitend gaat om de wetenschappelijke discussie over de onderbouwing van de beleidsmaatregelen om de ammoniakemissie terug te dringen. Deze focus willen we vasthouden in de voorbereiding van en tijdens de bijeenkomst.

Agendapunten 2 (over de locatie van meetstations) en 3 (over de bemestingsdata) passen uitstekend in deze opzet, en zullen we in de gespreksagenda verwerken.

De overige twee agendapunten vallen in onze ogen buiten de agenda van de bijeenkomst. De maatschappelijke of politieke aanvaardbaarheid van eventuele risico's die voortvloeien uit de ammoniakmaatregelen (agendapunt 1) horen in onze ogen niet thuis in een discussie over de

effectiviteit van de beleidsmaatregelen. Bij mijn weten is dit punt ook nog niet eerder aan de orde gesteld. Agendapunt 4, over koppeling van het ammoniakbeleid aan andere vraagstukken zoals bodemkwaliteit, is zeker relevant voor de discussie over het ammoniakbeleid, maar maakt evenmin deel uit van de wetenschappelijke discussie over de effectiviteit van de emissiebeperkende maatregelen. De mogelijkheden van een meer integraal beleid staan wel op de agenda voor onze vervolgbijeenkomst op 18 juni. Dus als jullie het gesprek daarover willen aangaan, zijn jullie van harte welkom om de bijeenkomst van 18 juni bij te wonen.

Ik hoop jullie hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. En ik hoor graag of jullie op 18 juni aanwezig willen zijn bij de vervolgbijeenkomst. Deze vindt van 13:30 tot 17 uur (met aansluitend een borrel) plaats in Utrecht.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

<RIVM en WUR toetsen hun eigen werk.docx>

10.2.e

Van: 10.2.e @lisconsult.nl>
Verzonden: donderdag 7 juni 2018 09:36
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: communicatie ammoniakdialoog
Bijlagen: PastedGraphic-1.tiff

Beste mensen,

Vanuit het Rathenau Instituut zou ik me richting pers toch meer op de vlakte houden wat betreft de gedegenheid van de wetenschappelijke onderbouwing. Ik vind het in elk geval nog steeds lastig om daar een oordeel over uit te spreken, en dat was/is ook niet de taak van / het verzoek geweest aan het Rathenau. Wij zijn gevraagd een proces gericht op herstel van vertrouwen in gang te zetten.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 LIS Consult
 Hogesteeg 9
 3972 JS Driebergen
 tel. 10.2.e
 10.2.e @lisconsult.nl
 www.lisconsult.nl

LIS CONSULT
 Life sciences, Innovation and Society

Op 7 jun. 2018, om 09:27 heeft 10.2.e @rathenau.nl> het volgende geschreven:

Vraag het na bij 10.2.e

Maar er komt geen openbaar verslag waarin individuele personen staan. Er komt een rapport.

Vriendelijke groet,

10.2.e

Den Haag

Onderzoek en dialoog
 Over wetenschap en technologie

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 7 jun. 2018 om 09:23 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

10.2.e

Goed punt, maar dat maakt de bijeenkomst wel erg groot.
 Risico dat de verschilpunten hierdoor juist worden uitvergroot.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 7 juni 2018 9:19
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e

Onderwerp: Re: communicatie ammoniakdialoog

Wordt er een verslag gemaakt dat openbaar is, anders daar een verwijzing naar opnemen of eventueel een persbericht maken van de bijeenkomst en daar naar verwijzen

Groet 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 7 jun. 2018 om 09:10 heeft 10.2.e
@minez.nl> het volgende geschreven:

Morgen is de bijeenkomst met de kritische wetenschappers over ammoniak. Het zou kunnen dat zij tijdens of erna persberichten of tweets gaan verspreiden. Aangezien de Boerderij deze in de regel meteen oppikt heb ik met Directie Communicatie overlegd wat te doen.

Zij adviseren dit gewoon af te wachten, maar wel een woordvoerderslijn klaar te hebben liggen.

Hierbij een voorzet voor de woordvoerderslijn:

- Op vrijdag 8 juni is er een bijeenkomst over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid
- Deze bijeenkomst maakt deel uit van een verkenning van de mogelijkheden om tot een dialoog te komen
- Het Rathenau Instituut organiseert hiervoor een aantal bijeenkomsten. De bedoeling van deze bijeenkomst is een puur wetenschappelijke discussie over de kritiekpunten die een groep van critici hebben op de wetenschappelijke onderbouwing
- Het bericht waar dit overgaat is afkomstig van de groep van critici en is niet de conclusie van de bijeenkomst.
- Goed dat er binnen de wetenschap kritisch wordt gekeken naar de wetenschappelijk onderbouwing. Het is belangrijk dat het beleid een goede wetenschappelijke basis heeft. Dit blijkt bij ammoniak nog steeds het geval te zijn.

Kan ik deze zo versturen naar de woordvoerders van LNV en Rathenau?

10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl]
Verzonden: dinsdag 5 juni 2018 18:20
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e

Onderwerp: Re: communicatie ammoniakdialoog

Dank voor de update
Eens met advies
Goed als woordvoerders klaar staan inderdaad

Vriendelijke groet,

10.2.e

[Redacted]
[Redacted]

Den Haag

Onderzoek en dialoog
Over wetenschap en technologie

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 5 jun. 2018 om 11:55 heeft 10.2.e
[Redacted] @rathenau.nl> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e en 10.2.e ,

Ik heb even overlegd met ons hoofd communicatie
10.2.e (cc.). Jullie kunnen met hem
contact opnemen.

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
[Redacted] @minez.nl>
Verzonden: dinsdag 5 juni 2018 9:11
Aan: 10.2.e @rathenau.nl;
10.2.e
[Redacted] @minez.nl>
CC: 10.2.e @lisconsult.nl>
Onderwerp: RE: Nogmaals: gespreksagenda 8 juni

10.2.e

Ik noemde communicatie omdat ik vermoed dat
10.2.e meteen druk gaat twitteren en
ik ook niet weet wat 10.2.e gaat doen.
Ik heb dat bij ons aan Directie Communicatie
voorgelegd.
Zij geven het advies om lekker te laten twitteren.
Proberen te voorkomen werkt averechts.
Wel verstandig om een woordvoerderslijn klaar te
hebben mocht het tot vragen leiden. Kunnen jullie
daar voor zorgen?

10.2.e

Van: 10.2.e
[Redacted] @rathenau.nl]
Verzonden: maandag 4 juni 2018 16:50
Aan: 10.2.e
[Redacted]
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Nogmaals: gespreksagenda 8 juni

Beste 10.2.e

Dank. 10.2.e had hetzelfde commentaar. Is verwerkt.

Je noemde in een eerdere mail dat we de communicatie rond 8 juni nog moeten afstemmen. Heb je daar al verdere gedachten over?

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
@minez.nl>
Verzonden: maandag 4 juni 2018 4:09
Aan: 10.2.e @rathenau.nl>;
10.2.e
@minez.nl>
CC: 10.2.e @lisconsult.nl>
Onderwerp: RE: Nogmaals: gespreksagenda 8 juni

10.2.e

Excuses voor de late reactie.

Ik vind het een mooie gespreksagenda. Ik kan me er vrijwel helemaal in vinden. Toch één puntje. Volgens mij kun je 2b beter weglaten. De meetpunten hebben geen relatie met de schatting van de ammoniakemissie in NEMA. NEMA is een spreadsheet waarin activiteiten worden vermenigvuldigd met de emissiefactor. De kunst in dit model is om de verschillen in bepaalde activiteiten goed te onderscheiden en de omvang daarvan te bepalen. Bijvoorbeeld welk soort van emissiearme mestaanwending onderscheiden we en hoeveel en waar worden die toegepast en welke emissiefactor hoort daar bij. Dat vraagt om een mix van wetenschappelijke en praktijkkennis.

Naast het meten van trends in de luchtconcentratie wordt het meetnet ook gebruikt om het verspreidingsmodel te valideren. Het verspreidingsmodel wordt gebruikt om op basis van berekende emissies de deposities te berekenen.

Met het meetnet kunnen onzekerheden in het verspreidingsmodel dus worden verbeterd, maar niet de onzekerheden in NEMA. Dit lijkt nu wat door elkaar te lopen.

10.2.e

Van: 10.2.e
@rathenau.nl]
Verzonden: maandag 4 juni 2018 13:52
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Nogmaals: gespreksagenda 8 juni
Urgentie: Hoog

Beste 10.2.e en 10.2.e

Hierbij een licht aangepaste versie, met enkele correcties en aanvullingen van 10.2.e erin verwerkt. Lukt het jullie om er nog een blik op te werpen?

Rond 16 uur wil ik de gespreksagenda en overige info naar de deelnemers van de bijeenkomst van 8 juni versturen.

Met groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: vrijdag 1 juni 2018 6:38

Aan: 10.2.e @xs4all.nl>; 10.2.e @minez.nl>;

10.2.e @minez.nl>

Onderwerp: gespreksagenda 8 juni

Ha 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e,

zie bijlage voor de gespreksagenda. Kunnen jullie er (uiterlijk) maandagochtend een kritische blik op werpen? Ik wil haar maandagmiddag versturen

10.2.e: ik heb nog een vraag onderaan p. 5, over een bron.

Goed weekend.

10.2.e

10.2.e | www.rathenau.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor

schade, van welke aard
ook, die verband houdt met risico's verbonden
aan het elektronisch
verzenden van berichten.

This message may contain information that is
not intended for you. If you
are not the addressee or if this message was sent
to you by mistake, you
are requested to inform the sender and delete the
message.

The State accepts no liability for damage of any
kind resulting from the
risks inherent in the electronic transmission of
messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor
u is bestemd. Indien u
niet de geadresseerde bent of dit bericht
abusievelijk aan u is gezonden,
wordt u verzocht dat aan de afzender te melden
en het bericht te
verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor
schade, van welke aard
ook, die verband houdt met risico's verbonden
aan het elektronisch
verzenden van berichten.

This message may contain information that is
not intended for you. If you
are not the addressee or if this message was sent
to you by mistake, you
are requested to inform the sender and delete the
message.

The State accepts no liability for damage of any
kind resulting from the
risks inherent in the electronic transmission of
messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u
niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,
wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te
verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard
ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch
verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you
are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you
are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the
risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 8 juni 2018 17:53
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: communicatie ammoniakdialoog

👍 goed gedaan! Maak er een mooie keek van iom N&B zou ik zeggen!

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 8 jun. 2018 om 14:40 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Gesprek liep heel open en goed. Probleem ligt niet zozeer in wetenschappelijke onderbouwing, maar in presentatie van gegevens. Het gaat dus meer om vertrouwen. Die leek er nu wel te zijn.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 8 jun. 2018 om 10:35 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Top! Vraag is natuurlijk of vfocus dit ook klein wil houden, maar goed dat DC is voorbereid

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 8 jun. 2018 om 10:10 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Ik heb vooraf met ze gesproken. Lijn is om het zo klein mogelijk te houden. Woordvoerderslijn is alleen voor het geval dat er vragen van journalisten komen.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 8 jun. 2018 om 09:43 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Ok ze weten er in ieder geval van, misschien goed om even met ze te bellen? Kans is groot dat vfocus hierna weer de media gaan zoeken

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 8 jun. 2018 om 08:23 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Ik ben benieuwd hoe het gaat
straks.
Geen reactie nog van
communicatie. Meestal pas als er
echt iets aan de hand is.

Op 7 jun. 2018 om 22:06 heeft
10.2.e
@minez.nl> het
volgende geschreven:

Succes morgen
10.2.e Idd goed
om voor te
sorteren mbt
woordvoering.
Hebben ze al
gereageerd?

Verstuurd vanaf
mijn iPhone

Van: 10.2.e @rathenau.nl>
Verzonden: maandag 11 juni 2018 16:20
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Informatie over ammoniakbijeenkomst 18 juni
Bijlagen: Agenda ammoniakbijeenkomst 18 juni 2018.docx; Gespreksagenda 18 juni 2018.docx; Deelnemers bijeenkomst 18 juni 2018.docx

Geachte deelnemers aan de vervolgbijeenkomst in het kader van de ammoniakdialoog op 18 juni,

Zoals reeds eerder vermeld, is het Rathenau Instituut als onafhankelijke partij door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gevraagd enkele bijeenkomsten te organiseren als start van een dialoogtraject over het ammoniakbeleid in de landbouw. Op maandag 18 juni neemt u deel aan de derde bijeenkomst die in dit verband wordt gehouden. In deze bijeenkomst staan de bredere, meer beleidsmatige aspecten van het ammoniakbeleid centraal. Bijgaand treft u verdere informatie aan over de bijeenkomst.

Tijd: maandag 18 juni van 13:30 tot 17:00 uur. Vanaf 13:00 uur is er een inloop met een broodje. Na afloop is er een borrel.

Locatie: De Zilveren Vosch, Plompstorengracht 3, 3512 CA Utrecht. (www.dezilverenvosch.nl; tel. 030 223 2982). De bijeenkomst vindt plaats in de Tuinzaal.

De locatie is vanaf station Utrecht CS in circa 12 minuten lopend te bereiken. Op ongeveer 7 minuten lopen bevinden zich twee parkeergarages: Kruisstraat (aan de Kruisstraat 2) en Grifthoek (aan de Wittevrouwensingel 96).

Ter verdere toelichting: het Rathenau Instituut heeft in 2017 het rapport 'Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie' uitgebracht (zie bijlage). Het rapport is geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van Economische Zaken. Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen. Op 13 april heeft een eerste, verkennende bijeenkomst plaatsgevonden. De tweede bijeenkomst, op 8 juni, ging over de wetenschappelijke onderbouwing van de beleidsmaatregelen die de ammoniakemissie moeten terugdringen.

In de bijlagen vindt u een overzicht van de deelnemers aan de bijeenkomst op 18 juni. Tevens treft u een agenda en een gespreksagenda aan. De gespreksagenda beschrijft een aantal thema's voor de discussie tijdens de bijeenkomst. Deze zijn ontleend aan de aandachtspunten die resulteren uit de bijeenkomst van 13 april, het eerdere rapport van het Rathenau Instituut en enkele recente publicaties. De lijst met thema's is niet uitputtend. Tijdens de bijeenkomst zullen we inventariseren of de deelnemers aanvullende thema's willen inbrengen. **Als u een extra gespreksthema wil inbrengen, verzoeken we u dit voor te bereiden, zodat u het ter plekke kort kunt toelichten.** De belangrijkste uitkomsten van de bijeenkomst op 8 juni zullen kort mondeling worden gepresenteerd.

Voor vragen kunt u terecht bij 10.2.e [@rathenau.nl](mailto:10.2.e@rathenau.nl)) of 10.2.e [@lisconsult.nl](mailto:10.2.e@lisconsult.nl)).

We zien uit naar uw komst op 18 juni.

Met vriendelijke groet, mede namens

10.2.e

10.2.e

Rathenau Instituut
06 4135 8942

LIS Consult

06 2386 8017

Van: 10.2.e @rathenau.nl>
Verzonden: dinsdag 12 juni 2018 11:53
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Informatie over ammoniakbijeenkomst 18 juni

Besten,

Ik wil na deze week nog wel een poging ondernemen om een-op-een met 10.2.e te spreken. Ik krijg onvoldoende hoogte van hem, maar heb wel het idee dat een gesprek met hem mij meer inzicht kan bieden in wat er op de achtergrond speelt.

Groet, 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e @minez.nl>
Verzonden: dinsdag 12 juni 2018 9:16
Aan: 10.2.e @minez.nl>
CC: 10.2.e @rathenau.nl>
Onderwerp: Re: Informatie over ammoniakbijeenkomst 18 juni

Inderdaad, binnen WUR zal er ook nog wel een pittig gesprek zijn over de mededeling van 10.2.e was voor iedereen een verrassing.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 12 jun. 2018 om 07:03 heeft 10.2.e
 @minez.n 10.2.e @minez.nl>> het volgende geschreven:

Kijk zo kennen we hem weer.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 11 jun. 2018 om 20:56 heeft 10.2.e @rathenau.n 10.2.e @rathenau.nl>> het volgende geschreven:

Ter info.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl<<http://www.rathenau.nl>>

[logo Rath Rood CMYK + pay-off]

Van: 10.2.e @icloud.com 10.2.e @icloud.com>>
Verzonden: maandag 11 juni 2018 19:48
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Informatie over ammoniakbijeenkomst 18 juni

Beste 10.2.e

Je zal wellicht mijn column op de site van Vakblad V-Focus hebben gelezen. Mocht dat niet het geval zijn dan hieronder de link.

<https://www.v-focus.nl/2018/06/het-ammoniakdossier-op-weg-naar-herstel-vertrouwen/>

Daarin geef ik voor een deel het positieve perspectief over de bijeenkomst van afgelopen vrijdag in Utrecht. En ik meen ook oprecht een goede voorbereiding en ik wil er wel verder in gaan dat ik ook van mening ben dat jij en 10.2.e op een hele goede wijze de rol van mediator invullen. Dus aan jullie zal het niet liggen en ligt het ook niet dat ik me afmeld voor onderstaande uitnodiging.

Gezien de voorgestelde agenda en besprekpunten kan deze bijeenkomst nu op dit moment in het huidige proces niet verder gaan.

Je kan niet eerst over het beleid gaan praten en later de cijfers erbij gaan zoeken of er bij rommelen zoals tot op heden de mores is geweest.

Op basis van afgelopen vrijdag is vast komen te staan dat de verloren gewaande data er wel zijn.

De redenering om ze dan niet per onmiddellijk vrij te geven is een hele vreemde. "We willen er eerst zelf een rapport over schrijven". Ik weet niet of je hebt kunnen horen maar ik beet toen een stuk van een kies. Wur en Rivm hebben meer dan 20 jaar de tijd gehad om stukken te schrijven op basis van die cijfers. Hou op met die onzin argumenten wilde ik zeggen maar heb het niet gedaan.

Je zou ook kunnen denken als je weinig vertrouwen in Wur en Rivm hebt, dat ze de komende tijd gebruiken om de cijfers "op te frissen" zodat ze beter passen bij de gewenste uitkomsten.

Vertrouwen komt te voet en gaat te paard en in dit geval hebben die paarden een ritje achter de rug van een jaar of 5 dus te voet is er nog een hele afstand te overbruggen.

Vrijdag is op een behoorlijk aantal punten aangegeven dat bij de huidige onderbouwing van het ammoniakbeleid het huiswerk overnieuw zal moeten worden gedaan.

Een verder gesprek over herstellen van vertrouwen en het gaan bespreken over effecten van ammoniak op natuur en welke ambities er mogelijk kunnen worden aangegaan, kan alleen maar als het wetenschappelijke geschil is weggenomen.

Daar zijn hele kleine stapjes in gezet afgelopen vrijdag. Maar die rit van 5 jaar door die kudde paarden is nog niet geslecht.

Na overleg zijn wij van mening dat verder praten over doelen en technieken pas zin heeft als het wetenschappelijk geschil is geslecht.

Zoals afgelopen vrijdag aangegeven willen we daar investeren in tijd, mensen, en geld maar voor we zover zijn heb ik wel een paar punten:

- De verloren gewaande data gaan op zeer korte termijn naar 10.2.e en 10.2.e
- Er komt een verklaring van Wur waarom ze nu wel plots boven tafel zijn gekomen
- Er zal een gezamenlijk wetenschappelijk beeld moeten ontstaan over de meetmethode, de interpretatie van de data, een gezamenlijk beeld over de LML stations en de rol die ze spelen bij zowel de Nederlandse rapportage aan de Tweede Kamer en aan Brussel inclusief het effect op het kalibreren van het MAN netwerk. En het LML netwerk en het MAN netwerk dienen te worden gecheckt met depositiemetingen met een methode en data verwerking waar wij akkoord mee zijn en door een partij waarin we vertrouwen kunnen hebben.

Mogelijk dat 10.2.e en 10.2.e nog aanvullingen hebben.

Verder praten in een dialoog is pas zinvol wanneer er vertrouwen is in de onderliggende basis. Nu praten over beleid en later de cijfers erbij gaan zoeken is voor ons geen optie.

With most friendly regards,
Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @rathenau.nl]

Verzonden: maandag 11 juni 2018 16:20

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: Informatie over ammoniakbijeenkomst 18 juni

Geachte deelnemers aan de vervolgbijeenkomst in het kader van de ammoniakdialoog op 18 juni,

Zoals reeds eerder vermeld, is het Rathenau Instituut als onafhankelijke partij door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gevraagd enkele bijeenkomsten te organiseren als start van een dialoogtraject over het ammoniakbeleid in de landbouw. Op maandag 18 juni neemt u deel aan de derde bijeenkomst die in dit

verband wordt gehouden. In deze bijeenkomst staan de bredere, meer beleidsmatige aspecten van het ammoniakbeleid centraal. Bijgaand treft u verdere informatie aan over de bijeenkomst.

Tijd: maandag 18 juni van 13:30 tot 17:00 uur. Vanaf 13:00 uur is er een inloop met een broodje. Na afloop is er een borrel.

Locatie: De Zilveren Vosch, Plompetorengracht 3, 3512 CA Utrecht.
(www.dezilverenvosch.nl<<http://www.dezilverenvosch.nl>>; tel. 030 223 2982). De bijeenkomst vindt plaats in de Tuinzaal.

De locatie is vanaf station Utrecht CS in circa 12 minuten lopend te bereiken. Op ongeveer 7 minuten lopen bevinden zich twee parkeergarages: Kruisstraat (aan de Kruisstraat 2) en Grifthoek (aan de Wittevrouwensingel 96).

Ter verdere toelichting: het Rathenau Instituut heeft in 2017 het rapport 'Het ammoniakdossier: op weg naar herstel van een geschonden relatie' uitgebracht (zie bijlage). Het rapport is geschreven op verzoek van het toenmalige ministerie van Economische Zaken. Het onderzoekt de mogelijkheden van een dialoog met betrokken partijen over de controverse over de wetenschappelijke onderbouwing van het ammoniakbeleid. Op basis van de bevindingen heeft het Rathenau Instituut een dialoogtraject met betrokken partijen aanbevolen. De minister van LNV heeft deze aanbeveling overgenomen. Op 13 april heeft een eerste, verkennende bijeenkomst plaatsgevonden. De tweede bijeenkomst, op 8 juni, ging over de wetenschappelijke onderbouwing van de beleidsmaatregelen die de ammoniakemissie moeten terugdringen.

In de bijlagen vindt u een overzicht van de deelnemers aan de bijeenkomst op 18 juni. Tevens treft u een agenda en een gespreksagenda aan. De gespreksagenda beschrijft een aantal thema's voor de discussie tijdens de bijeenkomst. Deze zijn ontleend aan de aandachtspunten die resulteren uit de bijeenkomst van 13 april, het eerdere rapport van het Rathenau Instituut en enkele recente publicaties. De lijst met thema's is niet uitputtend. Tijdens de bijeenkomst zullen we inventariseren of de deelnemers aanvullende thema's willen inbrengen. Als u een extra gespreksthema wil inbrengen, verzoeken we u dit voor te bereiden, zodat u het ter plekke kort kunt toelichten. De belangrijkste uitkomsten van de bijeenkomst op 8 juni zullen kort mondeling worden gepresenteerd.

Voor vragen kunt u terecht bij 10.2.e@rathenau.nl of 10.2.e@lisconsult.nl.

We zien uit naar uw komst op 18 juni.

Met vriendelijke groet, mede namens 10.2.e@rathenau.nl

10.2.e@rathenau.nl
Rathenau Instituut
06 4135 8942

10.2.e@lisconsult.nl
LIS Consult
06 2386 8017

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @lisconsult.nl>
Verzonden: woensdag 13 juni 2018 13:07
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Ammoniakdialoog - VBBM
Bijlagen: PastedGraphic-1.tiff

Beste 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e,

Ik ben zojuist gebeld door 10.2.e die zich boos maakt over het feit dat er bij de WUR nu toch data over ammoniakemisiemetingen uit het verleden blijken te zijn. Hij wil eigenlijk eerst een verslag zien van de bijeenkomst van 8 juni voordat de VBBM deelneemt aan de bijeenkomst van 18 juni. Ook een aantal andere genodigden zou twijfelen over deelname.

Wat hij zei kwam kort gezegd neer op: De VBBM strijdt al vele jaren voor een andere manier van omgaan met mest, meer vanuit de kringloopgedachte (de biologie) en is het vertrouwen in de wetenschap volslagen kwijt. Herstel van vertrouwen begint met toegeven dat je fouten hebt gemaakt, n dan niet om vervolgens schadeclaims te kunnen verwachten, maar om stappen voorwaarts te kunnen zetten.

Ik heb duidelijk gemaakt dat er geen apart schriftelijk verslag van de bijeenkomst van 8 juni komt, maar dat dit wordt verwerkt in onze eindrapportage. Dat zat niet in de planning en is ook niet (meer) realiseerbaar. Daar nam hij in eerste instantie geen genoegen mee: zonder helderheid over wat daar besproken is gaan we 18 juni niet aan tafel zitten. Doorpratend over de inhoud van de gespreksagenda, waarin meerdere punten die door hen zijn ingebracht zijn verwerkt, draaide hij wel enigszins bij, maar hij bleef wel terugkomen op het wantrouwen in de wetenschap dat eerst hersteld moet worden.

Overigens bleek ook uit dit gesprek dat men denkt dat de opdracht van het Rathenau Instituut is het vertrouwen te herstellen. Ik heb geprobeerd duidelijk te maken dat wij alleen adviseren over het proces wat daarvoor nodig is.

Ze gaan zich verder beraden.....

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 LIS Consult
 Hogesteeg 9
 3972 JS Driebergen
 tel. 10.2.e
 10.2.e @lisconsult.nl
 www.lisconsult.nl

LIS CONSULT
 Life sciences, Innovation and Society

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 14 juni 2018 14:26
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Aanpassen gespreksronde 18 juni,

Lijkt mij prima!

Groet

10.2.e

Van: 10.2.e @lisconsult.nl]
Verzonden: donderdag 14 juni 2018 14:17
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: Aanpassen gespreksronde 18 juni,

Beste 10.2.e en 10.2.e,

10.2.e zit een paar dagen op een conferentie en kan niet uitvoerig reageren. We hebben wel telefonisch contact.

Zojuist hebben we even gesproken over het verzoek van de VBBM. We vermoeden dat als de VBBM afhaakt, de NVM ook afhaakt. Voorts hebben we gezien dat ook LTO zich kritisch heeft uitgelaten over een sleepvoetverbod per 1 januari 2019. Draagvlak voor hetgeen we nu doen is cruciaal, want mede bepalend is voor een eventueel verder proces. We weten ook hoe de critici steeds weer via de media stemming weten te maken. Daarom hechten we er aan om (een deel van) de critici toch bij de discussie te blijven betrekken. Daarom stellen we voor om iets meer ruimte in te plannen voor het bespreken van de hoofdpunten die op 8 juni zijn besproken. Het heeft met dit gezelschap inderdaad geen zin om daarbij op de wetenschappelijke details in te gaan, maar mensen zullen wel iets willen zeggen over de beleidsmatige en praktische betekenis. Als dat lukt, dan hebben we het bruggetje geslagen naar de rest van de discussie, waarin die wetenschappelijke onderbouwing zeer weer zal terugkomen.

Vertrouwen in de wetenschap als apart gespreksthema zie ik dan weer niet zo zitten: dat nodigt iets teveel uit om uitgebreid gal te spuwen.

Ik denk dat we nog eens goed moeten benadrukken dat deze bijeenkomst niet is bedoeld om de zaak te beslechten, maar om samen te bekijken hoe we verder kunnen komen, met oog voor de bangen van natuur én de landbouw, in al zijn diversiteit.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 LIS Consult
 Hogesteeg 9
 3972 JS Driebergen
 tel. 10.2.e
 10.2.e @lisconsult.nl
 www.lisconsult.nl

Op 14 jun. 2018, om 13:55 heeft [REDACTED] 10.2.e [REDACTED] <[\[REDACTED\]@minez.nl](mailto:[REDACTED]@minez.nl)> het volgende geschreven:

We kunnen misschien een onderdeel vertrouwen in de wetenschap op de agenda zetten. Echt ingaan op de wetenschappelijke onderbouwing past minder bij deze deelnemers.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 14 jun. 2018 om 13:51 heeft [REDACTED] 10.2.e [REDACTED] <[\[REDACTED\]@minez.nl](mailto:[REDACTED]@minez.nl)> het volgende geschreven:

Risico is dan wel dat VBBM afhaakt. Komen LTO en NMV ook?, anders vrees ik dat de landbouw ondervertegenwoordigd is.

Mogelijk gaat het werken als tevoren telefonisch met VBBM is afgestemd en de ergste kou uit de lucht genomen kan worden.

Via discussie sleepvoet kan weer van alles op tafel komen

10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] 10.2.e

Verzonden: donderdag 14 juni 2018 13:46

Aan: [REDACTED] 10.2.e

CC: [REDACTED] 10.2.e

Onderwerp: Re: Aanpassen gespreksronde 18 juni,

Lang stil staan bij 8 juni is volgens mij alleen voor VBBM interessant. Voor de andere deelnemers zal dit veel minder interessant zijn.

Dus laten we vasthouden aan het oorspronkelijke plan.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 14 jun. 2018 om 13:30 heeft [REDACTED] 10.2.e [REDACTED] <[\[REDACTED\]@rathenau.nl](mailto:[REDACTED]@rathenau.nl)> het volgende geschreven:

10.2.e

Ik zou 8 juni parkeren

En nu van de andere kant beginnen

Stel dat we de data hebben, wat rest ons dan?

Wat zijn dan de kwesties.

Vriendelijke groet,

10.2.e

[REDACTED]
[REDACTED]
Den Haag

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 14 jun. 2018 om 13:22 heeft 10.2.e @rathenau.nl> het volgende geschreven:

Besten,

zie hieronder. What to do? Mijn voorstel zou zijn: meer tijd inruimen voor een terugblik op 8 juni. Plus: een duidelijk verhaal van onze kant dat meer beleidsmatige discussie nog steeds zinvol is. En dit van te voren communiceren naar alle deelnemers.

Ik ben vandaag slecht bereikbaar, en kan er pas morgenmiddag aan werken.

10.2.e: wil jij een conceptmail opstellen?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

+ 10.2.e | www.rathenau.nl

Van: 10.2.e @gmail.com>

Verzonden: donderdag 14 juni 2018 11:19

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e @outlook.com; 10.2.e

Onderwerp: Aanpassen gespreksronde 18 juni,

Beste 10.2.e

Hierbij wil ik namens de VBBM reageren op de gespreksagenda van 18 juni, zoals ik het nu lees word er maar kort gesproken over het overleg van 8 juni. De VBBM heeft al heel lang grote twijfels gehad over de ammoniak metingen van 10.2.e, zolang deze gegevens nog niet bekend zijn is het niet zinvol om te discussiëren over reductie maatregelen! Tevens is er nog veel onduidelijkheid over het aandeel van ammoniak emissie van de landbouw. Ook meetstations die op verkeerde plaatsen staan geven een foutieve weergave van uitstoot van ammoniak. Wij- de VBBM- vinden dat deze problematiek eerst opgelost moet zijn willen wij verder kunnen deelnemen aan een oplossing van de ammoniak emissie. Er is ons veel aangelegen aan duidelijkheid over dit onderwerp, volgen ons is depositie meting de enigste juiste meting! Dit alles overziend verwachten wij een aanpassing van de agenda, anders is de bijeenkomst wat ons betreft weinig zinvol.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

VBBM

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.